

เปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกเรียนต่อของนักเรียนชั้น ม.ศ. ๓

ประเภทสหศึกษา ระหว่างโรงเรียนมัธยมแบบประสม

และโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิม

จังหวัดพระนคร

เสนอต่อวิทยาลัยวิชาการศึกษา

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๔

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิติได้พิจารณาปัญหานี้จนบัดนี้แล้ว เห็น
สมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตของวิทยาลัย
วิชาการศึกษาได้

อัมม ใสสะอาด ประธาน
อัมม ใสสะอาด กรรมการ
อัมม ใสสะอาด กรรมการ

๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความเรียบร้อย เพราะได้รับความช่วยเหลือ
และคำแนะนำอย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อัมพา โชติดีเสถียร รองศาสตราจารย์
วนิดา นิลาคม และอาจารย์ศิริณี ทาละลักษมณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ
ที่นี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์เสวต จิงเจริญ หัวหน้ากองส่งเสริมและ
พัฒนการศึกษา กรมวิสามัญศึกษา ที่ไกรภุชญาให้ตัวเลขสถิติต่าง ๆ เกี่ยวกับจำนวนนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายแก่ผู้วิจัย

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ครู และอาจารย์แผนก
แนะแนว และครู - อาจารย์ในโรงเรียนที่ทำการวิจัยทุกแห่ง ที่ไกรภุชญาให้ความร่วมมือ
เป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้ที่ให้ความช่วยเหลือจากอื่น ๆ จนปริญญานิพนธ์ฉบับ
นี้สำเร็จลงด้วยดีทุกท่าน

นาวัน รุ่งศรี

สารบัญ

บทที่

หน้า

๑	ความเบื้องต้น (บทที่ ๑)	๑
	ภูมิหลัง	๑
	ความมุ่งหมายทั่วไปของการวิจัย	๑๔
	ความมุ่งหมายเฉพาะของการวิจัย	๑๕
	ความสำคัญของการวิจัย	๑๕
	ขอบเขตของการวิจัย	๑๖
	คำจำกัดความศัพท์เฉพาะ	๑๗
๒	เอกสารที่เกี่ยวข้องและขอสมมุติฐานในการวิจัย	๒๐
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย	๒๐
	สมมุติฐานของการวิจัย	๒๕
๓	วิธีดำเนินการ	๒๘
	ที่มาและการเลือกแหล่งประชากร	๒๘
	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง	๒๘
	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	๒๘
	การรวบรวมข้อมูล	๓๐
	วิธีจัดกระทำกับข้อมูล	๓๐
๔	ผลของการวิจัย	๓๕
	สัญลักษณ์ต่างๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	๓๕
	การแปลผลตอนที่ ๑	๓๖
	การแปลผลตอนที่ ๒	๓๘
	การแปลผลตอนที่ ๓	๔๐
	การแปลผลตอนที่ ๔	๔๘
	การแปลผลตอนที่ ๕	๕๖

๕	อภิปรายผลการวิจัย	๖๖
๖	สรุปผลการวิจัย และขอเสนอแนะ	๖๘
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	๖๘
	สมมุติฐานของการวิจัย	๖๘
	วิธีดำเนินการ	๗๐
	สรุปผลสอดคล้องตามความมุ่งหมายของการวิจัย	๗๕
	ขอเสนอแนะ	๗๖
	สรุปข้อยุติ	๘๐
	ขอเสนอแนะสำหรับผู้ที่จะทำการวิจัยต่อไป	๘๑
	บรรณานุกรม	๘๒
	ภาคผนวก ก.	๘๗
	ภาคผนวก ข.	๙๔
	ภาคผนวก ค.	๑๐๗

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

- ๑ จำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญของโรงเรียน
รัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์ทั่วประเทศ พ.ศ. ๒๕๑๐-๑๒
(ถึง ๓๐ มิ.ย. ๑๒) ๕
- ๒ จำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ โรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียน
ราษฎร์ ที่เข้าสอบประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญทั่ว
ประเทศ และผลการสอบปีการศึกษา ๒๕๐๙-๑๒ ๖
- ๓ จำนวนนักเรียนที่สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ สายสามัญจาก
โรงเรียนมัธยมแผนกวิทยาศาสตร์ แผนกศิลปะ และแผนกทั่วไป
สมัครสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา และจำนวน
ผู้สอบคัดเลือกเข้าศึกษาได้ปี พ.ศ. ๒๕๐๙-๑๐ ๗
- ๔ จำนวนครู และนักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสม และ
โรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิมที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ๓๖
- ๕ แสดงวุฒิครูในโรงเรียนมัธยมแบบประสม และโรงเรียนมัธยม-
ศึกษาแบบเดิมที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ๓๗
- ๖ แสดงจำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ในโรงเรียนที่ทำการ
วิจัย จำแนกตามเพศ ๓๗
- ๗ แสดงอาชีพของพ่อแม่ หรือผู้ปกครองของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ๓๘
- ๘ แสดงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ๓๘
- ๙ แสดงการเลือกเรียนต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียน
มัธยมแบบประสมและโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิม ปีการศึกษา ๒๕๑๓ ๓๘

- ๑๐ แสดงวิชาชีพที่นักเรียนโรงเรียนมัธยมแบบประสม และโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิมเลือก สำหรับวิชาชีพที่ต่อเรียนในมหาวิทยาลัยหรือวิทยาลัยชั้นสูง (เรียงตามการเลือกของนักเรียนโรงเรียนมัธยมแบบประสม) ๔๐
- ๑๑ แสดงลักษณะวิชาชีพที่นักเรียนโรงเรียนมัธยมแบบประสม และโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิมเลือก สำหรับวิชาชีพที่ต่อเรียนในมหาวิทยาลัยหรือวิทยาลัยชั้นสูง (เรียงตามลำดับการเลือกของนักเรียนโรงเรียนมัธยมแบบประสม) ๔๒
- ๑๒ แสดงวิชาชีพที่นักเรียนโรงเรียนมัธยมแบบประสม และโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิมเลือก สำหรับวิชาชีพที่เรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา รวมทั้งโรงเรียนฝึกหัดครู หรือโรงเรียนที่สอนวิชาชีพอย่างอื่น (เรียงตามลำดับการเลือกของนักเรียนโรงเรียนมัธยมแบบประสม) ๔๓
- ๑๓ แสดงลักษณะวิชาชีพที่นักเรียนโรงเรียนมัธยมแบบประสม และโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิมเลือก สำหรับวิชาชีพที่ต่อเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา รวมทั้งโรงเรียนฝึกหัดครู หรือโรงเรียนที่สอนวิชาชีพอย่างอื่น (เรียงตามลำดับการเลือกของนักเรียนโรงเรียนมัธยมแบบประสม) ๔๕
- ๑๔ แสดงความรู้ในลักษณะวิชาชีพที่นักเรียนเลือกไว้เป็นอันดับหนึ่ง แจกแจงตามนักเรียนในโรงเรียนแต่ละแบบ ๔๖
- ๑๕ แสดงความประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนมัธยมแบบประสม และโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิมที่ไม่เรียนต่อ (เรียงตามการเลือกของนักเรียนโรงเรียนมัธยมแบบประสม) ๔๘

๑๖	แสดงความสามารถในการเลือกเรียนต่อ ระหว่างนักเรียน โรงเรียนมัธยมแบบประสม และโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิม	๔๘
๑๗	การวิเคราะห์ความสามารถในการเลือกเรียนต่อ และเลือก อาชีพที่เหมาะสมถูกต้องตามความเป็นจริง ระหว่างนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมแบบประสม และโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิม	๕๐
๑๘	การวิเคราะห์ความสามารถในการเลือกเรียนต่อโดยตรงตาม ความเป็นจริง ระหว่างนักเรียนชายและหญิง ในโรงเรียน มัธยมแบบประสม	๕๑
๑๙	การวิเคราะห์ความสามารถในการเลือกเรียนต่อ ระหว่าง นักเรียนชายและนักเรียนหญิง ในโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิม	๕๒
๒๐	การวิเคราะห์ความสามารถในการเลือกเรียนต่อระหว่าง นักเรียนชายและนักเรียนหญิง จากนักเรียนที่เป็นกลุ่ม ตัวอย่างทั้งหมด	๕๓
๒๑	แสดงการวิเคราะห์ความสามารถในการเลือกเรียนต่อระหว่าง นักเรียนกลุ่มอายุน้อย (๑๓-๑๕ ปี) และนักเรียนกลุ่มอายุมาก (๑๖-๑๘ ปี) ในโรงเรียนมัธยมแบบประสม	๕๔
๒๒	แสดงการวิเคราะห์ความสามารถในการเลือกเรียนต่อระหว่าง นักเรียนกลุ่มอายุน้อย (๑๓-๑๕ ปี) และนักเรียนกลุ่มอายุมาก (๑๖-๑๘ ปี) ในโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิม	๕๕
๒๓	แสดงการวิเคราะห์ความสามารถในการเลือกเรียนต่อระหว่าง นักเรียนกลุ่มอายุน้อย (๑๓-๑๕ ปี) และนักเรียนกลุ่มอายุมาก (๑๖-๑๘ ปี) จากนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด	๕๖

บทที่ ๑

ความเบื้องต้น

ภูมิหลัง

การจัดการศึกษาระดับมัธยมของไทยนั้นเดิมมุ่งให้บุคคลมีความรู้เพื่อเข้ารับราชการทำหน้าที่เสมียน ดังเอกสารหมายเลข ๕ สำนักงานวางแผน กระทรวงศึกษาธิการไค้กล่าวประวัติไว้ว่า

"เดิมทีเกี่ยวพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้โปรดให้ตั้งโรงเรียนแบบใหม่ (Modern School) ขึ้นในพระบรมมหาราชวัง เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๑๔ มุ่งหมายฝึกเด็กชายให้เป็นเสมียนหรือเข้ารับราชการต่อมา ต้องการบุคคลเข้ารับราชการเพิ่มขึ้น จึงได้ขยายโรงเรียนออกไปตามหัวเมืองต่าง ๆ โดยใช้วัดเป็นสถานที่เรียน หาดูเป็นโรงเรียนเอกเทศดังปัจจุบันนี้ไม่"^๑

การมัธยมศึกษาในระยะนั้นไม่มีการเปลี่ยนแปลงมากนัก แม้จะได้มีโครงการศึกษาหรือแผนการศึกษาใช้เป็นแนวในการจัดแล้วก็ตาม ก็ยังมุ่งที่จะผลิตบุคคลเข้ารับราชการเป็นส่วนใหญ่อยู่นั่นเอง เขาใจว่าสังคมในขณะนั้นยังไม่มี การเปลี่ยนแปลงทางความต้องการบุคคลเข้าทำงานในสาขาต่าง ๆ ดังปัจจุบัน ซึ่งแต่เดิมครอบครัวไทยส่วนมากมักจะประกอบอาชีพตามบรรพบุรุษ ไ้กรฝึกมาอย่างไร หรือมีอาชีพอย่างไร ก็ส่งสอนให้ลูกหลานรับช่วงอาชีพนั้น ๆ ต่อไปเรื่อย ๆ ลักษณะการสืบต่ออาชีพเช่นนี้ เป็นแนวความคิด หรือ ปรัชญาแห่งการดำเนินชีวิตของคนไทยมาตั้งแต่สมัยโบราณ

^๑Thailand, Ministry of Education, Current and Projected Education Programs for Thailand, Publication No. 9, 1966, p. 3

การจัดการศึกษาของไทยได้เริ่มมีการจัดอย่างจริงจังในสมัยรัชกาลที่ ๖
เอกสารฉบับเดียวกันกับข้างต้นกล่าวว่

"ในปี พ.ศ. ๒๔๕๒ ได้มีการประกาศใช้โครงการศึกษานับใหม่
ซึ่งแบ่งการศึกษาระดับมัธยมออกเป็นสองสาย คือสายสามัญ (Academic)
และสายอาชีพ (Vocational) ครั้นถึงปี พ.ศ. ๒๔๕๖ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ ได้โปรดให้จัดระบบการศึกษาเป็น
๓-๓-๓-๒ ซึ่งเป็นรากฐานการศึกษาของไทยมาจนปัจจุบันนี้ ต่อมาในปี
พ.ศ. ๒๔๖๔ ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา บังคับให้
เด็กทุกคนเข้าเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา และในปี พ.ศ. ๒๔๗๕ ได้
มีการประกาศใช้แผนการศึกษานับแรกในรอบประชาธิปไตย ซึ่งแตกต่าง
จากฉบับ พ.ศ. ๒๔๖๔ ให้เพิ่มชั้นประถมเป็น ๔ ปี มัธยมต้น ๔ ปี และ
มัธยมปลาย ๔ ปี"^๒

การเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองในปี พ.ศ. ๒๔๗๕ มีผลกระทบ
กระเทือนต่อการมัธยมศึกษา เอกสารหมายเลข ๕ สำนักวางแผน กระทรวง
ศึกษาธิการ กล่าวว่

"ได้เกิดมีการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาขึ้นหลายประการในปี
พ.ศ. ๒๔๗๕ เพราะรัฐบาลปฏิวัติต้องการขยายการประถมศึกษาให้เร็วที่
สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ เนื่องจากบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญฉบับที่ใช้อยู่ในขณะนั้น
ได้บัญญัติว่า รัฐสภาประกอบด้วยสมาชิกสองประเภท คือ สมาชิกที่ราษฎร
เลือกตั้ง กับ สมาชิกที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง จังหวัดใดถ้ามีผู้มีสิทธิ
เลือกตั้งเกินกว่าครึ่งจบนชั้นประถมศึกษา ให้จังหวัดนั้นมีผู้แทนราษฎรได้เต็ม
จำนวน บทบัญญัตินี้ทำให้การประถมศึกษาขยายตัวไปทั่วประเทศอย่างรวดเร็ว

^๒. Ibid. p. 4

งบประมาณของประเทศส่วนใหญ่ที่เกี่ยวกับการศึกษามุ่งเพื่อการประถมศึกษา จึงทำให้การศึกษาในระดับมัธยมศึกษาได้รับงบประมาณน้อยลง การมัธยมศึกษาจึงต้องลดลงเหลือเพียง ๒ ปี ได้มีการจัดตั้งโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาขึ้น ๒-๓ แห่งเท่านั้น เพื่อคัดเลือกนักเรียนที่สำเร็จมัธยมปีที่ ๒ เข้าเรียน ส่วนนักเรียนที่สอบเข้าโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาไม่ได้ก็ให้เรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษาชั้นสูง^๓

ในปี พ.ศ. ๒๔๔๔ ได้มีการประกาศใช้แผนการศึกษาชาติ กำหนดมัธยมศึกษาเป็น ๒ ตอน เป็นมัธยมศึกษาตอนต้น ๓ ปี และมัธยมศึกษาตอนปลาย ๓ ปี มัธยมศึกษาดังกล่าวนั้นแบ่งออกเป็น ๒ สาย คือ มัธยมศึกษาสามัญศึกษา (วิสามัญ) และมัธยมศึกษาอาชีวศึกษา และ ในขณะเดียวกันก็ได้จัดให้อาชีวศึกษาชั้นสูงเพิ่มขึ้นในระดับเดียวกันกับเตรียมอุดมศึกษา เพื่อรับนักเรียนที่จบมัธยมศึกษาตอนปลายทั้งสายสามัญและอาชีวศึกษา การจัดการศึกษาดังกล่าวนั้นเป็นการจัดโดยยึดหลักการให้การศึกษา "ตามอัธยาศัยของบุคคล"

ปัจจุบันการจัดมัธยมศึกษาได้เปลี่ยนไปจากเดิมในคานเวลาเรียน กล่าวคือ กำหนดให้มีมัธยมศึกษาตอนต้น ๓ ปี และมัธยมศึกษาตอนปลาย ๒ ปี ถึง ๓ ปี ดร. สุกใจ เหล่าสุนทร ได้กล่าวถึงแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปัจจุบันไว้ว่า

"แผนการศึกษามัธยมศึกษาฉบับปัจจุบันได้ประกาศใช้เมื่อวันที่ ๑ เมษายน

พ.ศ. ๒๕๐๘ และมีพระบรมราชโองการประกาศแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับนี้ตั้งแต่วันที่ ๒๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๐๓ แผนการศึกษามัธยมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาภาคบังคับ (ประถมศึกษา) ให้สูงขึ้นตามแนวที่เรียกว่าแผนการการวิจัย โดยกำหนดให้มีชั้นประถม ๙ ชั้น แบ่งออกเป็นประถมต้น ๔ ชั้นและประถมปลาย ๓ ชั้น ส่วนชั้นมัศึกษามี ๕ หรือ ๖ ชั้น โดยแบ่งเป็นมัธยมศึกษาตอนต้นไม่เกิน ๓ ชั้น มัธยมศึกษาตอนปลายไม่เกิน ๓ ชั้น แต่มัธยมศึกษาสาย

^๓ Ibid. p. 5

สามัญตอนปลายมีเพียง ๒ ชั้น ส่วนสายอาชีพในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมี
แตกต่างกันตั้งแต่ ๑ ชั้น ถึง ๓ ชั้น เช่นเดียวกับในมัธยมตอนปลายของ
สายอาชีพซึ่งมีจำนวนปีต่าง ๆ กันแต่ไม่เกิน ๓ ปี ส่วนผู้ที่จะไปเรียนใน
ระดับอุดมศึกษาจะต้องจบจากชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ หรือมัธยมศึกษาตอนปลาย
ของสายอาชีพในบางสาขาเท่านั้น และได้แจ้งให้ทราบด้วยว่าชั้นใด ที่
ถึงออกประกอบอาชีพได้^๔

ไถ่กล่าวแล้วว่า การศึกษาระดับมัธยมศึกษา^๕ จะมุ่งให้บุคคลเข้ารับ
ราชการหรือทำงานเสมือนเป็นส่วนใหญ่ กร. สุกใจ เหลาสุนทร ไถ่กล่าวถึงความ
มุ่งหมายของประชาชนพลเมืองที่ใหญ่ทรหลานของตนเขาเรียนโรงเรียนมัธยมไว้ดีกว่า

"ในระยะแรก ๆ ของการศึกษา ประชาชนพลเมืองยังไม่ฝึกฝน
การศึกษาเพียงพอ ผู้ที่เห็นประโยชน์ของการศึกษาและส่งบุตรหลานของตน
ให้เรียนสูงขึ้นไปในชั้นมัศึกษากลับมามีฐานะเพียงพอที่จะเสียค่าเล่าเรียน
และค่าใช้จายต่าง ๆ ได้ ทั้งการเรียนของเด็กก็ถือเอาความสามารถใน
การเรียนเป็นสำคัญ ถ้าสอบตกก็ให้ออกทำงาน เพราะความมุ่งหมายใน
การให้เด็กเรียนที่บิดามารดาเข้าใจและถือเป็นหลักก็คือ เมื่อจบออกมาแล้ว
ก็สามารถที่จะเข้ารับราชการได้ และการเข้ารับราชการก็ขึ้นอยู่กับผลของ
การเรียนและจบชั้นการศึกษาที่เรียนเป็นสำคัญ เรียนมากก็ได้ตำแหน่งดี
เรียนน้อยก็ได้ตำแหน่งต่ำ ฉะนั้นการเรียนในชั้นมัธยมศึกษาจึงยังสร้างความ
เข้าใจในเรื่องการเรียนเพื่อเข้ารับราชการ เพื่อได้ทำงานเบา และเป็น
ผู้มีความรู้สูงกว่าบุคคลธรรมดา จะได้เป็นเจ้าคนนายคน จึงฝังแน่นอยู่ใน
จิตใจของประชาชนชาวไทยทั่วไปมาจนกระทั่งทุกวันนี้^๕

๔. สุกใจ เหลาสุนทร การศึกษาเพื่ออาชีพในโรงเรียนมัธยม วิทยาลัยป้องกัน
ราชอาณาจักร ๒๕๑๐ หน้า ๑๘

๕. ก. หน้า ๒๑

เมื่อความกึกของคนไทยส่วนมากเป็นเช่นนี้ จึงไม่สงสัยว่า เมื่อนักเรียน
จบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสายสามัญแล้ว จะมุ่งเข้าเรียนต่อมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ
แทนที่จะเข้าเรียนต่อในสถานศึกษาสาขาอื่น ๆ ที่เหมาะสมกับความสามารถ หรือความถนัด
ของตน แม้ในปัจจุบันรัฐจะพยายามจัดการศึกษาเพื่อสนองความต้องการของสังคมและ
เศรษฐกิจ โดยให้โรงเรียนเรียนตาม "อัตรา" และ "เอกอัตรา" ของคนก็ตาม ถ้า
เราย้อนดูจำนวนนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ แล้วเข้าเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ในปี
การศึกษา ๒๕๑๐-๑๑ ทั่วประเทศในตารางที่ ๑ จะพบข้อเท็จจริงบางประการดังต่อไปนี้

ตาราง ๑. จำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญของโรงเรียนรัฐบาล
และ โรงเรียนราษฎร์ทั่วประเทศ พ.ศ. ๒๕๑๐-๑๑ (ถึง ๓๐ มิ.ย.
๑๒) *

ปีการศึกษา	นักเรียนชั้น ม.ศ. ๔	นักเรียนชั้น ม.ศ. ๕	รวม
๒๕๑๐	๓๑,๑๒๗	๑๘,๕๖๐	๔๙,๖๘๗
๒๕๑๑	๓๑,๔๘๕	๒๐,๘๖๓	๕๑,๓๔๘
๒๕๑๒	๓๒,๖๓๗	๑๘,๒๗๕	๕๐,๙๑๒

จากตาราง ๑ จะเห็นว่า จำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ในปี
พ.ศ. ๒๕๑๐ มี ๓๑,๑๒๗ คน และจำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ปี พ.ศ.
๒๕๑๑ มีเพียง ๒๐,๘๖๓ คน จำนวนนักเรียนดังกล่าวนี้ยังรวมนักเรียนที่สอบตกชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ ๕ แล้วเรียนซ้ำชั้นในปี พ.ศ. ๒๕๑๑ อีกจำนวนหนึ่ง (ดูรายละเอียด
ในตาราง ๒) รวม ๘,๐๐๐ คน โดยนักเรียนอีก ๑,๐๐๐ คนเศษ อาจจะถูกออกจาก
โรงเรียนตามระเบียบการวัดผลการศึกษา (ตกซ้ำ ๒ ปี) และออกไปเลือกเรียนวิชาชีพ
หรือเรียนในสาขาอื่น ดังนั้น จึงพอจะคำนวณได้ว่า จำนวนนักเรียน ๓๑,๐๐๐ คนเศษ

* แผนกประมวลสถิติและชีวประวัติ กรมวิสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

ที่เข้าเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ สายสามัญ สามารถสอบผ่านชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ได้ประมาณ ๑๐,๐๐๐ คน จากการคำนวณขั้นต้นเช่นนี้ พอจะสรุปได้ว่า ในจำนวนนักเรียนที่เข้าเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ สายสามัญ ๓ คน จะสอบได้ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ เพียง ๑ คนเท่านั้น จึงมีข้อน่าคิดว่า จำนวนนักเรียนที่สอบตกเหล่านี้จะทำให้ประเทศชาติต้องเสียรายจ่ายเพื่อการศึกษาไปโดยไม่ได้รับผลตอบแทนเป็นเงินมีใช้น้อย

ตาราง ๒. จำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ โรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์ที่เข้าสอบประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญทั่วประเทศ และผลการสอบปีการศึกษา ๒๕๐๓-๖๒ *

ปีการศึกษา	แผนกวิทยาศาสตร์		แผนกศิลปะ		แผนกทั่วไป		รวมทั้งหมด	
	เข้าสอบ	สอบได้	เข้าสอบ	สอบได้	เข้าสอบ	สอบได้	เข้าสอบ	สอบได้
๒๕๐๓	๑๑,๒๒๐	๕,๕๕๐	๔,๘๓๕	๑,๘๓๒	๒๕๑	๑๕๖	๑๖,๕๒๖	๗,๔๖๒
๒๕๐๔	๑๑,๒๓๑	๕,๓๕๕	๔,๘๖๕	๒,๒๘๑	๔๖๖	๑๕๕	๑๖,๖๖๒	๗,๗๙๕
๒๕๐๕	๑๒,๒๓๑	๘,๐๖๖	๕,๕๒๒	๓,๒๓๑	๕๑๖	๓๖๖	๑๘,๒๖๕	๑๑,๗๐๓
๒๕๑๐	๑๑,๖๓๓	๖,๖๒๔	๕,๖๔๘	๒,๗๗๖	๔๖๗	๒๘๗	๑๗,๙๔๘	๙,๖๘๗
๒๕๑๑	๑๒,๓๕๕	๙,๗๖๖	๖,๔๖๗	๔,๔๕๘	๔๖๔	๓๒๗	๑๙,๒๔๖	๑๔,๕๕๗
๒๕๑๒	๑๑,๖๒๐	๘,๑๑๗	๖,๔๑๔	๓,๗๘๒	๔๙๗	๓๐๗	๑๘,๕๓๑	๑๒,๑๐๖

อนึ่งนักเรียนที่สอบผ่านชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ แล้ว มีใข้ว่าจะสอบเข้าเรียนต่อในสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งได้แก่วิทยาลัย หรือมหาวิทยาลัยได้ทั้งหมดก็หาไม่ ผู้วิจัยขอขงสถิติที่กองวางแผนการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการได้รวบรวมไว้ในปีการศึกษา ๒๕๐๓-๐๕ ซึ่งเกี่ยวกับจำนวนนักเรียนที่สอบเข้าเรียนในสถาบันอุดมศึกษาดังต่อไปนี้

* กองส่งเสริมและวัดผลการศึกษา กรมวิสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

ตาราง ๓. จำนวนนักเรียนที่สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ สายสามัญจากโรงเรียน
มัธยมแผนกวิทยาศาสตร์ แผนกศิลปะ และแผนกทั่วไป สมัครสอบ
คัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา และจำนวนผู้สอบคัดเลือก
เข้าศึกษาได้ปี พ.ศ. ๒๕๐๓-๐๔ *

ปีการศึกษา	ผู้สำเร็จ ม.ศ. ๕ สาย สามัญทั้ง ๓ แผนก**	ผู้สำเร็จ ม.ศ. ๕ มาสมัครสอบ	สอบได้	สอบตก
๒๕๐๓	๔,๓๓๐	๓,๖๓๒	๒,๓๓๑	๑,๓๐๑
๒๕๐๔	๕,๘๕๕	๓,๓๓๓	๔,๐๕๐	๓,๖๘๓
๒๕๐๕	๑๐,๐๓๖	๖,๕๘๐	๔,๕๕๓	๒,๐๒๗

จากตาราง ๓ จะเห็นว่าในปีการศึกษา ๒๕๐๓-๐๔ จำนวนผู้สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ กับจำนวนผู้สอบคัดเลือกเข้าเรียนในระดับอุดมศึกษาได้น้อยกว่าส่วนเป็น ๒ ต่อ ๑ โดยประมาณ เขาใจว่านักเรียนที่มีได้มาสมัครสอบคัดเลือกเข้าเรียนอาจจะออกไปประกอบอาชีพเลย หรือเข้าเรียนวิชาชีพในวิทยาลัยเอกชน หรือ เข้าฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้น จึงทำให้จำนวนผู้สมัครสอบลดน้อยลงไป ดังนั้นถ้าจะคิดจำนวนนักเรียนที่เข้าเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ จนถึงเข้าเรียนระดับอุดมศึกษากันจริง ๆ แล้ว จากตาราง ๑ ๒ และ ๓ พอจะสรุปได้ว่า นักเรียนที่เข้าเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ สายสามัญ ๖ คน จะเข้าเรียนระดับอุดมศึกษาได้เพียง ๑ คนเท่านั้น จำนวนนักเรียนที่ตกหายกลางคัน ๕ คนนั้น ๑ คนอาจจะสำเร็จชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ และอีก ๔ คนอาจจะเปลี่ยนสายไปเรียนวิชาชีพอื่น ๆ หนึ่งหนังสือโครงการพัฒนาการศึกษาโรงเรียนมัธยมแบบประสมได้กล่าวถึงเรื่องนี้เช่นเดียวกันว่า

"จากผลการวิจัยมัธยมศึกษาที่สำนักงานวางแผนการศึกษา กระทรวง

* กองวางแผนการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ

** ถูกลบจากการสอบไปปลายปีการศึกษา

ศึกษาธิการ ได้จัดทำเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๔ ปรากฏผลในเรื่องนักเรียนลาออก กลางคัน (drop out) คือหลังจากจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ แล้ว จำนวน นักเรียน ๑ คน จาก ๒ คน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ จะไปเรียน ต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ในขณะที่นักเรียนมีอายุเพียง ๑๕-๑๖ ปี ซึ่งโดย ปกติแล้วจะไม่มีโอกาสเข้าทำงานได้ และนักเรียนที่เรียนต่อในชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ ๔ ส่วนมากก็จะเลือกเรียนทางค่านวิชาการเพื่อมุ่งเรียนต่อในมหาวิทยาลัย มากกว่าที่จะเลือกเรียนทางค่านอาชีพ และจากผลของการวิจัยนี้ยังปรากฏออก มาอีกว่า นักเรียน ๑ คน จาก ๕ คน ที่เข้าเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ จะเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ หรือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖^๖

ในแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปัจจุบันกล่าวว่า "ในการจัดการศึกษานั้น ให้ จัดการศึกษาเพื่อสนองความต้องการของสังคมและบุคคล โดยให้สอดคล้องกับแผนเศรษฐกิจ และแผนการปกครองประเทศ"^๗ ดร.กอ สวัสดิ์พาณิชย์ ได้กล่าวไว้ในเรื่องนี้ว่า "การ ศึกษาในระดับมัธยมศึกษา เป็นการศึกษาระดับสำคัญยิ่งในประเทศที่กำลังพัฒนา เพราะการ ศึกษาในระดับนี้ช่วยแก้ปัญหาเศรษฐกิจและสังคมให้แก่ประเทศ ประเทศไทยจัดได้ว่าเป็นประเทศ ซึ่งกำลังพัฒนา การมัธยมศึกษาของไทยจึงเป็นเรื่องของความมั่นคงภายในขณะนี้"^๘ ดร. สุกใจ เหลาสุทร ได้กล่าวถึง เช่นเดียวกันว่า

"การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศจำเป็นต้องมีแรงงานฝีมือคนต่าง ๆ ในระดับกลาง และผู้ทำงานในสาขาต่าง ๆ มากมาย การสร้างแรงงานฝีมือให้ มีความสามารถพอสมควรที่จะประกอบอาชีพ เพื่อเป็นผลผลิตให้แก่ประเทศตาม

๖. กรมวิสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ โครงการพัฒนาการศึกษาโรงเรียนมัธยม แบบประสม (กมส.๑) หน้า ๑

๗. แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๓ ข้อ ๔

๘. ดร. สวัสดิ์พาณิชย์ "กรรศึกษาโดยทั่วไป การมัธยมศึกษาในประเทศไทย" ประมวล บทความเกี่ยวกับการมัธยมศึกษา กรมวิสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ หน้า ๑-๒

แผนเศรษฐกิจของชาติ คือการให้การศึกษา แต่การฝึกหัดหรือการสร้างกำลัง
แรงงานเหล่านี้ จะกระทำได้ดีและโดยล็กคอบเมื่อบุคคลเหล่านั้นกำลังศึกษา
อยู่ในโรงเรียน โดยเฉพาะในระดับมัธยมศึกษา"^๕

เมื่อประเทศชาติกำลังพัฒนาความต่องการกำลังคนที่จะมาใช้ในการพัฒนา
ต่าง ๆ ย่อมเพิ่มขึ้นเป็นเงาตามตัว กำลังคนที่สำคัญยิ่งถึงกล่าวได้แก่กำลังคนในระดับกลาง
ซึ่งได้แก่ผู้ที่เรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ (๑๐ ปี) และมัธยมศึกษาปีที่ ๕-๖ (๑๒-๑๓ ปี)
นั่นเอง ตามระบบมัธยมศึกษาในปัจจุบัน หลักสูตรมาจากกำหนดวิชาชีพ ซึ่งได้แก่วิชาชีพ-
ปฏิบัติ (practical arts) ไว้อย่างกว้างขวางหลายวิชาก็ตาม แต่ความเป็นจริงแล้ว
ทั้งทางโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ส่วนใหญ่ได้เปิดสอนวิชาชีพดังกล่าวเพียง ๒-๓
วิชาเท่านั้น เช่น งานไม้ (จักสาน) เกษตร หรือในโรงเรียนสตรีก็มีวิชา งานเย็บปัก
ถักร้อยและงานอาหาร เป็นต้น ทั้งครูผู้สอนส่วนใหญ่ก็ได้เป็นผู้มีความรู้ความชำนาญที่แท้
จริง ดังนั้นผลการเรียนของนักเรียนที่ได้รับจึงน้อยมาก นักเรียนแทบจะมองไม่เห็นความ
สำคัญของวิชาชีพปฏิบัติเลย เมื่อนักเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ไปแล้ว จะมุ่งเรียนต่อ
ในสายวิชาสามัญมากกว่าสายอาชีพ ดังเหตุผลดังกล่าว ประกอบกับการศึกษาระดับชั้น
มัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญมุ่งที่จะเตรียมให้นักเรียนเข้าเรียนต่อในชั้นอุดมศึกษามาก
กว่าอย่างอื่น เมื่อนักเรียนจำนวนดังกล่าวนี้เข้าเรียน กว่าจะสอบได้ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕
ก็เหลือจำนวนเพียง ๑ ใน ๓ ของจำนวนที่เข้าเรียน และเมื่อนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ ๕ เหล่านี้สอบเข้ามหาวิทยาลัยไม่ได้ ก็ไม่ทราบว่าจะหันมาประกอบอาชีพอย่างไร
เพราะนักเรียนไม่มีพื้นฐานไปประกอบอาชีพเพียงพอ ผู้ที่จำเป็นจริง ๆ จำต้องยอมทำงาน
ซึ่งปกติต้องการคนในระดับการศึกษาที่ต่ำกว่า เป็นการใช้แรงงานของชาติไปในทางไม่ถูก
และเสียประสิทธิภาพไปโดยเปล่าประโยชน์

แนวทางการเรียนอาชีวศึกษาซึ่งรัฐพยายามจัดเพิ่มขึ้นในปัจจุบันตามโครงการ
พัฒนาอาชีวศึกษาเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวนักก็ตาม นักเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่จะยังคงเลือกเรียน

สายสามัญอยู่ และอัตราการออกกลางคันจะยังสูงอยู่ต่อไป ด้วยเหตุนี้ในปี พ.ศ. ๒๕๐๕ ทางกรมวิสามัญศึกษาจึงได้เปิดแผนกทั่วไปขึ้นในสายสามัญศึกษาตามโรงเรียนรัฐบาลในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว แต่ก็ได้รับความนิยมน้อยมาก จะเห็นได้จากตาราง ๒ ในปีการศึกษา ๒๕๑๒ มีนักเรียนเข้าสอบแผนกทั่วไปเพียง ๔๔๙ คน เท่านั้น เมื่อจำนวนผู้เข้าสอบแผนกวิทยาศาสตร์มีจำนวนถึง ๑๑,๖๒๐ คน และแผนกศิลปะมีจำนวนถึง ๖,๔๖๙ คน

การศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายแผนกทั่วไป แม้จะจัดขึ้นเพื่อเป็นการเตรียมอาชีพ และถือเป็นขั้นสิ้นสุดสำหรับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ใหญ่ที่สำเร็จการศึกษาไปแล้วมีความรู้อย่างกว้าง ๆ ในทางวิชาสามัญ สามารถที่จะรับการฝึกงานเพื่อจะทำหน้าที่ทางงานวิชาการต่าง ๆ การค้าขาย งานที่ต้องใช้ช่างฝีมือระดับต่าง ๆ งานบริหารธุรกิจขั้นต้น และงานควบคุมดูแลได้เป็นอย่างดีก็ตาม ก็ยังได้รับความนิยมน้อย

สำหรับความคิดเห็นในด้านการจัดมัธยมศึกษาแบบใหม่นั้น หนังสือโครงการพัฒนาการศึกษาโรงเรียนมัธยมแบบประสม (ถมส.๑) ได้แสดงความคิดเห็นในเรื่องนี้ไว้ว่า

"โรงเรียนมัธยมสายสามัญดังกล่าวมาแล้วนั้น มีจำนวนนักเรียนเข้าเรียนมากเกินต้องการ และส่วนน้อยเท่านั้นที่เข้ามหาวิทยาลัยได้ ส่วนที่เหลือก็ประสบความผิดหวัง อันจะนำไปสู่ผลร้ายทางสังคมและเศรษฐกิจ ดังนั้น กรมวิสามัญศึกษาจึงเห็นเป็นการจำเป็นที่จะมีทั้งสายสามัญ สายเตรียมวิชาชีพ หรือสายทั่วไป และสายอาชีพ อยู่ในโรงเรียนเดียวกัน โรงเรียนชนิดนี้เรียกว่า โรงเรียนมัธยมแบบประสม ซึ่งจะมีคุณประโยชน์หลายประการ คือเป็นโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพและไม่ใช้งบประมาณสูงในการดำเนินงาน โรงเรียนมัธยมแบบประสมนี้จะช่วยยกฐานะของสายอาชีพ และสายทั่วไป เพราะทั้งสองสายนี้จะเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียนเดียวกัน ซึ่งได้รับการยกย่องให้มีฐานะสูงอยู่แล้ว วิชาสำหรับเรียนทดสอบในโรงเรียนมัธยมแบบประสมจะช่วยชักจูงนักเรียนให้เข้าไปยังสายการศึกษาที่เหมาะสมแก่ความถนัด ความสนใจ และกำลังทรัพย์ของนักเรียนเอง และที่เหมาะสมแก่

ความต้องการทางเศรษฐกิจของชาติด้วย โรงเรียนชนิดนี้มีผลในการเปลี่ยนทัศนคติที่นักเรียนมีต่ออาชีพศึกษาได้ และลดอัตราการนักเรียนออกกลางคันลงได้มาก อันแสดงถึงคุณค่าของโรงเรียนมัธยมแบบประสมนี้^{๑๐}

ดังนั้นในวันที่ ๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๐๘ กรมวิสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้จัดตั้งโครงการโรงเรียนมัธยมแบบประสมแบบ ๑ ขึ้น โครงการนี้ กำหนดระยะเวลาไว้ ๕ ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๐-๒๕๑๔ โดยมีโครงการปรับปรุงโรงเรียนชาย ๑๖ โรงเรียน สหศึกษา ๓ โรงเรียน โรงเรียนสตรี ๑ โรงเรียน รวม ๒๐ โรงเรียน ให้เป็นโรงเรียนมัธยมแบบประสม ในจำนวน ๒๐ โรงเรียนอยู่ในพระนคร ๑ โรงเรียน ต่างจังหวัด ๑๙ โรงเรียน ต่อมาในเดือนธันวาคม ๒๕๑๐ ได้ขยายเวลาของโครงการออกไปเป็น ๗ ปี

ในปีการศึกษา ๒๕๑๐ ได้เปิดเป็นโรงเรียนในโครงการ ๖ โรงเรียน ในปีการศึกษา ๒๕๑๑ เปิดโรงเรียนในโครงการขึ้นอีก ๓ โรงเรียน และกำหนดจะเปิดในปี ๒๕๑๒ จำนวน ๔ โรงเรียน ปี ๒๕๑๓ จำนวน ๔ โรงเรียน และปี ๒๕๑๔ จำนวน ๓ โรงเรียน โครงการนี้จะอยู่ในโครงการเงินกู้ เพื่อพัฒนามัธยมศึกษาซึ่งประมาณว่าจะใช้งบประมาณทั้งสิ้นประมาณ ๓๑๖ ล้านบาท (เงินงบประมาณ เงินกู้จากประเทศกานาดา และเงินกู้จากธนาคารแห่งประเทศไทย)^{๑๑} และต่อมาได้มีการแถลงยอดเงินค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมในหนังสือโครงการพัฒนามัธยมศึกษาโรงเรียนมัธยมแบบประสม (กมส. ๑) ว่ารายจ่ายที่แท้จริงของโครงการในระยะเวลา ๗ ปี เป็นเงิน ๔๘๘.๕ ล้านบาท^{๑๒}

สำหรับประวัติการจัดตั้งโรงเรียนมัธยมแบบประสมนั้น หนังสือโครงการพัฒนาการศึกษาโรงเรียนมัธยมแบบประสม กล่าวว่

^{๑๐}กรมวิสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ อ.ค. หน้า ๒-๓

^{๑๑}กองวางแผนการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ รายงานการศึกษาประจำปี ๒๕๑๑ หน้า ๑๓๗.

^{๑๒}กรมวิสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ อ.ค. หน้า ๑๔.

"แนวคิดในการจัดโรงเรียนมัธยมแบบประสมนั้น ได้เริ่มต้นในประเทศ
ไทยเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๕๕ ที่จังหวัดยะลา เพราะในขณะนั้นไม่มีโครงการ
ปรับปรุงการศึกษาขึ้นที่จังหวัดนั้น โครงการนี้ได้จัดโรงเรียนมัธยมศึกษาชายและ
หญิง ให้ทดลองใช้หลักสูตรการศึกษาแบบประสม ซึ่งมีความมุ่งหมายที่จะให้
โอกาสแก่เยาวชน ให้ทดสอบความถนัดในวิชาที่มากกว่าหนึ่งแขนง แม้แต่ผู้
มุ่งจะไปเรียนต่อในชั้นอุดมศึกษา การทดลองนี้โดยหลักในแง่ที่เกี่ยวกับเวลา
เรียนของเด็ก หมายความว่า นักเรียนเข้าเรียนน้อยลง ซึ่งก็เป็นเพราะเด็ก
สนใจในวิชาต่าง ๆ ที่เปิดสอน และนักเรียนที่สำเร็จออกไปเรียนต่อก็เรียนได้
ในปี พ.ศ. ๒๔๕๗ กระทรวงศึกษาธิการได้เปิดโครงการปรับปรุงการศึกษา
จังหวัดชลบุรีขึ้นอีกโครงการหนึ่ง แต่โครงการนี้มีโครงการที่จะจัดโรงเรียนมัธยม
แบบประสม แต่ก็ได้เปิดการสอนวิชาที่ตัดศึกษาทั้งในระดับประถมและมัธยมศึกษา
และการสอนตามหลักสูตรก็ได้ยกย่องให้เหมาะกับภูมิประเทศและ เหตุการณ์มากขึ้น
อนึ่ง ผลของการปรับปรุงการศึกษาใน ๒ จังหวัดนี้ได้เป็นแนวทางในการร่าง
แผนการศึกษาแห่งชาติ ๒๕๐๓ อีกด้วย และในปี พ.ศ. ๒๕๐๓ ได้มีโรงเรียน
มัธยมแบบประสมหลายแห่งแรกเกิดขึ้นที่โรงเรียนสุรนารีวิทยา จังหวัด
นครราชสีมา โดยโรงเรียนนี้เริ่มขึ้นพร้อมกับการวางแผนการศึกษาชาติ
ปัจจุบัน แต่แผนการศึกษานี้ยังมีโครงการรวมโรงเรียนใหม่ไว้ด้วย เพราะว่า
กระทรวงศึกษาธิการยังถือว่าโรงเรียนทดลองอยู่และมีอยู่เพียงโรงเรียน
เดียว ความสำเร็จที่โรงเรียนนี้ได้รับในการจัดวิชาให้นักเรียนเรียนตามความ
ถนัดและความสนใจ ได้ทำให้กระทรวงศึกษาธิการจัดโรงเรียนมัธยมแบบ
ประสมแห่งที่สองขึ้นในจังหวัดเดียวกัน คือโรงเรียนราชสีมาวิทยาลัย"^{๑๓}

แนวโครงการพัฒนาการศึกษาโรงเรียนมัธยมแบบประสม (คสม.๑) จะได้
ดำเนินงานมาอย่างเข้าปีที่ ๔ แล้วก็ตาม ความเข้าใจของนักการศึกษาของไทยยังหา
ความเข้าใจเรื่องโรงเรียนมัธยมแบบประสมคงกันไม่ บางท่านกล่าวว่า โรงเรียน

มีแบบแผนประสมคือการรวมโรงเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญกับโรงเรียนมัธยมศึกษาสายอาชีพ
เข้าด้วยกัน แล้วเปิดวิชาเลือกให้นักเรียนเลือกเรียนตามความถนัด บางท่านกล่าวว่า
คือโรงเรียนมัธยมที่มุ่งจะให้นักเรียนเลือกเรียนอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้น เพราะทางโรงเรียน
สอนเน้นหนักไปในทางวิชาสามัญ และบางท่านกล่าวว่า เป็นโรงเรียนซึ่งเอาหลักสูตรสาย
สามัญและหลักสูตรสายอาชีพมาสอนรวมกันในโรงเรียนเดียวกัน ฯลฯ

ดร. กอ สวัสดิ์พาณิชย์ อธิบดีกรมวิสามัญศึกษาได้อธิบายไว้ว่า

"โรงเรียนมัธยมแบบประสมนั้น เป็นโรงเรียนซึ่งให้หลักสูตรกว้างขวาง
เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนได้ตามความสามารถและความสนใจของแต่ละคน
โรงเรียนประเภทนี้ จะไม่มุ่งสอนวิชาอาชีพทางเทคนิคสายหนึ่ง และสอนวิชาการ
สายสามัญอีกสายหนึ่งเท่านั้น แต่โรงเรียนจะเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เลือกเรียน
วิชาสาขาต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับความสามารถและความสนใจของเขาได้มากกว่า
๒ สาย ถ้าจะกล่าวตามหลักการที่แท้จริงแล้ว จำนวนสายที่เด็กเลือกเรียนก็จะ
มีจำนวนเท่า ๆ กันกับจำนวนของเด็กนั่นเอง มีตั้งแต่แบ่งเป็น ๒-๓ สายจนถึงที่เขาใจ
กันอยู่"^{๑๔}

ราชัย ชัยจิรฉายกุล^{๑๕} กล่าวว่า โรงเรียนมัธยมแบบประสมเป็นโรงเรียน
ที่จัดหลักสูตรเพื่อสนองความต้องการของนักเรียนให้ได้เรียนตามความสามารถ ความถนัด
และความสนใจ เป็นวิธีการที่มุ่งช่วยเขาชนในการเลือกฝึกฝน เตรียมตัวแสวงหาอาชีพ
และการปรับปรุงตนเพื่อให้ได้ประสบความสำเร็จ ก้าวหน้าในอาชีพที่เลือกสรรแล้ว เพราะถ้า
นักเรียนได้เรียนตามความถนัด ความสามารถ และความสนใจแล้ว ก็จะประสบความสำเร็จ

^{๑๔} กอ สวัสดิ์พาณิชย์ อ.ก. หน้า ๕

^{๑๕} ราชัย ชัยจิรฉายกุล การศึกษาระดับประถมที่เป็นแรงจูงใจในการเลือกเรียน
วิชาสายสามัญและสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ในโรงเรียนมัธยมแบบประสม
ปีการศึกษา ๒๕๑๒ ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร

ในการประกอบอาชีพในอนาคต กว๊ายเหตุนี้ทางโรงเรียนจึงเปิดสอนทั้งสายสามัญ และสายอาชีพ เพื่อเตรียมตัวนักเรียนให้เข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย กับเพื่อออกไปประกอบอาชีพ หรือศึกษาต่อในโรงเรียนอาชีวศึกษาที่สูง การเลือกเรียนสายไหนนั้น ขึ้นอยู่กับการตัดสินใจ ของนักเรียนเอง ฉะนั้นการแนะแนวจึงนับบทบาทสำคัญมากในโรงเรียนมัธยมแบบประสม เพราะเป็นบริการที่ช่วยเหลือให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง ช่วยให้นักเรียนได้รู้จัก แก้ปัญหา และตัดสินใจด้วยตนเอง ทั้งนี้เพราะการเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสมนั้น จะต้องประสบปัญหาเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกสายวิชาที่จะเป็นพื้นฐานของการประกอบอาชีพ ในอนาคต

ความมุ่งหมายทั่วไปของการวิจัย

จากหลักการและระบบการดำเนินงานของโครงการพัฒนามัธยมศึกษาโรงเรียนมัธยมแบบประสม (กมส.๑) ก็กล่าวแล้ว จะเห็นได้ว่านักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ จากโรงเรียนมัธยมศึกษาเหล่านี้จะมีความคิด มีความมั่นใจ ในการที่จะตัดสินใจเลือกเรียนต่อได้ถูกต้องตามความเป็นจริง (realistic) และมีประสิทธิภาพมากกว่านักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ จากโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิม และเนื่องจากปัจจุบันโรงเรียนมัธยมแบบประสมที่เปิดสอนตามโครงการเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๐ จำนวน ๖ โรงเรียนได้ดำเนินงานมาอย่างเข้าปีที่ ๔ แล้ว นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ จำนวนหนึ่งก็ได้สำเร็จการศึกษาออกไปแล้ว คร.กค สวัสดิศพิพาดิษฐ์ ได้กล่าวไว้เมื่อคราวเปิดการสัมมนาอาจารย์ใหญ่โรงเรียนมัธยมแบบประสมแบบที่ ๑ ที่เชียงใหม่ว่า "การศึกษานักเรียนโรงเรียนมัธยมแบบประสมนั้น ได้แก่การประจักษ์วิทยาการร่วมกันอย่างหนึ่ง และเมื่อดำเนินงานไปถึงระยะหนึ่ง ควรมีการวิจัยในเชิงประเมินผลด้วย"^{๑๖} ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้จึงน่าจะเป็นการประเมินผลโครงการนี้สัมพันธ์ตามเจตนารมณ์ของอธิบดีกรมวิสามัญศึกษา และเพื่อเป็นการพิสูจน์ว่าโครงการพัฒนาการศึกษาโรงเรียนมัธยมแบบประสมเป็นโครงการที่ให้ประโยชน์ได้จริงสมดัง

^{๑๖} กค สวัสดิศพิพาดิษฐ์ "โรงเรียนมัธยมแบบประสม" ล.ค. หน้า ๓๖๖

ความมุ่งหมายหรือไม่ มากน้อยเพียงใด

ความมุ่งหมายเฉพาะของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความมุ่งหมายที่จะศึกษาสิ่งต่อไปนี้

๑. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ในโรงเรียนมัธยมแบบประสมและโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิม มีความประสงค์จะเลือกเรียนต่อในสถานชนิดใด และในวิชาอาชีพประเภทใด และผู้ที่จะไม่เรียนต่อเมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ แล้วมีความประสงค์จะทำอะไร
๒. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบว่าในการเลือกและไม่เลือกเรียนต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ตามข้อ ๑ นั้น สามารถเลือกได้อย่างเหมาะสมถูกต้องแก่ตนเองตามความเป็นจริง (realistic) หรือไม่ เพียงไร
๓. เพื่อศึกษาว่า เพศ และอายุของนักเรียนที่แตกต่างกัน จะมีความสำคัญต่อความสามารถในการเลือกเรียนต่อของนักเรียนหรือไม่ เพียงไร
๔. เพื่อต้องการทราบว่านักเรียนตามข้อ ๑ นั้น เลือกเรียนต่อในสายสามัญหรือสายอาชีวศึกษามากกว่ากัน และความแตกต่างนี้จะเป็นข้อมูลส่วนหนึ่งที่จะนำมาใช้ทำนายแนวโน้มของการจัดโรงเรียนมัธยมศึกษาในอนาคต
๕. เพื่อศึกษามหาบทของโรงเรียนในการจัดทำกิจกรรมของนักเรียนแนะแนว ว่าได้จัดทำหรือไม่ อย่างไร

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยหวังว่าจะเป็นประโยชน์ในทางการศึกษา โดยเฉพาะในระดับมัธยมศึกษาหลายประการ ดังนี้

๑. ผลของการวิจัยจะทำให้ทราบแนวโน้มของโครงการมัธยมศึกษาของ

ประเทศไทย ว่าควรจะเป็นไปในรูปใด จึงจะสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน และความต้องการกำลังคนของประเทศ ซึ่งในขณะนี้ประเทศไทยกำลังเร่งรัดพัฒนา เศรษฐกิจของประเทศอย่างรีบเร่ง ในงานนี้จำเป็นต้องอาศัยกำลังคนที่มีความรู้ความสามารถในระดับกลางเป็นอันมาก แต่ประเทศเรากำลังขาดแคลนบุคคลระดับนี้อยู่

๒. ผลของการวิจัยจะทำให้ทราบว่า โครงการพัฒนาการศึกษาโรงเรียนมัธยมแบบประสม (กมส.๑) ที่รัฐบาลได้ลงทุนไปในระยะเวลา ๓ ปี (พ.ศ. ๒๕๐๐-๒๕๐๒) และกำลังจะเข้าเป็นปีที่ ๔ แล้วนั้น การดำเนินงานในโรงเรียนในโครงการตลอดระยะเวลาดังกล่าว ได้ทำให้เกิดความแตกต่างขึ้นอย่างไรบ้างในด้านการตัดสินใจเลือกเรียนต่อของนักเรียนอย่างถูกต้องตรงตามความเป็นจริง กับโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิม

๓. ผลของการวิจัยจะทำให้ทราบว่า โครงการแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยทั่วไปนั้น มีส่วนเกี่ยวข้องกับมากน้อยเพียงใดต่อการตัดสินใจเลือกเรียนต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ นอกจากนี้จะทำให้ทราบถึงความนิยมในการเลือกเรียนวิชาชีพต่าง ๆ ของประชาชนโดยทั่วไปอีกด้วย

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

๑. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย ปีการศึกษา ๒๕๐๓ จำนวน ๒๐๐ คน โดยการสุ่มตัวอย่าง (random sampling) จากจำนวนนักเรียน ๓๓๖ คน โรงเรียนนี้เป็นโรงเรียนมัธยมแบบประสมโรงเรียนเดียวในจังหวัดพระนคร ที่อยู่ในโครงการพัฒนาการศึกษาโรงเรียนมัธยมแบบประสม (กมส.๑) และเป็นโรงเรียนประเภทสหศึกษา

๒. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิม ประเภทสหศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๐๓ ผู้วิจัยใช้สุ่มตัวอย่าง (random sampling) จากโรงเรียน ๓ โรง ซึ่งเป็นโรงเรียนสังกัดแผนกโรงเรียนส่วนกลาง กองโรงเรียนรัฐบาล กรมวิสามัญ-

ศึกษาค้นคว้ากัน เหลือ ๒ โรงเรียน

๒.๑ โรงเรียนยานนาวา จำนวน ๑๐๐ คน จากนักเรียน ๓๒๗ คน โดยการสุ่มตัวอย่าง (random sampling)

๒.๒ โรงเรียน พระโขนง จำนวน ๑๐๐ คน จากนักเรียน ๒๕๔ คน โดยการสุ่มตัวอย่าง (random sampling)

๓. สัมภาษณ์อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ครูแนะแนวที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับโครงการแนะแนวในโรงเรียนดังกล่าวตามข้อ ๑ และข้อ ๒ เพื่อจะได้ทราบข้อเท็จจริงในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง งานด้านการแนะแนว

๔. แบบสอบถามที่จัดทำเป็นเครื่องมือสำหรับการรวบรวมข้อมูล แบ่งขอความที่ต้องการทราบออกเป็น ๓ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ เกี่ยวกับรายละเอียดส่วนตัวของนักเรียน ได้แก่ เพศ อายุ สุขภาพ ความสนใจ อาชีพและสภาพของครอบครัว วิชาที่ชอบและวิชาที่ทำคะแนนได้คะแนนมา และคะแนนที่สอบไปหลายปี

ตอนที่ ๒ เกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกเรียนต่อ แบ่งเป็น ๓ หมวด ได้แก่ เรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๕ และอุดมศึกษา เรียนต่อสายอาชีพ และไม่เรียนต่อ จะออกประกอบอาชีพเลย

ตอนที่ ๓ เกี่ยวกับเหตุผลของการเลือกตอนที่ ๒

คำจำกัดความศัพท์เฉพาะ

"นักเรียน" หมายถึงนักเรียนชาย-หญิงที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ปีการศึกษา ๒๕๑๓ ในโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย โรงเรียนยานนาวา และโรงเรียนพระโขนง

"โรงเรียนมัธยมแบบประสม" หมายถึงโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ทำการสอนตามหลักสูตรทดลองของโครงการพัฒนาการศึกษาโรงเรียนมัธยมแบบประสม (กมส.๑) มี ๑ โรงเรียน คือ โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย จังหวัดพระนคร

๖. วิชาที่ไม่ชอบเสมอมา

๗. สุขภาพ รวมทั้งสภาพร่างกายของนักเรียน

๘. ความรู้ ความเข้าใจ และเหตุผลของนักเรียนที่เลือกอาชีพ
อันดับ ๑

๙. ความมั่นใจในการตอบข้อคำถาม ในแบบสอบถาม

ในการตัดสินใจว่านักเรียนมีความสามารถในการตัดสินใจเลือกเรียนต่ออย่าง
เหมาะสมถูกต้องตามความเป็นจริงหรือไม่นั้น จะใช้เกณฑ์ข้อที่ ๑ เป็นหลักสำคัญประการ
แรกที่จะพิจารณา กล่าวคือ เมื่อนักเรียนมีความสนใจอาชีพใดอาชีพหนึ่งแล้ว นักเรียน
นั้นจะมีใจจดจ่อต่อสิ่งนั้น แล้วเริ่มสำรวจตนเอง ซูเปอร์^{๑๔} ได้กล่าวว่า เมื่อนักเรียน
จะจบการศึกษาในระดับหนึ่ง ๆ นักเรียนย่อมมีความสนใจที่จะประกอบอาชีพที่ตนสนใจ
นั่นคือนักเรียนจะสำรวจตนเอง และเมื่อนักเรียนเข้าใจตนเองแล้ว เขาก็จะสามารถ
เลือกประกอบอาชีพได้อย่างถูกต้องกับสภาพความเป็นจริง เมื่อเขาออกจากโรงเรียนไป
และเกณฑ์ข้อที่ ๒ ถึงข้อที่ ๙ จะเป็นข้อสนับสนุน เพราะเมื่อนักเรียนมีความสนใจ เขา
จะสำรวจตนเองในทางต่าง ๆ โลกแก่ สถิติปัญหาฐานะของผู้ปกครอง วิชาที่ตนทำ
คะแนนได้ก็เสมอมา วิชาที่ตนชอบและไม่ชอบเสมอมา ตลอดจน สภาพร่างกายหรือ
สุขภาพของคนอื่น ๆ สำหรับเกณฑ์ข้อที่ ๘ และข้อที่ ๙ จะถือเป็นเกณฑ์สำคัญอีกตอน
หนึ่ง พิจารณาเหตุผลของนักเรียนว่าสิ่งที่เขาเลือกนั้นสอดคล้องกับสิ่งที่เขาต้องการหรือไม่
และเขามั่นใจเพียงใด

^{๑๔} Donald Super, The Psychology of Careers, Harper New York, 1957, pp. 104-105.

บทที่ ๒

เอกสารที่เกี่ยวข้องและขอสมมุติฐานในการวิจัย

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

เอกสารและการทบทวนที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้น โกล่มผู้ศึกษา และวิจัยทั้งในและต่างประเทศ เอกสารและการทบทวนดังกล่าวมีดังต่อไปนี้

ปี พ.ศ. ๒๕๐๐ เพียงใจ พึ่งพระเกียรติ^๑ ได้สำรวจความสนใจของนักเรียน ในชั้นมัธยมปลาย (ม.๖) พบว่า ทั้งนักเรียนชายและหญิงสนใจวิชาแพทย์มากที่สุด รองลงมาคือ ทหาร วิศวกร ครู พยาบาล เกษตร เลขาธิการ นอกจากนี้ยังพบว่า นักเรียนชายยังไม่มีความรู้ในเรื่องอาชีพที่พอ บางคนยังไม่ทราบว่า วิศวกรประกอบอาชีพอย่างไร และทำอะไรกันบ้าง บางคน ต้องการเป็นแพทย์ตามความนิยมของคนทั่วไป อนึ่ง ความคิดเห็นและความสนใจต่ออาชีพใดอาชีพหนึ่งของนิคมการค้าทางบ้านเมื่อผิดพลาดมากพอที่จะโน้มน้าวความสนใจของนักเรียนให้เห็นความสำคัญและเกิดความสนใจศึกษา เล่าเรียนเพื่อไปประกอบอาชีพนั้น ๆ

ในปีเดียวกันนี้เอง บุญถึง แนนนาร์^๒ ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการเลือก อาชีพเปรียบเทียบกับโอกาสทางอาชีพของนักเรียนบางกลุ่มในจังหวัดชลบุรี นักเรียน ที่ทำการศึกษาคือนักเรียนชั้นมัธยมปีที่ ๓ และชั้นมัธยมปีที่ ๖ ตลอดจนครูใหญ่ในโรงเรียน ที่ศึกษานั้น พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมปีที่ ๓ และชั้นมัธยมปีที่ ๖ ส่วนใหญ่สนใจอาชีพ

^๑ เพียงใจ พึ่งพระเกียรติ การสำรวจความสนใจของนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต ๒๕๐๐

^๒ Boonthung Nannar, "Occupational Choices Compared with Occupational Opportunities of Selected Students from Choburi," Master Thesis, p.45

ข้าราชการ ธุรกิจ ทหาร ตำรวจ แมวอาชีพดังกล่าวจะได้รับเงินเดือนไม่ใคร่สูงนักก็ตาม แต่ก็เป็นอาชีพที่มีเกียรติสูงในประเทศไทย นักเรียนหญิงเกือบทั้งหมดสนใจวิชาชีพชั้นสูง โดยเฉพาะ พยาบาล และครู ซึ่งมีมากกว่าอาชีพอื่น มีนักเรียนเพียงส่วนน้อยที่เลือกเรียนแพทย์ และ วิศวกรรม และ ๑ ใน ๓ ของนักเรียนพวกนี้เลือกเรียนวิชาดังกล่าวทั้งที่ตนไม่ชอบวิชาคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์เลย มีข้อที่น่าสังเกตคือ อาชีพที่นักเรียนเลือกเป็นอันดับสอง จะตรงตามความเป็นจริงมากกว่าอาชีพที่นักเรียนเลือกเป็นอันดับแรกอยู่เล็กน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับสถิติแรงงานของชาติ และของจังหวัดชลบุรี การที่นักเรียนเลือกอาชีพไม่ตรงตามความเป็นจริงนั้นอาจจะเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างมาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงก็ได้

ปี พ.ศ. ๒๕๑๐ เฉลิมชัย อุบลพงศ์^๓ ได้ศึกษาวิจัยความสามารถในการเลือกเรียนต่อของนักเรียนชายหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนมัธยมจังหวัดชัยนาท พบว่านักเรียนส่วนมากเลือกเรียนได้ไม่ตรงตามความเป็นจริง นักเรียนหญิงเลือกเรียนได้ตรงตามความเป็นจริงมีจำนวนมากกว่านักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญ นั่นคือ เพศหญิงมีความสามารถเลือกเรียนต่อได้ตรงตามความเป็นจริงมากกว่าเพศชาย ส่วนอายุของนักเรียนเพศเดียวกันนั้นไม่มีผลต่อความสามารถในการเลือกเรียนต่อ

ในปี พ.ศ. ๒๕๑๓ ชัชชัย ชัยจิรฉายากุล^๔ ได้ศึกษาวิจัยองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในการเลือกเรียนวิชาสายสามัญ และสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ในโรงเรียนมัธยมแบบประสมปีการศึกษา ๒๕๑๒ พบว่า นักเรียนสายอาชีพเลือกเรียนได้

^๓ เฉลิมชัย อุบลพงศ์ การศึกษาเกี่ยวกับความสามารถในการเลือกเรียนต่อของนักเรียน ม.ศ. ๓ และบทบาทของโรงเรียนในการแนะแนว ในโรงเรียนมัธยมจังหวัดชัยนาท ปริญญาทิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร ๒๕๑๐

^๔ ชัชชัย ชัยจิรฉายากุล การศึกษาองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในการเลือกเรียนวิชาสายสามัญและสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ในโรงเรียนมัธยมแบบประสมปีการศึกษา ๒๕๑๒ ปริญญาทิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร ๒๕๑๓

เหมาะสมตรงตามความเป็นจริงมากกว่านักเรียนสายสามัญอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ นักเรียนสายอาชีวศึกษามีความสามารถเลือกเรียนต่อได้ตรงตามความเป็นจริงมากกว่านักเรียนสายสามัญ ส่วนเพศและอายุไม่มีความสำคัญต่อความสามารถในการเลือกเรียนได้ตรงตามความเป็นจริง นักเรียนส่วนใหญ่เลือกเรียนได้ตรงตามความเป็นจริง นอกจากนี้ยังพบว่าอาชีพที่นักเรียนเลือกส่วนใหญ่ได้แก่ แพทย์ รองลงไปได้แก่ ครู ทหาร งานช่าง วิศวกร พยาบาล รับราชการ เลขานุการ เกษตรกร และอื่น ๆ

ทั้งกล่าวมาทั้งหมดคัดค้านนี้ เป็นการศึกษาวิจัยที่ทำกันในประเทศ สำหรับการศึกษาวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวกับการเลือกอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมมีดังต่อไปนี้

ปี ค.ศ. ๑๙๔๓ สตรอง^๕ ได้ศึกษาวิจัยความสนใจในเรื่องอาชีพของเพศชายและหญิง พบว่าความแตกต่างในการเลือกอาชีพขึ้นอยู่กับความสนใจของตนเองเป็นส่วนใหญ่ ความแตกต่างระหว่างเพศในเรื่องความสนใจมีเพียงเล็กน้อย เพศชายสนใจอาชีพที่เกี่ยวข้องกับเครื่องยนต์กลไก กิจกรรมทางวิทยาศาสตร์ การเมือง ทหาร และอาชีพที่เสี่ยงภัย เพศหญิงสนใจอาชีพทางศิลปะ คนครัว วรรณคดี บัญชี ครู และงานสาธารณกุศล สำหรับงานค้าปลีกและบัญชี เพศหญิงและเพศชายมีความสนใจพอ ๆ กัน

ปี ค.ศ. ๑๙๔๔ เกรซเคน^๖ ได้ศึกษาการเลือกอาชีพของนักเรียนมัธยม โดยการสัมภาษณ์นักเรียนในโรงเรียนมัธยม พบว่านักเรียนส่วนใหญ่เลือกอาชีพไม่ตรงตามความเป็นจริง และผลของการศึกษานี้ได้นำไปเปรียบเทียบกับการศึกษาโดยการวัดแบบสอบถามแล้ว ปรากฏว่าได้รับผลตรงกัน

ในปีเดียวกันนี้ มอสเซอร์^๗ ได้ศึกษาวิจัยการเลือกอาชีพของนักเรียน โดย

^๕ Edward K. Strong, Vocational Interest of Men and Women, Stanford, California, Stanford University Press, 1943

^๖ K. W. Dresden, "Vocational Choices of Secondary Pupils" in Occupations, 27 : 104 - 106, 1948

^๗ W. E. Moser, "Vocational Preference as Related to Mental Ability" in Occupations, 27 : 460 - 461, April 1948

ให้นักเรียนมัธยมปลายเลือกอาชีพที่เขาชอบมากที่สุด ๓ อาชีพ จากอาชีพที่ให้เลือก ๑๐๐ อาชีพ พบว่านักเรียนที่มีสติปัญญาสูงมักจะเลือกอาชีพขั้นสูงที่ต้องการการฝึกฝนในระดับสูง ส่วนนักเรียนที่มีสติปัญญาค่ำ จะเลือกอาชีพที่ต้องการการฝึกหัดทางความรู้วิชาการเพียงเล็กน้อย หรืออาจจะไม่ต้องใช้วิชาการเลย

ปี ค.ศ. ๑๙๕๑ กิวนเบิร์ก ได้ศึกษาเด็กโดยการสัมภาษณ์เด็กตอกันตั้งแต่ เด็กอายุ ๑๑ ปีถึงอายุ ๑๘ ปี ขณะที่เด็กนั้นอยู่ในโรงเรียน พบว่าเมื่ออายุประมาณ ๑๑ ปี ความชอบหรือไม่ชอบต่องานอย่างใดอย่างหนึ่งจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของเด็กนั้น เมื่ออายุ ๑๓-๑๔ ปีความสามารถในการทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของเด็กนั้น เมื่ออายุ ๑๕-๑๖ ปี เด็กจะเริ่มมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่าง ตัวเขา กับสังคม การเลือกอาชีพของเด็กจะมีเหตุผลมากขึ้น นอกจากนี้ เขายังพบว่า การตัดสินใจเลือกอาชีพของเด็กมีความสัมพันธ์กับอายุของเด็ก กล่าวคือเด็กเมื่ออายุมากขึ้น การเลือกอาชีพจะตรงตามความจริงมากขึ้น อย่างไรก็ตาม การเลือกอาชีพของเด็กส่วนใหญ่ก็ยัง ไม่ตรงกับความเป็นจริง แม้จะอายุถึง ๑๘ ปีก็ตาม ทั้งนี้เพราะเด็กมองข้ามความสามารถ ของตนเอง

ในปีเดียวกันนี้ แกลเลอร์ ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสนใจในอาชีพของเด็กวัยหนุ่มมีอายุระหว่าง ๑๒-๑๔ ปี พบว่าเด็กวัยนี้ทั้งชายหญิงต่างมีความกระตือรือร้นในเรื่องอาชีพแล้ว และอาชีพที่สนใจก็มีไต่สูงไปกวาระดับอาชีพของพ่อแม่เลย

ในปีนี้อีกเช่นกัน อีเซล และ เทต ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการมองอนาคต ของนักเรียนมัธยมทั้งชายและหญิง พบว่านักเรียนทั้งชายและหญิงมากกว่า ๑ ใน ๓ ต้องการ

๕. Eli Ginsberg, "Occupational Choices", An Approach to the General Theory, 1951

๖. E.H. Galler, "Influence of Social Class on Children's Choices of Occupation" in Elementary School Journal, 51:439-445, 1951

๗. Lonnie B. Ezel and Henry H. Tate, "High School Students look to the Future" in The Journal of Educational Research, 49:217-222, November, 1955.

ศึกษาตัวในระดับอุดมศึกษา มีนักเรียนจำนวนน้อยที่ต้องการศึกษาต่อในโรงเรียนอาชีวศึกษา นักเรียนชายมากกว่า ๑ ใน ๔ และนักเรียนหญิงมากกว่าครึ่งเล็กน้อย ต้องการออกไปทำงานทันทีภายหลังจากออกจากโรงเรียนมัธยมไปแล้ว นอกจากนี้ยังพบอีกว่า นักเรียนชายส่วนใหญ่สนใจอาชีพที่สืบต่อจากบรรพบุรุษ ได้แก่ วิชาชีพชั้นสูงทางการค้า เกษตรกรรม และอุตสาหกรรม ส่วนนักเรียนหญิงสนใจวิชาชีพชั้นสูงทางงานเสมียน การค้า และงานภายในบ้าน

๑๑. แพนเซอร์^{๑๑} ได้ศึกษาวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ และการเลือกอาชีพของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศชาย พบว่า ระดับความสนใจและอาชีพของบิดา มีความสัมพันธ์กับระดับการเลือกอาชีพอย่างมีนัยสำคัญ นั่นก็คือ ในการเลือกอาชีพของเพศชายนั้นขึ้นอยู่กับความสนใจและอาชีพของบิดาตนเอง

๑๒. เอ็กแมน^{๑๒} ได้ศึกษาวิจัยถึงการเลือกอาชีพของเด็กชายวัยรุ่นที่เรียนวิชา พบว่าเด็กวัยรุ่นที่เรียนวิชานี้ ส่วนมากรู้จักตนเองว่าตนเป็นอย่างไร ดังนั้นเด็กพวกนี้จึงพยายามเลือกอาชีพให้เหมาะสมกับความสามารถของตน นอกจากนี้ยังพบอีกว่า อิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของเด็กพวกนี้ ได้แก่ ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับอาชีพที่ได้รับจากที่บ้านและชุมชน มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพทางโรงเรียน

๑๓. คอลลาโซ^{๑๓} ได้ศึกษาวิจัยถึงการวางแผนอาชีพของเด็กหนุ่มสาวชาวเปอร์โต-ริกัน จากนักเรียนชายหญิง ๑๐ โรงเรียน พบว่า นักเรียนชายหญิงที่อยู่ในแหล่งอุตสาหกรรมในเมือง บิดาประกอบอาชีพชั้นสูงหรือรับราชการ นักเรียนพวกนี้ส่วนใหญ่จะเลือกอาชีพชั้นสูง ส่วนนักเรียนที่อยู่ในชนบท บิดาเป็นชาวนาหรือกรรมกร นักเรียนส่วนมากจะเลือกอาชีพ

๑๑. Walter L. Tanzer, "Vocational Choice and Personality: A Study of Relationship of Personality to Choice of Vocational Field and Vocational Aspiration Level" in Dissertation Abstracts, 4(17), 890, 1957

๑๒. Robert Lee Erdman, "Vocational Choices of Adolescent Mentally Retarded Boys" in Dissertation Abstracts, 17(11):2497, November, 1957

๑๓. Jenaro C. Collazo, "Occupational Plans of Puerto Rican Youth" in Dissertation Abstracts, 28(4): 1534-1535, October, 1967

ในระบับคำ

คอมบินส์^{๑๔} ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความปรารถนา และความมุ่งหวังทางการศึกษาและอาชีพของนักเรียนชายมัธยมปลายจากเมืองใหญ่ ๆ ๕ เมืองในรัฐหลุยเซียนา พบว่า มีความสามารถมีอิทธิพลมากต่อการเลือกอาชีพ หรือเลือกศึกษาต่อ และการเลือกอาชีพของนักเรียนขึ้นอยู่กับความสนใจของตัวนักเรียนเอง

อีคคัส^{๑๕} ได้ศึกษาวิจัยองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนเกษตรกรรมในรัฐหลุยเซียนา พบว่า มีความสามารถเพื่อน บุคคลในอาชีพที่เขาเลือก ญาติ บุคคลภายในโรงเรียน และพระ มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของเขามากน้อยลงมากตามลำดับ การเลือกอาชีพของนักเรียนสำคัญอยู่ที่ความสนใจส่วนตัว ความพึงพอใจ และรายได้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะมีความสัมพันธ์กับการเลือกกระดุมอาชีพของนักเรียนน้อยอย่างมีนัยสำคัญ หมายความว่า นักเรียนที่มีระดับสติปัญญาสูงจะสนใจวิชาชีพชั้นสูง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกเรียนต่อ และการเลือกอาชีพของนักเรียนทั้งในและต่างประเทศดังกล่าวมาแล้ว ทำให้เราพอจะทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการเลือกอาชีพว่า เด็กวัยรุ่นทั้งหญิงและชายที่มีอายุระหว่าง ๑๒-๑๘ ปี จะมีความกระตือรือร้นในเรื่องอาชีพแล้ว ดังนั้น จึงคาดว่ากลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ซึ่งมีอายุระหว่าง ๑๓-๑๘ ปี ก็คงมีความสนใจในอาชีพ และใฝ่ฝันอาชีพของตนในอนาคตไว้อย่างแน่นอน

สมมติฐานของการวิจัย

จากผลของการวิจัยเกี่ยวกับการเลือกเรียนต่อ และการเลือกอาชีพ ตามที่ได้

^{๑๔} Toy Handerson Dobbins, "Educational and Occupational Aspirations and Expectations of High School Senior Boys in Five Louisiana Parishes" in Dissertation Abstracts, 29(9):2958, March, 1969.

^{๑๕} Vanik Silas Eaddy, "The Influence of Selected Factors on the Vocational Choices of Vocational Agricultural Students in Louisiana" in Dissertation Abstracts, 29(9):2958-2959, March, 1969

มีผู้ศึกษาไว้มากมายดังกล่าวแล้วนั้น เราพบข้อเท็จจริงที่ว่า นักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนมากเลือกเรียนไม่ใคร่จะตรงกับความเป็นจริง เพราะนักเรียนส่วนมากมักจะตั้งจุดมุ่งหมายในการเรียนต่อไว้สูงเกินไป โดยมีใฝ่ฝันถึงความสามารถของคนที่ทางคานส์ติบัตยาและทุนทรัพย์ ทางมุ่งที่จะเข้าเรียนต่อในวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัย แต่จำนวนนักเรียนที่ทางสถานศึกษาดังกล่าวจะรับเข้าเรียนได้มีจำนวนจำกัด จึงทำให้นักเรียนจำนวนมากต้องประสบความผิดหวัง ดังนั้น โรงเรียนมัธยมแบบประสมที่จัดขึ้นตามโครงการพัฒนาการศึกษาโรงเรียนมัธยมแบบประสมจึงน่าจะแก้ไขปัญหาดังกล่าวนี้ได้ เพราะโรงเรียนมัธยมแบบประสม เป็นโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรกว้างขวาง เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เลือกเรียนวิชาต่าง ๆ ตามความสนใจ พร้อมทั้งได้มีการทดลองและฝึกหัดจริง ๆ ประกอบกับการแนะแนวที่ช่วยให้นักเรียนได้สำรวจและรู้จักตนเอง ถ้าการดำเนินงานของโรงเรียนมัธยมแบบประสมเป็นไปตามหลักการนี้แล้ว นักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสมน่าจะเลือกเรียน และเลือกอาชีพได้ถูกต้องตรงกับความเป็นจริงมากกว่านักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบเดิม

อนึ่ง เมื่อพิจารณาถึงเพศ และอายุแล้ว เพศหญิงและกลุ่มที่มีอายุมาก น่าจะมีความสามารถในการเลือกเรียนได้ถูกต้องและตรงตามความเป็นจริงมากกว่าเพศชายที่มีอายุเท่ากัน และกลุ่มที่มีอายุน้อยกว่าตามลำดับ ที่เป็นเช่นนี้เพราะตามหลักจิตวิทยา เพศหญิงที่มีอายุรุ่นราวคราวเดียวกันกับเพศชายตอนวัยรุ่นจะมีความเจริญในด้านต่าง ๆ นำหน้าเพศชายเล็กน้อย และจากการศึกษาวิจัยของเฉลิมชัย อุบลพงศ์ ก็สนับสนุนในเรื่องนี้

จากเหตุผลดังกล่าวมาแล้วเบื้องต้น ผู้วิจัยจึงตั้งสมมุติฐานไว้ดังต่อไปนี้

๑. นักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสมจะเลือกเรียนต่อและเลือกอาชีพได้เหมาะสม ถูกต้องตรงตามความเป็นจริงมากกว่านักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิม

๒. นักเรียนหญิงจะเลือกเรียนได้เหมาะสมถูกต้องตรงตามความเป็นจริง

มากกว่านักเรียนชายที่มีอายุเท่ากัน

๓. นักเรียนกลุ่มที่มีอายุมากกว่า จะเลือกเรียนได้เหมาะสมถูกต้องตรงตามความเป็นจริงมากกว่ากลุ่มที่มีอายุน้อยกว่า

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการ

ที่มาและการเลือกมวลประชากร

มวลประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ของโรงเรียนมัธยมแบบประสม ๑ โรง คือ โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย โรงเรียนนี้เป็นโรงเรียนมัธยมแบบประสมเพียงโรงเดียวในจังหวัดพระนคร ที่เปิดสอนตามหลักสูตรทดลองของโครงการพัฒนาการศึกษาโรงเรียนมัธยมแบบประสม (คสม. ๑) ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๑๐ ปัจจุบันโรงเรียนนี้ได้เปิดเรียนตามหลักสูตรดังกล่าวเป็นปีที่ ๔ แล้ว และโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิมอีก ๒ โรง โดยการสุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนรัฐบาล จังหวัดพระนคร (ส่วนกลาง) ที่เปิดสอนทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ประเภทสหศึกษา จำนวน ๗ โรง^๑ คือ โรงเรียนคอนเมือง โรงเรียนพรตพิทยพยัต โรงเรียนนนทรี โรงเรียนบางกะปิ โรงเรียนพระโขนง โรงเรียนยานนาวา และโรงเรียนกุนทรวิทยาคาร เหตุที่เลือกโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิมส่วนกลางเพียง ๒ โรง เพราะโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบนี้เป็นโรงเรียนที่ดำเนินการภายใต้การควบคุมของแผนกโรงเรียนส่วนกลาง กรมวิสามัญศึกษา จึงถือว่า การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนดังกล่าวนี้เหมือนกัน เพราะทางกรมวิสามัญศึกษาได้จัดให้มีการประชุมสัมมนาครูในโรงเรียนเหล่านี้อยู่เสมอ เพราะฉะนั้นผู้วิจัยจึงมั่นใจว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิมที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้ง ๒ โรงนี้จะเป็นตัวแทนของโรงเรียนทั้ง ๗ โรงดังกล่าวแล้ว

การที่ผู้วิจัยเลือกวิจัยเฉพาะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ นั้น เพราะนักเรียนชั้นนี้เป็นนักเรียนที่อยู่ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อสำคัญของการศึกษาเล่าเรียน กล่าวคือ นักเรียนจะมีโอกาสเลือกเรียนวิชาชีพที่ตนสนใจ และพร้อมที่จะมุ่งเข้าเรียนวิชาดังกล่าวในสถาบัน

ทาง ๆ ที่เปิดรับตรงต่อจากการศึกษาระดับนี้ ภายหลังที่นักเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ไปแล้ว

ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

จำนวนประชากรที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น ๒ กลุ่มใหญ่ ดังนี้

กลุ่มที่ ๑ นักเรียนจากโรงเรียนมัธยมแบบประสม จากโรงเรียนสามเสน-วิทยาลัย จำนวน ๒๐๐ คน จากนักเรียนทั้งหมด ๓๓๑ คน

กลุ่มที่ ๒ นักเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิม เลือกมา ๒ โรง คือ โรงเรียนพระโขนง และ โรงเรียนยานนาวา โรงเรียนละ ๑๐๐ คน รวมจำนวน ๒๐๐ คน จากนักเรียนทั้งหมด ๒๕๕ คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล แบบสอบถามใช้รวบรวมข้อมูลจากนักเรียน แบบสัมภาษณ์ใช้รวบรวมข้อมูลจากอาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ และครูแนะแนว

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง โดยศึกษาจากปริญญานิพนธ์ และหนังสือที่เกี่ยวข้องเป็นแนวทาง เนื้อหาและโครงสร้างของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น ๓ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ เกี่ยวกับรายละเอียดส่วนตัวของนักเรียน ได้แก่ เพศ อายุ สุขภาพ ความสนใจ สภาพครอบครัว วิชาที่ชอบไม่ชอบ วิชาที่โคะแนนดี อะแน หรือเกรดเฉลี่ยที่สอบได้ ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ และการสอบครั้งสุดท้าย

ตอนที่ ๒ เกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกเรียนต่อ แบ่งออกเป็น ๓ หมวด ได้แก่

หมวดที่ ๑ เลือกเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๕ (สายสามัญ)
และอุดมศึกษา มีรายชื่อวิชาที่ให้นักเรียนเลือก ๔๐ วิชา

หมวดที่ ๒ เลือกเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๕-๖ (สายอาชีพ)
รวมทั้งโรงเรียนฝึกหัดครู และโรงเรียนสอนวิชาชีพอย่างอื่น มีรายชื่อวิชาที่ให้นักเรียน
เลือก ๖๐ วิชา

หมวดที่ ๓ ไม่เรียนต่อ เมื่อจะออกประกอบอาชีพ มีคำถามให้
ตอบว่า ประสงค์จะทำอะไร หรือจะปฏิบัติอย่างไร ในการที่จะออกประกอบอาชีพนั้น ๆ

ตอนที่ ๓ เกี่ยวกับเหตุผล และความเข้าใจในลักษณะวิชาชีพที่นักเรียน
ตัดสินใจ เลือกเรียนวิชาชีพนั้นเป็นอันดับหนึ่ง

สำหรับเนื้อหาและโครงสร้างของแบบสัมภาษณ์อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่
และครูแนะแนว ประกอบด้วยข้อคำถามที่ต้องการทราบดังต่อไปนี้

- ก. จำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ และจำนวนนักเรียนทั้งหมดในโรงเรียน
แยกตามเพศชาย-หญิง
- ข. จำนวนครูทั้งหมดในโรงเรียน แยกตามเพศ และวุฒิ
- ค. การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของการแนะแนวในโรงเรียน
- ง. ความเห็นส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับความสำคัญของการแนะแนว
ตลอดจนความต้องการของโรงเรียน ที่จะจัดให้มีแผนกแนะแนวขึ้นในโรงเรียน

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปลองสอบ (pretest) กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ก่อน แล้วจึงนำมาปรับปรุงให้สมบูรณ์ขึ้น เพื่อใช้ในการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง
ที่ต้องการต่อไป

การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ออกไปทดสอบนักเรียนด้วยตนเอง เมื่อปลายเดือนมิถุนายน ถึง

กลางเดือนกรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๑๓ เพราะต้องการให้นักเรียนตอบคำถามใดถูกของตรงตามความหมายที่แท้จริงของแบบสอบถาม ซึ่งจะมีผลให้คำตอบที่ถูกต้องตรงตามความเป็นจริง และเชื่อถือได้ ในขณะที่เดียวกันก็ได้สัมภาษณ์อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ และครูแนะแนวในโรงเรียนนั้น ๆ ด้วย

วิธีจัดการกับข้อมูล

เมื่อรวบรวมแบบสอบถามที่นำไปทดสอบกับนักเรียนได้ตามจำนวนแล้ว ผู้วิจัยได้ตรวจแบบสอบถามทุกฉบับอย่างละเอียด เพื่อคัดฉบับที่ไม่สมบูรณ์ออก เสร็จแล้วผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดการกับข้อมูลดังต่อไปนี้

๑. แยกแบบสอบถามออกเป็น ๒ พวก ได้แก่ แบบสอบถามที่ได้จากนักเรียนโรงเรียนมัธยมแบบประสมพวกหนึ่ง และ แบบสอบถามที่ได้จากนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิมอีกพวกหนึ่ง

๒. แยกแบบสอบถามของนักเรียนแต่ละพวกตามการเลือกในแบบสอบถามตอนที่ ๒ เป็น ๓ หมวด ได้แก่ หมวดเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๕ (สายสามัญ) เรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๕-๖ (สายอาชีพ) และอื่น ๆ และไม่เรียนต่อ

๓. พิจารณานักเรียนในแต่ละหมวดของข้อ ๒ แล้วหาอัตราส่วนเปรียบเทียบเป็นอัตราส่วนร้อย (percentage ratio) ของนักเรียนแต่ละพวกนั้น

๔. แจกแจงวิชาชีพที่นักเรียนเลือกตามข้อ ๒ แล้วหาอัตราส่วนเปรียบเทียบเป็นอัตราส่วนร้อย (percentage ratio) ของนักเรียนแต่ละพวกนั้น

๕. พิจารณาและตัดสิน (judgement) วิชาชีพต่าง ๆ ที่นักเรียนเลือกไว้ในแบบสอบถามว่า นักเรียนสามารถเลือกได้อย่างเหมาะสมถูกต้องตรงตามความเป็นจริงหรือไม่ โดยดูความเหมาะสมใกล้เคียงระหว่างวิชาชีพที่นักเรียนเลือก กับเกณฑ์ต่อไปนี้

๕.๑ ความสนใจของนักเรียนที่ต้องการจะประกอบอาชีพ

๕.๒ คะแนนหรือเกรดเฉลี่ยของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๖ และการสอบ
ครึ่งสุดท้าย

๕.๓ ฐานะของอาชีพ และรายได้ของบุคคลกรอง

๕.๔ วิชาที่ทำคะแนนได้ดีเสมอมา

๕.๕ วิชาที่ชอบมากที่สุดเสมอมา

๕.๖ วิชาที่ไม่ชอบเสมอมา

๕.๗ สุขภาพ รวมทั้งสภาพทางกาย

๕.๘ ความรู้ ความเข้าใจในลักษณะวิชาชีพ และเหตุผลที่เลือกอาชีพ
นั้นเป็นอันดับหนึ่ง

๕.๙ ความมั่นใจในการตอบข้อคำถามในแบบสอบถาม

ในการตัดสินใจนักเรียนคนใดจะเลือกเรียนโดยเหมาะสมถูกต้องตรงตาม
ความเป็นจริงนั้น จะใช้เกณฑ์ข้อ ๕.๑ เป็นหลัก และใช้เกณฑ์ข้อ ๕.๒ ๕.๓ ๕.๔ และ
ข้อ ๕.๕ เป็นข้อสนับสนุน ส่วนเกณฑ์ข้อ ๕.๖ ๕.๗ ๕.๘ และข้อ ๕.๙ จะเป็นเกณฑ์
ตัดสินในกรณีที่การเลือกของนักเรียนเป็นการยากที่จะตัดสินลงไม่ว่า นักเรียนเลือกได้อย่าง
เหมาะสมถูกต้องตามความเป็นจริงหรือไม่ เช่น นักเรียนตัดสินใจเลือกเรียนแพทย์ นักเรียน
นี้มีคุณสมบัติครบถ้วนตามเกณฑ์ข้อ ๕.๑ ถึงข้อ ๕.๕ แต่นักเรียนไม่ชอบวิชาวิทยาศาสตร์
(เกณฑ์ข้อ ๕.๖) และไม่ทราบว่าอาชีพแพทย์นั้นจะต้องเรียนจบทางใด ใช้เวลานานเท่าใด
สถานที่เรียนตั้งอยู่ที่ไหน แต่ทราบว่า เป็นอาชีพที่มีเกียรติและมีรายได้ดีเท่านั้น ฉะนั้น การ
เลือกของนักเรียนดังกล่าวนี้ จึงเป็นการเลือกที่ไม่เหมาะสมถูกต้องตามความเป็นจริง ดังนั้น
เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยได้ตั้งเกณฑ์ไว้กว้าง ๆ สำหรับผู้ที่เรียนต่อชั้นมัธยมศึกษา

ปีที่ ๔-๕ (สายสามัญ) ซึ่งหมายถึง ผู้ที่มุ่งเข้าเรียนในวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัย นักเรียนดังกล่าวควรมีความสนใจว่า เขาจะทำงานอะไรเป็นประการแรก เขาควรจะได้คะแนนหรือเกรดเฉลี่ยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ และ ๒ ประมาณ ๓.๕ หรือ ๒.๕ ขึ้นไป ประกอบกับรายได้ของผู้ปกครองไม่ต่ำกว่าเดือนละ ๑,๓๐๐ บาท หรือปีละ ๑๕,๐๐๐ บาท ตลอดจนจำนวนของพี่น้องของนักเรียนรวมทั้งภาระของผู้ปกครองอีกด้วย ถ้านักเรียนคนใดไม่อยู่ในเกณฑ์ดังกล่าวนี้ เขาควรจะได้เลือกเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๕-๖ (สายอาชีพ) หรือวิชาชีพ อย่างอนทนความเหมาะสมสอดคล้องกับความสนใจและเกณฑ์ต่งไวข้างตน

๖. แยกแบบสอบถามของนักเรียนแต่ละพวกตามข้อ ๕ นับจำนวน แล้วนำมาเปรียบเทียบกัน โดยคิดจากอัตราส่วนร้อยละของแต่ละพวกนั้น

๗. จำแนกแบบสอบถามตามข้อ ๖ ออกเป็นกลุ่มย่อยตามเพศ และอายุ

๘. ทดสอบสมมติฐานข้อที่ ๑ ๒ และ ๓ โดยการแจกแจงจำนวนตัวเลขของข้อมูลตามข้อ ๖ และ ข้อ ๗ แล้วนำมาทดสอบสมมติฐานโดยวิธีสูตรการหาความแตกต่างระหว่างอัตราส่วนร้อยละ

$$P = \frac{N_1 P_1 + N_2 P_2}{N_1 + N_2}$$

$$Q = 1 - P$$

$$\sigma_{P_1 - P_2} = \sqrt{PQ \left(\frac{1}{N_1} + \frac{1}{N_2} \right)}$$

$$C.R. = \frac{P_1 - P_2}{\sigma_{P_1 - P_2}}$$

๙. ข้อมูลที่ได้ตอบโดยเสรี จักรวบรวมคำตอบที่เหมือนกันตามลักษณะคำตอบ

แล้วหาความถี่

๑๐. ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ จัดกระทำเช่นเดียวกับข้อ ๙.

บทที่ ๔

ผลของการวิจัย

เพื่อความสะดวกในการแปลผล จึงแบ่งผลของการวิจัยออกเป็น ๕ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสภาพของโรงเรียนที่ทำการวิจัย ซึ่งได้จากการสัมภาษณ์อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ และครูแนะแนวในโรงเรียนดังกล่าว

ตอนที่ ๒ เป็นข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ ๑

ตอนที่ ๓ เป็นข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ ๒ และตอนที่ ๓

ตอนที่ ๔ เป็นการทดสอบสมมติฐานข้อที่ ๑ ๒ และ ๓

ตอนที่ ๕ เป็นข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทของโรงเรียนในการจัดกิจกรรมของการแนะแนว ได้จากการสัมภาษณ์อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ และครูแนะแนวในโรงเรียนที่ทำการวิจัย

สัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N_1	=	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ ๑
N_2	=	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ ๒
P_1	=	จำนวนรอยละของกลุ่มที่ ๑
P_2	=	จำนวนรอยละของกลุ่มที่ ๒
$P_1 - P_2$	=	ผลต่างของจำนวนรอยละ ระหว่างกลุ่ม ๑ กลุ่ม
$\sigma_{P_1 - P_2}$	=	Standard error ของผลต่างของจำนวนรอยละ ระหว่างกลุ่ม ๑ กลุ่ม
C.R.	=	Test of Significance หรือการทดสอบนัยสำคัญ

ทางสถิติชนิดหนึ่งเรียกว่า Critical Ratio Test
 * = แยกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .๐๕

ต่อไปนี้เป็นผลการแปลผลของการวิจัยแต่ละตอน

การแปลผลตอนที่ ๑

แจกแจงจำนวนครู นักเรียน วุฒิชของครู และสภาพทั่วไปของโรงเรียนที่วิจัย

ตาราง ๔ จำนวนครู และนักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสม และโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิมที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

โรงเรียน	จำนวนครูทั้งโรงเรียน					จำนวนนักเรียนทั้งโรงเรียน				
	รวม	ชาย	รอยละ	หญิง	รอยละ	รวม	ชาย	รอยละ	หญิง	รอยละ
มัธยมแบบประสม	๑๒๘	๕๕	๓๕.๓๘	๘๕	๖๕.๖๒	๑๓๘๖	๑๒๐๔	๖๓.๕๑	๕๘๒	๓๖.๔๙
มัธยมศึกษาแบบเดิม	๑๒๕	๕๐	๓๒.๒๒	๘๕	๖๗.๗๘	๒๔๘๓	๑๖๒๒	๖๕.๓๒	๘๖๑	๓๔.๖๘
รวมทั้งสิ้น	๒๕๓	๑๐๕	๓๓.๓๓	๑๖๕	๖๖.๖๗	๓๘๖๙	๒๘๒๖	๖๖.๑๔	๑๐๔๑	๓๓.๘๖

จากตาราง ๔ จะพบว่าในโรงเรียนมัธยมประเภทสหศึกษาที่ทำการวิจัยนี้ มีครูหญิงมากกว่าชายในอัตราส่วน ๒ : ๑ และมีนักเรียนชายมากกว่าหญิงในอัตราส่วน ๒ : ๑ สรุปแล้ว ในโรงเรียนที่ทำการวิจัย ครูชายมีจำนวนครึ่งหนึ่งของครูหญิง แต่นักเรียนชายมีจำนวนเป็น ๒ เท่าของนักเรียนหญิง

ตาราง ๕ แสดงวุฒิครูในโรงเรียนมัธยมแบบประสม และโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิม
ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

โรงเรียน	จำนวน ครู	วุฒิครู							
		ก.	รอยละ	ข.	รอยละ	ก.	รอยละ	ง.	รอยละ
มัธยมแบบประสม	๑๒๘	๓๓	๒๐.๑๖	๓๓	๒๕.๘๑	๕	๓.๐๓	๕	๓.๙๐
มัธยมศึกษาแบบเดิม	๑๒๘	๒๓	๕๐.๘๑	๕๘	๔๖.๓๓	๓	๒.๔๒	—	—
รวมทั้งสิ้น	๒๕๖	๑๕๐	๕๕.๕๖	๙๑	๓๓.๓๐	๑๒	๔.๗๖	๕	๑.๙๘

ก. หมายถึงวุฒิปริญญาตรี หรือสูงกว่า

ข. หมายถึงวุฒิ ป.ม., พ.ม., ป.กศ.สูง, ป.วส. พ.อ. และอนุปริญญาอื่น ๆ

ค. หมายถึงวุฒิ ป.ป., พ.ป., ป.กศ., พ.กศ., อาชีวศึกษาชั้นสูง

ง. หมายถึงวุฒิ ป., พ., ม.๒, ม.๖ และอื่น ๆ

จากตาราง ๕ จะพบว่า โรงเรียนสามเสนวิทยาลัยเป็นโรงเรียนมัธยมแบบ
ประสม มีครูวุฒิปริญญาตรีหรือสูงกว่ามากที่สุด และมีครูวุฒิคำสุดอยู่ด้วย ส่วนโรงเรียนมัธยม
ศึกษาแบบเดิมไม่มีครูวุฒิคำสุดเลย

ตาราง ๖ แสดงจำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ในโรงเรียนที่ทำการวิจัย จำนวน
ตามเพศ

โรงเรียน	จำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓				
	รวม	ชาย	รอยละ	หญิง	รอยละ
มัธยมแบบประสม	๓๓๑	๒๔๖	๖๖.๓๑	๑๒๕	๓๓.๖๙
มัธยมศึกษาแบบเดิม	๒๕๕	๔๓๔	๖๖.๒๖	๒๒๑	๓๓.๗๔
รวมทั้งสิ้น	๑๐๒๖	๖๘๐	๖๖.๒๘	๓๔๖	๓๓.๗๒

จากตาราง ๖ จะพบว่า จำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ในโรงเรียนที่ทำการ
วิจัยทั้งหมดส่วนใหญ่เป็นชาย ซึ่งมีรอยละ ๖๖.๒๘ หญิงรอยละ ๓๓.๗๒ หรือราวครึ่งหนึ่งของ
นักเรียนชาย

จากการรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ในโรงเรียนมัธยมแบบประสมจำนวน ๒๐๐ คน นักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิม ๒๐๐ คน เมื่อได้นำแบบสอบถามมาตรวจอย่างละเอียดแล้วปรากฏว่าได้แบบสอบถามจากนักเรียน ดังนี้

นักเรียนโรงเรียนมัธยมแบบประสม (สามเสนวิทยาลัย)

๑๕๖ คน

เป็นชาย ๑๑๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๒๐

เป็นหญิง ๓๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๙.๘๐

นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิม (พระโขนงและยานนาวา) ๑๕๕ คน

เป็นชาย ๑๒๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๑.๘๖

เป็นหญิง ๓๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๑๔

การแปลผลตอนที่ ๒

แจกแจงอาชีพของผู้ปกครอง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการเลือกเรียนต่อ
ของนักเรียน

ตาราง ๒

ตาราง ๒ แสดงอาชีพของพ่อแม่ หรือผู้ปกครองของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

อาชีพของพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง	โรงเรียนมัธยมแบบประสม		โรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิม	
	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
รับราชการ	๑๑๑	๕๖.๒๓	๔๖	๒๓.๒๑
ประกอบอาชีพส่วนตัว *	๘๐	๔๐.๘๒	๑๒๕	๖๖.๔๕
ทำนา - ทำสวน	๕	๒.๕๕	๑๕	๘.๓๕
รวมทั้งสิ้น	๑๙๖	๑๐๐.๐๐	๑๘๕	๑๐๐.๐๐

* หมายถึง ค้าขาย และธุรกิจต่าง ๆ

จากตาราง ๒ จะพบว่า นักเรียนโรงเรียนมัธยมแบบประสมส่วนมาก พ่อแม่หรือผู้ปกครองรับราชการ ส่วนนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิมส่วนมาก พ่อแม่หรือผู้ปกครองประกอบอาชีพส่วนตัว และทั้งนักเรียนโรงเรียนมัธยมแบบประสมและโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิมส่วนน้อยที่มีพ่อแม่หรือผู้ปกครองทำนา - ทำสวน

ตาราง ๒ แสดงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ระดับเกรดเฉลี่ย หรือคะแนน	โรงเรียนมัธยมแบบประสม		โรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิม	
	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
๓.๐๐ ขึ้นไป (๕๐% ขึ้นไป)	๓๓	๑๖.๘๔	๑	๐.๕๑
๒.๕๐-๒.๘๕ (๓๕-๔๕%)	๓๔	๑๗.๓๕	๒๕	๑๒.๘๕
๒.๐๐-๒.๔๕ (๒๐-๓๕%)	๕๘	๒๙.๕๕	๓๕	๓๘.๖๖
๑.๐๐-๑.๘๕ (๕๐-๕๕%)	๓๑	๑๖.๒๒	๕๓	๔๗.๕๕
รวมทั้งสิ้น	๑๕๖	๑๐๐.๐๐	๑๕๔	๑๐๐.๐๐

จากตาราง ๒ จะพบว่า นักเรียนโรงเรียนมัธยมแบบประสมที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับดีมาก (๓.๐๐ ขึ้นไป หรือ ๕๐% ขึ้นไป) มีจำนวนมากกว่านักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิม และจำนวนนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ในระดับปาน (๑.๐๐-๑.๘๕ หรือ ๕๐.๐๐-๖๐.๐๐%) ในโรงเรียนทั้งสองแบบมีจำนวนมากที่สุด กล่าวคือ ในโรงเรียนมัธยมแบบประสม ร้อยละ ๑๖.๒๒ และโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิมร้อยละ ๔๗.๕๕

ตาราง ๓ แสดงการเลือกเรียนต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓-โรงเรียนมัธยมแบบประสม และโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิม ปีการศึกษา ๒๕๑๓

โรงเรียน	นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	เรียนต่อม.ศ.๕-๕ (-สายสามัญ)		เรียนต่อม.ศ.๕-๖ (สายอาชีพและอื่นๆ)		ไม่เรียนต่อ	
		คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
มัธยมแบบประสม	๑๕๖	๓๖	๓๘.๓๘	๑๑๑	๕๖.๖๓	๙	๕.๕๕
มัธยมศึกษาแบบเดิม	๑๕๔	๘๓	๕๓.๒๔	๑๐๓	๕๕.๑๖	๘	๕.๐๖
รวมทั้งสิ้น	๓๑๐	๑๑๙	๕๐.๓๓	๒๑๔	๕๕.๕๐	๑๗	๕.๓๓

จากตาราง ๕ จะพบว่า ทั้งนักเรียนโรงเรียนมัธยมแบบประสมและนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิม ส่วนใหญ่เลือกเรียนต่อสายอาชีพ (ม.ศ. ๔-๕ และอื่น ๆ) มากกว่าสายสามัญ (ม.ศ. ๔-๕) ส่วนนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิมเลือกเรียนต่อสายสามัญ มีจำนวนมากกว่านักเรียนโรงเรียนมัธยมแบบประสม จำนวนนักเรียนที่ไม่เรียนต่อมีเป็นจำนวนน้อยมาก

การแปลผลตอนที่ ๓

แจกแจงวิชาชีพที่นักเรียนเลือก และความรู้ในลักษณะวิชาชีพที่นักเรียนเลือก

ตาราง ๑๐ แสดงวิชาชีพที่นักเรียนโรงเรียนมัธยมแบบประสม และโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิมเลือกสำหรับวิชาชีพที่ต่อเรียนในมหาวิทยาลัย หรือวิทยาลัยชั้นสูง
(เรียงตามการเลือกของนักเรียนโรงเรียนมัธยมแบบประสม)

รายชื่อวิชาชีพ	มัธยมแบบประสม		มัธยมศึกษาแบบเดิม	
	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
แพทย์	๑๓	๒๖.๓๓	๑๐	๑๒.๐๕
งานธุรกิจ	๘	๑๐.๕๓	๔	๔.๘๑
นายร้อยตำรวจ	๕	๖.๕๘	๕	๖.๐๒
นายร้อยทหารบก	๕	๖.๕๘	๔	๑๐.๘๔
วิศวกรก่อสร้าง	๕	๖.๕๘	๖	๗.๒๓
ครูปริญญา	๔	๕.๒๖	๖	๗.๒๓
นักวิทยาศาสตร์	๔	๕.๒๖	—	—
นักอักษรศาสตร์	๔	๕.๒๖	๓	๓.๖๑
เกษตรกร	๓	๓.๘๕	๒	๒.๔๑
นักปกครอง	๒	๒.๖๓	—	—
นักวิทยาศาสตร์การแพทย์	๒	๒.๖๓	๓	๓.๖๑
นักเศรษฐศาสตร์	๒	๒.๖๓	๑	๑.๒๐

ตาราง ๑๐ (ต่อ)

รายชื่อวิชาชีพ	มัธยมแบบประสม		มัธยมศึกษาแบบเดิม	
	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
ผู้พิพากษา	๒	๒.๖๓	๑	๑.๒๐
เภสัชกร	๒	๒.๖๓	—	—
สถาปนิก	๒	๒.๖๓	๒	๒.๕๑
จิตรกรรวม — ประติมากรรวม	๑	๑.๓๒	๑	๑.๒๐
นักกฎหมาย	๑	๑.๓๒	๗	๘.๕๓
นักสังคมสงเคราะห์	๑	๑.๓๒	—	—
นายเรือ	๑	๑.๓๒	๒	๒.๕๑
นายเรืออากาศ	๑	๑.๓๒	๓	๓.๖๑
พนักงานป่าไม้	๑	๑.๓๒	๑	๑.๒๐
วิศวกรไฟฟ้า	๑	๑.๓๒	๔	๔.๘๑
วิศวกรโยธา	๑	๑.๓๒	๒	๒.๕๑
สัตวแพทย์	๑	๑.๓๒	—	—
นักหนังสือพิมพ์	—	—	๑	๑.๒๐
วิศวกรเครื่องยนต์	—	—	๑	๑.๒๐
งานธนาคาร	—	—	๕	๖.๐๒
พยาบาลปริญญา	—	—	๒	๒.๕๑
นักสถิติ — นักวิจัย	—	—	๒	๒.๕๑

จากตาราง ๑๐ จะพบว่า วิชาชีพที่นักเรียนทั้งโรงเรียนมัธยมแบบประสม และมัธยมศึกษาแบบเดิมเลือกมากที่สุดได้แก่ แพทย์ วิชาชีพที่นักเรียนโรงเรียนมัธยมแบบประสมเลือก แต่นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิมไม่เลือกได้แก่ นักวิทยาศาสตร์ นักปกครอง เภสัชกร นักสังคมสงเคราะห์ และสัตวแพทย์ วิชาชีพที่นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิมเลือก แต่นักเรียนโรงเรียนมัธยมแบบประสมไม่เลือกได้แก่ งานธนาคาร พยาบาลปริญญา นักสถิติ — นักวิจัย วิศวกรเครื่องยนต์ และนักหนังสือพิมพ์

ถ้าจะรวมวิชาชีพที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันเข้าด้วยกัน จะปรากฏผลการเลือกของนักเรียนดังตารางที่ ๑๑

ตารางที่ ๑๑ แสดงลักษณะวิชาชีพที่นักเรียนโรงเรียนมัธยมแบบประสม และโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิมเลือกสำหรับวิชาชีพที่ต่อเรียนในมหาวิทยาลัย หรือ วิทยาลัยชั้นสูง (เรียงตามลำดับการเลือกของนักเรียนโรงเรียนมัธยมแบบประสม)

ลักษณะวิชาชีพ	มัธยมแบบประสม		มัธยมศึกษาแบบเดิม	
	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
วิชาชีพเกี่ยวกับแพทย์และนักวิทยาศาสตร์	๒๒	๓๕.๒๑	๑๕	๑๘.๐๓
วิชาชีพเกี่ยวกับนายทหาร และนายตำรวจ	๑๒	๑๕.๓๘	๑๘	๒๒.๕๘
วิชาชีพเกี่ยวกับวิชาเศรษฐศาสตร์และธุรกิจ	๑๐	๑๓.๑๖	๑๐	๑๒.๐๕
วิชาชีพเกี่ยวกับวิศวกรรมและสถาปัตยกรรม	๕	๑๑.๘๔	๑๕	๑๘.๐๓
วิชาชีพนักอักษรศาสตร์ และครู	๘	๑๐.๕๒	๕	๖.๑๘
วิชาชีพเกี่ยวกับนักกฎหมาย นักปกครอง	๕	๖.๕๘	๘	๙.๖๘
วิชาชีพเกี่ยวกับเกษตรกรรม	๔	๕.๒๖	๓	๓.๖๑
วิชาชีพเกี่ยวกับนักสังคมสงเคราะห์ นักหนังสือพิมพ์	๑	๑.๓๒	๑	๑.๒๑
วิชาชีพเกี่ยวกับจิตรกรรม และประติมากรรม	๑	๑.๓๒	๑	๑.๒๑
วิชาชีพนักสถิติ - วิจัย	—	—	๒	๒.๕๑

จากตาราง ๑๑ จะพบว่า วิชาชีพเกี่ยวกับแพทย์ และนักวิทยาศาสตร์ นักเรียนโรงเรียนมัธยมแบบประสมเลือกเรียนมากที่สุด วิชาชีพเกี่ยวกับนายทหาร และนายตำรวจ นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิมเลือกเรียนมากที่สุด วิชาชีพนักสถิติ - วิจัย เป็นวิชาชีพที่นักเรียนโรงเรียนมัธยมแบบประสมไม่เลือกเรียน

ตาราง ๑๒ แสดงวิชาชีพที่นักเรียนโรงเรียนมัธยมแบบประสม และโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิมเลือก สำหรับวิชาชีพที่เรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา รวมทั้งโรงเรียนฝึกหัดครู หรือโรงเรียนที่สอนวิชาชีพอย่างอื่น (เรียงตามลำดับการเลือกของนักเรียนโรงเรียนมัธยมแบบประสม)

รายชื่อวิชาชีพ	มัธยมแบบประสม		มัธยมศึกษาแบบเดิม	
	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
เลขานุการ	๑๘	๑๖.๒๒	๕	๔.๖๓
ช่างยนต์	๑๗	๑๕.๓๒	๑๘	๑๖.๘๖
ช่างซ่อมวิทยุ - โทรทัศน์	๘	๗.๒๑	๑	๐.๙๓
พนักงานธนาคาร	๘	๗.๒๑	๔	๓.๗๕
ช่างไฟฟ้า	๘	๗.๒๑	๑	๐.๙๓
ครู	๗	๖.๓๑	๑๕	๑๔.๐๒
ช่างเขียนแบบ - ออกแบบ	๗	๖.๓๑	๘	๗.๔๘
พนักงานพิมพ์ดีด	๖	๕.๔๑	๔	๓.๗๕
พยาบาล	๕	๔.๕๐	๕	๔.๖๓
ช่างก่อสร้าง	๓	๒.๗๐	๑๐	๙.๓๕
ช่างโลหะ	๓	๒.๗๐	—	—
ช่างพิมพ์ - เรียงพิมพ์	๒	๑.๘๐	—	—
ทหารอากาศ (จา)	๒	๑.๘๐	๑	๐.๙๓
ช่างเทคนิคประจำสถานีวิทยุ - โทรทัศน์	๒	๑.๘๐	๑	๐.๙๓
ช่างสำรวจ - รั้ววัด	๒	๑.๘๐	๒	๑.๘๗
พนักงานบัญชี	๒	๑.๘๐	๔	๓.๗๕
ทหารเรือ (จา)	๒	๑.๘๐	๔	๓.๗๕
ช่างวาดรูป	๑	๐.๙๐	—	—
พนักงานโรงแรม	๑	๐.๙๐	๓	๒.๘๐

ตาราง ๑๒ (ต่อ)

รายชื่อวิชาชีพ	มัธยมแบบประสม		มัธยมศึกษาแบบเดิม	
	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
โหมกวิทยุ - โทรทัศน์	๑	๐.๕๐	๑	๐.๕๓
ทหารบก (นายสิบ)	๑	๐.๕๐	๑	๐.๕๓
มัคคุเทศก์	๑	๐.๕๐	๑	๐.๕๓
ช่างภาพ	๑	๐.๕๐	—	—
นักกรอง - นักคนตรี	๑	๐.๕๐	๓	๒.๘๐
นักบริหารธุรกิจ	๑	๐.๕๐	—	—
พอลกา	๑	๐.๕๐	—	—
ช่างกลึง	—	—	๒	๑.๘๗
บุคลากรรักษา	—	—	๒	๑.๘๗
ช่างวาดรูป	—	—	๑	๐.๕๓
ช่างเสริมสวย	—	—	๑	๐.๕๓
ช่างออกแบบเครื่องแต่งกาย	—	—	๑	๐.๕๓
พนักงานเกษตรกรรม	—	—	๑	๐.๕๓
พนักงานไปรษณีย์	—	—	๑	๐.๕๓
พนักงานชลประทาน	—	—	๑	๐.๕๓
ตำรวจ (พล)	—	—	๑	๐.๕๓
พนักงานขายของบริษัท	—	—	๑	๐.๕๓
ช่างซ่อมอุปกรณ์ไฟฟ้า	—	—	๓	๒.๘๐

จากการวาง ๑๒ จะพบว่า นักเรียนโรงเรียนมัธยมแบบประสมส่วนใหญ่เลือกเรียนวิชาชีพเลขานุการและช่างยนต์ นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิมเลือกเรียนวิชาชีพช่างยนต์และครู เป็นส่วนใหญ่ วิชาชีพที่นักเรียนโรงเรียนมัธยมแบบประสมเลือก แต่ นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิมไม่เลือกได้แก่ ช่างโลหะ ช่างพิมพ์ - เรียงพิมพ์ ช่าง

วาทะกรรม ข้างภาพ นักบริหารธุรกิจ และพ่อค้า ส่วนวิชาชีพที่นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบ
เลือก แต่นักเรียนโรงเรียนมัธยมแบบประสมไม่เลือก ได้แก่ ขางกลิ้ง ชูลการักษ์ ขาง
วาทะกรรม ขางเสริมช่วย ขางออกแบบเครื่องแต่งกาย พนักงานเกษตรกรรม พนักงานไปรษณีย์
พนักงานขุดเลข ตำรวจ (พล.) พนักงานขายของบริษัท และช่างซ่อมอุปกรณ์ไฟฟ้า มีข้อนา
สังเกตคือ วิชาช่างยนต์ เป็นวิชาที่นักเรียนมัธยมทั้งสองแบบเลือกเรียนเป็นส่วนใหญ่

ตาราง ๑๓ แสดงลักษณะวิชาชีพที่นักเรียนโรงเรียนมัธยมแบบประสม และโรงเรียน
มัธยมศึกษาแบบเลือก สำหรับวิชาชีพที่โรงเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา
รวมทั้งโรงเรียนฝึกหัดครู หรือโรงเรียนที่สอนวิชาชีพอย่างอื่น (เรียงตาม
ลำดับการเลือกของนักเรียนโรงเรียนมัธยมแบบประสม)

ลักษณะวิชาชีพ	มัธยมแบบประสม		มัธยมศึกษาแบบเลือก	
	คน	ร้อยละ	คน	
วิชาชีพเกี่ยวกับช่างต่าง ๆ	๕๕	๔๕.๕๕	๔๕	๔๕.๓๕
วิชาชีพเกี่ยวกับพนักงาน - เลขานุการ	๓๖	๓๖.๔๓	๒๔	๒๖.๔๓
วิชาชีพการ	๗	๖.๓๑	๑๕	๑๕.๐๒
วิชาชีพพยาบาล	๕	๔.๕๐	๕	๕.๖๗
วิชาชีพเกี่ยวกับทหาร - ตำรวจ	๕	๔.๕๐	๗	๖.๕๕
วิชาชีพเกี่ยวกับโฆษก นักร้อง - นักดนตรี	๒	๑.๘๐	๔	๓.๗๕
วิชาชีพคหสาขา	๑	๐.๙๐	—	—
วิชาชีพศุลการักษ์	—	—	๒	๑.๘๗
วิชาชีพมัคคุเทศก์	—	—	๑	๐.๙๓

จากตาราง ๑๓ จะพบว่า ทั้งนักเรียนโรงเรียนมัธยมแบบประสม และนักเรียน
โรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเลือก เลือกเรียนต่อในวิชาชีพเกี่ยวกับช่างต่าง ๆ มากที่สุด รอง
ลงมาได้แก่วิชาชีพเกี่ยวกับพนักงาน - เลขานุการ วิชาชีพที่นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา
แบบเลือก แต่นักเรียนโรงเรียนมัธยมแบบประสมไม่เลือก ได้แก่ ศุลการักษ์ และมัคคุเทศก์

ส่วนวิชาการค้าขาย นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิมไม่เลือก มีข้อสงสัยก็คือ
วิชาพีชคณิต นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิมเลือกเรียนมากกว่านักเรียนโรงเรียนมัธยม
แบบประสมอย่างเห็นได้ชัด

ตาราง ๑๔ แสดงความรู้ในลักษณะวิชาที่นักเรียนเลือกไว้เป็นอันดับหนึ่ง แจกแจง
ตามนักเรียนในโรงเรียนแต่ละแบบ

คำตอบข้อคำถามเกี่ยวกับความรู้ในลักษณะวิชาที่เลือก	มัธยมแบบประสม		มัธยมศึกษาแบบเดิม	
	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
๑. ทราบว่าอาชีพที่เลือกเรียนต่อทั้งในมหาวิทยาลัยหรือโรงเรียนอาชีพประเภทอื่น ๆ นั้น นักเรียนที่สอบคัดเลือกเข้าเรียนต่อได้ควรจะมีคะแนนสอบปลายปีชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ระดับใด หรือประมาณกี่เปอร์เซ็นต์	๑๒๐	๖๗.๑๔	๘๗	๔๕.๗๕
๒. ทราบว่าคนในอาชีพนั้นทำอะไร เช่น ครู วิศวกร อาชีพอื่น ๆ จะต้องทำอะไรบ้าง	๑๑๒	๕๘.๘๘	๕๕	๕๒.๑๑
๓. ทราบว่าความต่องการบุคคลในอาชีพที่เลือกนั้นในอนาคต จะเพิ่มขึ้นหรือลดลง	๑๑๓	๖๐.๕๓	๕๓	๔๘.๕๕
๔. ทราบว่าผู้ที่ประกอบอาชีพที่เลือกนั้น มีคุณสมบัติอย่างไร (เช่นความสามารถ รูปร่างหน้าตา ฯลฯ)	๑๔๐	๗๔.๘๗	๑๓๐	๖๘.๕๒
๕. ทราบว่าอาชีพที่เลือกนั้น ผู้ประกอบอาชีพจะต้องเรียนจบทางใด ใช้เวลาเรียนนานเท่าใด สถานที่เรียนตลอดจนสถานที่สอบเข้าเรียนตั้งอยู่ที่ไหน	๑๓๒	๗๐.๕๕	๑๑๕	๖๐.๕๓
๖. ทราบว่าคนในอาชีพที่เลือกนั้นมีรายได้ มาก ปานกลาง หรือต่ำเพียงใด	๑๓๐	๖๙.๕๒	๑๐๘	๕๖.๘๔

ตาราง ๑๔ (ต่อ)

คำตอบข้อคำถามเกี่ยวกับความรู้ในลักษณะวิชาชีพ	มัธยมแบบประสม		มัธยมศึกษาแบบเดิม	
	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
๗. ทราบว่าอาชีพที่เลือกนั้น เป็นอาชีพที่สังคมยอมรับว่าเป็นอาชีพที่มีเกียรติ หรือคิดว่าตนจะพบความสำเร็จในการประกอบอาชีพที่เลือกนั้น	๑๕๒	๘๓.๔๒	๑๓๘	๗๒.๖๓
๘. ทราบว่าอาชีพที่เลือกนั้นเป็นอาชีพที่ทำประโยชน์ให้กับสังคม ประเทศชาติ ตลอดจนครอบครัวของตนเอง	๑๖๕	๘๘.๒๔	๑๕๒	๘๐.๐๐
๙. ทราบว่าอาชีพที่เลือกนั้น อาจจะมีปัญหาต่าง ๆ เกิดขึ้นในระหว่างที่ประกอบอาชีพนั้น	๑๖๖	๖๗.๓๘	๕๖	๕๐.๕๓
๑๐. ทราบว่าเมื่อใดที่เรียนวิชาชีพตนเลือกแล้ว ทางบ้านหรือผู้ปกครอง จะสามารถส่งเงินให้เรียนจนสำเร็จ	๑๓๔	๗๑.๖๖	๑๑๕	๖๐.๕๓

จากตาราง ๑๔ จะพบว่า นักเรียนโรงเรียนมัธยมแบบประสมมีความรู้ในลักษณะวิชาชีพที่ตนได้เลือกไว้เป็นอันดับหนึ่ง มากกว่านักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิม โดยเฉพาะคำตอบข้อคำถามที่ ๑ และข้อที่ ๓

ตาราง ๑๕ แสดงความประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนมัธยมแบบ
ประสม และโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิมที่ไม่เรียนต่อ (เรียงตามการ
เลือกของนักเรียนมัธยมแบบประสม)

ลักษณะความประสงค์	มัธยมแบบประสม		มัธยมศึกษาแบบเดิม	
	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
ทำงานหน้าที่เสมือนของทางราชการหรือเอกชน	๔	๘๘.๘๘	—	—
หางานทำและเรียนพิเศษนอกเวลางาน	๒	๔๔.๔๔	๓	๗๕.๐๐
สมัครเข้ารับราชการทหาร หรือ ตำรวจ	๒	๔๔.๔๔	—	—
ไม่บอกความประสงค์	๑	๑๑.๑๑	๑	๒๕.๐๐
รวมทั้งสิ้น	๕	๑๐๐.๐๐	๔	๑๐๐.๐๐

จากตาราง ๑๕ จะพบว่า นักเรียนโรงเรียนมัธยมแบบประสมส่วนใหญ่ประสงค์
จะทำงานหน้าที่เสมือนของทางราชการหรือเอกชน ส่วนนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบ
เดิมส่วนใหญ่ประสงค์ที่จะหางานทำ และเรียนพิเศษนอกเวลางาน

การแปลผลตอนที่ ๔

การวิเคราะห์และเปรียบเทียบความสามารถในการเลือกเรียนต่อ และทดสอบ
สมมติฐานของการวิจัยข้อที่ ๑ ๒ และ ๓

การวิเคราะห์ความสามารถในการเลือกเรียนต่อ ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์ดังกล่าว
แล้วในบทที่ ๓ เป็นหลักในการตัดสินใจ และการตัดสินใจนั้นผู้วิจัยได้กระทำการพิจารณาอย่าง
ละเอียดถี่ถ้วน

ถ้าวิชาชีพที่นักเรียนเลือก มีความเหมาะสมใกล้เคียงกับเกณฑ์ของเขา ถือว่า
นักเรียนผู้นั้นมีความสามารถในการเลือกเรียนต่ออย่างตรงตามความเป็นจริง

ถ้าวิชาชีพที่นักเรียนเลือก ไม่เหมาะสมใกล้เคียงกับเกณฑ์ของเขา ถือว่า
นักเรียนผู้นั้นเลือกเรียนต่ออย่างไม่ตรงตามความเป็นจริง

ตาราง ๑๖ แสดงความสามารถในการเลือกเรียนต่อ ระหว่างนักเรียนโรงเรียนมัธยม
แบบประสม และโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิม

โรงเรียน	จำนวนนักเรียน ในกลุ่มตัวอย่าง	เลือกเรียนตรงตาม ความเป็นจริง		เลือกเรียนไม่ตรงตาม ความเป็นจริง	
		คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
มัธยมแบบประสม	๑๘๓	๑๑๕	๖๓.๖๔	๖๘	๓๖.๓๖
มัธยมศึกษาแบบเดิม	๑๕๐	๑๐๐	๖๖.๖๗	๕๐	๓๓.๓๓
รวมทั้งสิ้น	๓๓๓	๒๑๕	๕๘.๐๔	๑๕๘	๔๑.๙๖

จากตาราง ๑๖ จะพบว่า

๑. นักเรียนโรงเรียนมัธยมแบบประสมสามารถเลือกเรียนต่อได้ตรงตามความ
เป็นจริงมากกว่านักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิม

๒. เมื่อพิจารณาความสามารถในการเลือกเรียนต่อของนักเรียนทั้งในโรงเรียน
มัธยมแบบประสม และโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิมแล้ว ปรากฏว่า จำนวนนักเรียนที่เลือก
เรียนได้อย่างถูกต้องตรงตามความเป็นจริง น้อยกว่านักเรียนที่เลือกเรียนอย่างไม่ตรงตาม
ความเป็นจริง

การทดสอบสมมุติฐานของการวิจัยปรากฏดังตารางข้างต่อไปนี้ :-

ก. การวิเคราะห์ความสามารถในการเลือกเรียนต่อ เพื่อทดสอบสมมุติฐานข้อที่ ๑ ที่ว่านักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสมจะเลือกเรียนต่อและเลือกอาชีพได้เหมาะสมถูกต้องตามความเป็นจริง มากกว่านักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิม

ตาราง ๑๗ การวิเคราะห์ความสามารถในการเลือกเรียนต่อ และเลือกอาชีพได้เหมาะสมถูกต้องตามความเป็นจริง ระหว่างนักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสม และโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิม

โรงเรียน	จำนวนนักเรียน	เลือกเรียนตรงตามความเป็นจริง		$P_1 - P_2$	$\sqrt{p_1 - p_2}$	C.R.
		คน	ร้อยละ			
มัธยมแบบประสม	๑๘๗	๑๑๘	P_1 ๖๓.๖๔	๑๑.๐๑	๕.๐๗๘๘	๒.๑๖๗๓*
มัธยมศึกษาแบบเดิม	๑๘๐	๑๐๐	P_2 ๕๖.๖๗			

* ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .๐๕

จากตาราง ๑๗ จะพบว่า

นักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสมมีความสามารถในการเลือกเรียนต่อ และเลือกอาชีพได้เหมาะสมถูกต้องตามความเป็นจริง มากกว่านักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิมร้อยละ ๑๑.๐๑ และมากกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ จึงยอมรับสมมุติฐานของการวิจัยข้อ ๑.

สรุปได้ว่านักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสมนั้น เลือกเรียนและเลือกอาชีพได้เหมาะสมถูกต้องตามความเป็นจริง มากกว่านักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิม

ข. การวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมุติฐานข้อ ๒ ที่ว่า นักเรียนเพศหญิงจะเลือกเรียนได้เหมาะสมถูกต้องตรงตามความเป็นจริงมากกว่านักเรียนชายที่เรียนในระดับเดียวกัน

ในการวิเคราะห์ตอนนี้จะแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น ๓ ตอน ได้แก่ การวิเคราะห์เฉพาะนักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสมตอนหนึ่ง นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิมตอนหนึ่ง และนักเรียนทั้งหมดที่ทำการศึกษาวิจัยอีกตอนหนึ่ง

ตาราง ๑๘ การวิเคราะห์ความสามารถในการเลือกเรียนต่อได้ตรงตามความเป็นจริงระหว่างนักเรียนชายและหญิง ในโรงเรียนมัธยมแบบประสม

เพศ	จำนวนนักเรียน	เลือกเรียนตรงตามความเป็นจริง		$P_1 - P_2$	$p_1 - p_2$	C.R.
		คน	ร้อยละ			
ชาย	๑๑๒	๓๐	๒๖.๕๐	๒.๘๓	๗.๑๘๓๖	๐.๓๙๓๙
หญิง	๓๕	๔๙	๖๕.๓๓			

จากตาราง ๑๘ จะพบว่า นักเรียนหญิงในโรงเรียนมัธยมแบบประสมสามารถเลือกเรียนต่อ และเลือกอาชีพได้เหมาะสมถูกต้องตรงตามความเป็นจริงมากกว่านักเรียนชายโรงเรียนแบบเดียวกันร้อยละ ๒.๘๓ ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงสรุปได้ว่า เพศไม่มีความสำคัญต่อความสามารถในการเลือกเรียนต่อของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสม และปฏิเสธสมมุติฐานของการวิจัยข้อ ๒

ตาราง ๑๕ การวิเคราะห์ความสามารถในการเลือกเรียนต่อ ระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิง ในโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิม

เพศ	จำนวนนักเรียน	เลือกเรียนตรงตามความเป็นจริง		$P_1 - P_2$	$\sigma_{P_1 - P_2}$	C.R.
		คน	ร้อยละ			
ชาย	๑๑๗	๕๗	๔๘.๗๒	๑๐.๑๔	๓.๔๓๕๕	๑.๓๖๔๘
หญิง	๙๓	๔๓	๔๘.๕๐			

จากตาราง ๑๕ จะพบว่า นักเรียนหญิงในโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิมเลือกเรียนได้ตรงตามความเป็นจริง มากกว่านักเรียนชายโรงเรียนแบบเดียวกันร้อยละ ๑๐.๑๔ ซึ่งแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงสรุปได้ว่า เพศไม่มีความสำคัญต่อความสามารถในการเลือกเรียนต่อได้อย่างเหมาะสมตามความเป็นจริง และปฏิเสธสมมุติฐานของการวิจัยข้อ ๒

เมื่อนำจำนวนนักเรียนทั้งหมดจากโรงเรียนมัธยมทั้งสองแบบมารวมกัน แล้ววิเคราะห์หาความแตกต่างทางความสามารถในการเลือกเรียนต่อ ระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิงแล้ว ผลปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตาราง ๒๐ การวิเคราะห์ความสามารถในการเลือกเรียนต่อระหว่างนักเรียนชาย
และนักเรียนหญิง จากนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

เพศ	จำนวน นักเรียน	เลือกเรียนตรงตาม ความเป็นจริง		$P_1 - P_2$	$\sigma_{P_1 - P_2}$	C.R.
		คน	ร้อยละ			
ชาย	๒๒๘	๑๒๗	๕๕.๘๘	๐.๒๗	๕.๑๕๓๘	๑.๒๐๗๒
หญิง	๑๔๘	๘๒	๕๕.๑๖			

จากตาราง ๒๐ จะพบว่า นักเรียนหญิงในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเลือกเรียน
ได้ตรงตามความเป็นจริง มากกว่านักเรียนชายในกลุ่มตัวอย่างร้อยละ ๐.๒๗ ซึ่งแตกต่างกัน
อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงสรุปได้ว่า ~~เพศ~~ ไม่มีความสำคัญต่อความสามารถในการเลือก
เรียนต่อได้อย่างเหมาะสมตามความเป็นจริง และปฏิเสธสมมติฐานของการวิจัยข้อ ๒

ค. การวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ ๓ ที่ว่า นักเรียนกลุ่มที่มีอายุมากกว่า
จะเลือกเรียนได้เหมาะสมถูกต้องตรงตามความเป็นจริงมากกว่ากลุ่มที่มีอายุน้อยกว่า

ในการวิเคราะห์ตอนนี้จะแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น ๓ ตอน เช่นเดียวกับข้อ
ข, ได้แก่การวิเคราะห์เฉพาะนักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสมตอนหนึ่ง นักเรียนใน
โรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเอนกตอนหนึ่ง และนักเรียนทั้งหมดที่เป็นกลุ่มตัวอย่างอีกตอนหนึ่ง

ตาราง ๒๑ แสดงการวิเคราะห์ความสามารถในการเลือกเรียนต่อ ระหว่างนักเรียน
กลุ่มอายุน้อย (๑๓ - ๑๕ ปี) และนักเรียนกลุ่มอายุมาก (๑๖ - ๑๘ ปี)
ในโรงเรียนมัธยมแบบประสม

กลุ่มอายุ	จำนวน นักเรียน	เลือกอย่างตรงตาม ความเป็นจริง		$P_1 - P_2$	ϕ_{1-2}	C.R.
		คน	ร้อยละ			
น้อย (๑๓ - ๑๕ ปี)	๕๓ N_1	๕๖	๖๐.๒๒	๖.๔๐	๗.๒๑๑๕	๐.๕๔๒๘
มาก (๑๖ - ๑๘ ปี)	๕๔ N_2	๖๓	๖๗.๐๒			

จากตาราง ๒๑ จะพบว่า นักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสมกลุ่มอายุมาก (๑๖ - ๑๘ ปี) เลือกเรียนต่อตรงตามความเป็นจริงมากกว่านักเรียนกลุ่มอายุน้อย (๑๓ - ๑๕ ปี) โรงเรียนแบบเดียวกันร้อยละ ๖.๔๐ ซึ่งมากกว่าอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงสรุปได้ว่า อายุไม่มีความสำคัญต่อการเลือกเรียนต่อของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสม และปฏิเสธสมมุติฐานของการวิจัยข้อ ๓

ตาราง ๒ แสดงการวิเคราะห์ความสามารถในการเลือกเรียนต่อ ระหว่างนักเรียน
กลุ่มอายุน้อย (๑๓ - ๑๕ ปี) และนักเรียนกลุ่มอายุมาก (๑๖ - ๑๘ ปี)
ในโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิม

กลุ่มอายุ	จำนวน นักเรียน	เลือกอย่างตรงตาม ความเป็นจริง		$P_1 - P_2$	$\sigma_{P_1 - P_2}$	C.R.
		คน	ร้อยละ			
น้อย (๑๓ - ๑๕ ปี)	๔๕	๒๒	๔๘.๘๘	๒.๒๒	๘.๕๖๘๘	๐.๒๖๐๖
มาก (๑๖ - ๑๘ ปี)	๑๔๕	๗๘	๕๓.๑๑			

จากตาราง ๒ จะพบว่า นักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิมกลุ่มอายุ
มาก (๑๖ - ๑๘ ปี) เลือกเรียนได้ตรงตามความเป็นจริงมากกว่านักเรียนกลุ่มอายุน้อย
(๑๓ - ๑๕ ปี) โรงเรียนแบบเดียวกันร้อยละ ๒.๒๒ ซึ่งมากกว่าอย่างไม่มีนัยสำคัญทาง
สถิติ จึงสรุปได้ว่า อายุไม่มีความสำคัญต่อการเลือกเรียนต่อของนักเรียนในโรงเรียนมัธยม
ศึกษาแบบเดิม และปฏิเสธสมมุติฐานของการวิจัยข้อ ๓

ตาราง ๒๓ แสดงการวิเคราะห์ความสามารถในการเลือกเรียนต่อ ระหว่างนักเรียน
กลุ่มอายุน้อย (๑๓ - ๑๕ ปี) และนักเรียนกลุ่มอายุมาก (๑๖ - ๑๘ ปี)
จากนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

กลุ่มอายุ	จำนวน นักเรียน	เลือกอย่างตรงตาม ความเป็นจริง		$P_1 - P_2$	$\phi_{P_1 - P_2}$	C.R.
		คน	ร้อยละ			
น้อย (๑๓ - ๑๕ ปี)	๑๓๘	๗๘	๕๖.๕๒	๒.๔๘	๕.๒๖๘๑	๐.๔๓๐๘
มาก (๑๖ - ๑๘ ปี)	๒๓๘	๑๔๑	๕๙.๐๐			

จากตาราง ๒๓ จะพบว่า นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มอายุมาก (๑๖ - ๑๘ ปี)
เลือกเรียนต่อตรงตามความเป็นจริงมากกว่านักเรียนกลุ่มอายุน้อย (๑๓ - ๑๕ ปี) ร้อยละ ๒.๔๘
ซึ่งมากกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงสรุปได้ว่า อายุไม่มีความสำคัญต่อการเลือกเรียนต่อ
ของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ และปฏิเสธสมมุติฐานของการวิจัยข้อ ๓

การแปลผลตอนที่ ๕

การวิเคราะห์บทบาทของโรงเรียนในการแนะแนว

จากการสัมภาษณ์อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ และครูแนะแนว ตลอดจน
แผนงานของโรงเรียนที่ทำการวิจัย ผู้วิจัยได้แจกแจงกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการแนะแนว
และแผนงานของโรงเรียน ดังต่อไปนี้

๑. การประณมนิเทศ หรือการแนะนำนักเรียนเกี่ยวกับโรงเรียน

ก. โรงเรียนมัธยมแบบประสม ในโรงเรียนที่ทำการวิจัยได้จัดให้มีการ
ประณมนิเทศทั้งนักเรียนเก่าและนักเรียนใหม่ในวันเปิดเรียนภาคต้น ปีละ ๑ ครั้ง ผู้ให้การ

ประณนิเทศนักเรียนได้แก่ อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ครูหัวหน้าสายวิชา ครูแนะแนว และครูที่ปรึกษาประจำคณะนักเรียน

ข. โรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิม โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสองโรงเรียน ได้จัดกระทำเช่นเดียวกันกับโรงเรียนมัธยมแบบประสม โดยอาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ และครูหัวหน้าสายวิชาเป็นผู้ดำเนินการ

๒. การทำระเบียบสะสมของนักเรียน

ก. โรงเรียนมัธยมแบบประสม ในโรงเรียนที่ทำการวิจัย ได้จัดกระทำระเบียบสะสมตามแบบของกรมวิสามัญศึกษา และสมุดรายงานประจำตัวนักเรียนตามแบบของโรงเรียนมัธยมแบบประสม โดยครูแนะแนวเป็นผู้กรอกรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับตัวนักเรียนลงในระเบียบสะสมทุกภาคเรียนให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ ส่วนสมุดรายงานประจำตัวนักเรียน ครูประจำชั้นเป็นผู้ทำ และสมุดรายงานประจำตัวนักเรียนดังกล่าวนี้ ทางโรงเรียนจะส่งให้ผู้ปกครองนักเรียนทุกภาคเรียน เพื่อรายงานความก้าวหน้าและผลการเรียน ตลอดจนพฤติกรรมต่าง ๆ ของนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนให้ผู้ปกครองทราบ

ข. โรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิม โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสองโรงเรียน ได้จัดทำสมุดประจำชั้น และสมุดรายงานประจำตัวนักเรียนตามแบบของกรมวิสามัญศึกษา โดยครูประจำชั้นเป็นผู้ทำทั้งสมุดประจำชั้น และสมุดรายงานประจำตัวนักเรียนทุกภาคเรียน ส่วนระเบียบสะสมมิได้จัดกระทำ

๓. การจัดชุมนุมต่าง ๆ ของนักเรียนในโรงเรียน

ก. โรงเรียนมัธยมแบบประสม ในโรงเรียนที่ทำการวิจัย ได้แบ่งนักเรียนออกเป็น ๕ คณะ ได้แก่ คณะเชียงแสน สุโขทัย อุทอง อยุธยา และรัตนโกสินทร์ แต่ละคณะประกอบด้วยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ถึง ๕ มีครู อาจารย์เป็นที่ปรึกษาประจำทุกคณะ ในภาคเรียนหนึ่ง ๆ แต่ละคณะจะจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของตนเองขึ้นในโรงเรียน บางครั้งทางโรงเรียนอาจจะกำหนดกิจกรรมต่าง ๆ ให้แต่ละคณะ เช่นการแข่งขันกีฬาระหว่าง

คณะ เป็นต้น

ข. โรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิม โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีโรงเรียนยานนาวา ได้จัดให้ชุมนุมต่าง ๆ ขึ้นแล้วในโรงเรียน ๓ ชุมนุม ได้แก่ ชุมนุมคณิตศาสตร์ ชุมนุมวิทยาศาสตร์ และชุมนุมสังคมไทย • สำหรับชุมนุมสังคมไทยเป็นชุมนุมที่ประกอบด้วยนักเรียนที่มีความสนใจวิชาสังคมและภาษาไทยรวมกัน แต่ละชุมนุมมีครู อาจารย์ เป็นที่ปรึกษา การจัดกิจกรรมของชุมนุมต่าง ๆ ขึ้นกับนักเรียนและครูของแต่ละชุมนุม ส่วนโรงเรียนพระโขนงไม่มีการจัดชุมนุมของนักเรียนในโรงเรียน

๔. การจัดบริการสนเทศ (Information Service)

ก. โรงเรียนมัธยมแบบประสม ในโรงเรียนที่ทำการวิจัยได้กระทำดังนี้

๑. จัดให้มีหนังสือหรือเอกสารที่เกี่ยวกับอาชีพและแนวทางการศึกษาต่อมากพอกับจำนวนนักเรียน หนังสือหรือเอกสารดังกล่าวนี้ แผนกแนะแนวของโรงเรียนได้ติดต่อขอจากหน่วยงาน หรือหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องอยู่เสมอ

๒. จัดวิทยากรมาบรรยายเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ ในภาคเรียนที่ ๒ และภาคเรียนที่ ๓ นอกจากนี้ ยังพานักเรียนไปชมโรงงานอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพที่นักเรียนเรียนในโรงเรียนปีละ ๒ - ๓ ครั้งอีกด้วย

๓. จัดป้ายอุเทศเกี่ยวกับเรื่องที่น่าสนใจจัดไว้ทุกอาคารเรียน เรื่องที่น่าสนใจดังกล่าวเป็นเรื่องที่ทันสมัย และทันเหตุการณ์เสมอ

ข. โรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิม โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ๒ โรงเรียนได้กระทำดังนี้

๑. โรงเรียนพระโขนง มีหนังสือหรือเอกสารที่เกี่ยวกับการศึกษาต่ออยู่บ้าง หนังสือหรือเอกสารดังกล่าวทันสมัยพอสมควร และนำไปแสดงไว้ในห้องสมุด ส่วนโรงเรียนยานนาวาไม่มีเอกสารหรือหนังสือดังกล่าว

๒. การเชิญวิทยากรมาบรรยายเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ โรงเรียนพระโขนงมีได้จัดทำ แต่ทางโรงเรียนได้พานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ และ ๕ ไปฟังการแนะแนวการศึกษาต่อ และการแนะแนวอาชีพ ที่ทางคุรุสภาจัดให้มีขึ้นทุกปี ส่วนโรงเรียนยานนาวา มีการเชิญวิทยากรมาบรรยายในภาคเรียนที่ ๓ ทุกปี

๓. การจัดป่ายุเทศเกี่ยวกับเรื่องที่น่าสนใจ โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสองโรงเรียนได้จัดกระทำแล้ว โดยโรงเรียนพระโขนงได้คิดไว้ที่ห้องสมุดของโรงเรียน ส่วนโรงเรียนยานนาวาได้จัดป่ายุเทศไว้ที่ห้องสังคม เรื่องที่น่าสนใจดังกล่าวในป่ายุเทศเป็นเรื่องที่น่าสนใจและทันสมัยเสมอ เช่นเดียวกับโรงเรียนมัธยมแบบประสม

๕. การจัดบริการแนะแนว และการให้คำปรึกษา

ก. โรงเรียนมัธยมแบบประสม โรงเรียนที่ทำการวิจัยมีแผนกแนะแนว มีครูแนะแนว ๔ คน หัวหน้าครูแนะแนวมีวุฒิประกาศนียบัตรวิชาเฉพาะทางการแนะแนวจากวิทยาลัยวิชาการศึกษา ผ่านการอบรมและดูงานจากประเทศแคนาดา ทางแผนกแนะแนวมีบริการให้คำปรึกษาแก่เด็กเรียน มีนักเรียนมาขอรับคำปรึกษามากพอสมควร ปัญหาต่าง ๆ ที่นักเรียนมาขอรับบริการได้แก่ปัญหาทางการเรียน การปรับตัว และปัญหาด้านการเงิน

ข. โรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิม โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสองโรงเรียน ไม่มีแผนกแนะแนวในโรงเรียน เพราะไม่มีครูแนะแนว

๖. การจัด Home - room

ก. โรงเรียนมัธยมแบบประสม ทางโรงเรียนที่ทำการวิจัยได้มอบหน้าที่ให้ครูประจำชั้นเป็นผู้กระทำในตอนเช้าระหว่างเวลา ๘.๑๕ - ๘.๓๐ น. ทุกวัน

ข. โรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิม โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีโรงเรียนยานนาวามอบหน้าที่ให้ครูประจำชั้นเป็นผู้กระทำในตอนเช้าก่อนเริ่มการเรียนชั่วโมงแรกทุกวัน ส่วนโรงเรียนพระโขนงจัดกระทำเป็นครั้งคราวในตอนเช้า

๗. โครงการเยี่ยมบ้านนักเรียน

ก. โรงเรียนมัธยมแบบประสม โรงเรียนที่ทำการวิจัยได้มอบหน้าที่ให้ครูประจำชั้นเป็นผู้กระทำ ในกรณีที่นักเรียนมีปัญหามาก ๆ เช่นปัญหาเรื่องการปรับตัว นักเรียนขาดเรียนโดยไม่ทราบสาเหตุ เป็นต้น

ข. โรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิม โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสองโรงเรียนไม่มีโครงการนี้

๘. การติดตามผล (Follow-up)

ก. โรงเรียนมัธยมแบบประสม โรงเรียนที่ทำการวิจัยมีการติดตามผลนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ และ ๕ โดยทางโรงเรียนแจกไปรษณียบัตรให้กับนักเรียนทุกคนที่ออกจากโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนกรอกข้อความในไปรษณียบัตรนั้น ส่งกลับคืนโรงเรียนเมื่อนักเรียนได้เรียนต่อหรือออกทำงานในที่ต่าง ๆ แล้ว การติดตามผลนักเรียนเช่นนี้โรงเรียนได้ทราบว่านักเรียนที่ออกไปแล้วเกือบทั้งหมดเรียนต่อ และนอกจากนั้นออกทำงาน

ข. โรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิม โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสองโรงเรียนไม่มีการติดตามผลนักเรียน แต่ทางโรงเรียนทราบว่านักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ และ ๕ เกือบทั้งหมดเรียนต่อ และนอกจากนั้นออกทำงาน ทั้งนี้โดยทางโรงเรียนทราบจากการบอกเล่าของนักเรียน

๙. ความเห็นของอาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ และครูแนะแนว

ก. โรงเรียนมัธยมแบบประสม อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ และครูแนะแนวในโรงเรียนที่ทำการวิจัย มีความเห็นพ้องกันว่า การแนะแนวเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยเฉพาะโรงเรียนมัธยมแบบประสม เพราะช่วยให้นักเรียนได้รู้จักตนเอง และทำให้นักเรียนเลือกสายวิชาได้อย่างถูกต้อง สำหรับความร่วมมือของคณะครูในโรงเรียนนั้น เห็นว่าคณะครูได้ให้ความร่วมมือทุกครั้งที่ได้ขอออกไป

ข. โรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิม อาจารย์ใหญ่และผู้อำนวยการใหญ่
ในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสองโรงเรียน มีความเห็นพ้องกันว่า การแนะนำเป็นสิ่งจำเป็น
มาก ทางโรงเรียนต้องการให้มีบริการสนเทศขึ้นในโรงเรียน เพื่อช่วยนักเรียนที่จะจบชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ ๓ และ ๕ แต่ขาดครูแนะนำที่จะดำเนินงานดังกล่าว ถ้ามีแผนกแนะนำขึ้น
ในโรงเรียน คาดว่าคณะครูในโรงเรียนจะให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

๑๐. โครงการการแนะนำของโรงเรียน

ก. โรงเรียนมัธยมแบบประสม โรงเรียนที่ทำการวิจัยปัจจุบันมีครู
แนะนำ ๔ คน ทางโรงเรียนมีโครงการที่คิดจะทำต่อไปนี้

๑. เชิญวิทยากรในวิชาชีพต่าง ๆ มาบรรยายทุกภาคเรียน
๒. ออกแบบสอบถามเรื่องความคล่องตัวในวิชาต่าง ๆ โดยเฉพาะ
นักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในโรงเรียนอาชีวศึกษา ทั้งนี้ทางโรงเรียนถือว่าเป็นการศึกษาค้นคว้า
นักเรียนครั้งที่ ๒ เพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงการเรียนการสอนในโรงเรียนให้ดีขึ้น
๓. พานักเรียนที่เรียนวิชาศิลปะปฏิบัติไปดูการทำงานจริง ๆ ตาม
โรงงานอุตสาหกรรมใหม่ ๆ เพื่อให้นักเรียนได้ทราบสภาพการทำงานที่แท้จริงของวิชาชีพนั้น ๆ

ข. โรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิม โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมี
โครงการดังนี้

๑. โรงเรียนพระโขนง ขณะนี้ขาดครูแนะนำ ทางโรงเรียน
ต้องการครูที่มีวุฒิทางด้านการแนะนำ เพื่อจะได้นำคำแนะนำอย่างจริงจัง เท่าที่
ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันเป็นการทำแบบตามแบบตามกรรม หรือขาดหลักวิชาการนั่นเอง

๒. โรงเรียนยานนาวา ต้องการมีแผนกแนะนำของโรงเรียน
พร้อมทั้งครูที่มีวุฒิทางด้านการแนะนำ ปัจจุบันมีครูในโรงเรียนกำลังศึกษาวิชาการแนะนำ
อยู่ที่วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร คาดว่าจะสำเร็จในภาคเรียนที่ ๒ นี้

บทที่ ๕

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเปรียบเทียบการตัดสินใจในการเลือกเรียนต่อระหว่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ในโรงเรียนมัธยมแบบประสมและโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิม นอกจากนี้ยังได้ศึกษาบทบาทของโรงเรียนในการจัดทำกิจกรรมของการแนะแนวอีกด้วย อนึ่ง ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งสมมุติฐานในการวิจัยไว้ดังนี้

๑. นักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสม จะเลือกเรียนต่อและเลือกอาชีพได้เหมาะสมถูกต้องตรงตามความเป็นจริงมากกว่านักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิม

๒. นักเรียนหญิงจะเลือกเรียนได้เหมาะสมถูกต้องตรงตามความเป็นจริงมากกว่านักเรียนชาย

๓. นักเรียนกลุ่มที่มีอายุมากกว่า จะเลือกเรียนได้เหมาะสมถูกต้องตรงตามความเป็นจริงมากกว่านักเรียนกลุ่มที่มีอายุน้อยกว่า

เพื่อให้เข้าใจง่ายขึ้น จึงขออภิปรายตามความมุ่งหมายและสมมุติฐานของการวิจัย จากผลที่ได้จากการวิจัย ดังต่อไปนี้:-

๑. การเลือกเรียนต่อและเลือกอาชีพของนักเรียน ปรากฏว่า ทั้งนักเรียนโรงเรียนมัธยมแบบประสมและนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิม เลือกเรียนต่อสายอาชีพ (ม.ศ. ๔ - ๕ - ๖ และโรงเรียนวิชาชีพอย่างอื่น) มากกว่าสายสามัญ (ม.ศ. ๔ - ๕) และจำนวนนักเรียนที่เลือกก็มีจำนวนใกล้เคียงกัน ซึ่งต่างจากการวิจัยของเฉลิมชัย อุบลพงศ์ ที่ปรากฏว่า นักเรียนในโรงเรียนมัธยมจังหวัดชัยนาทเลือกเรียนต่อสายสามัญ (ม.ศ. ๔ - ๕) มากกว่าสายอาชีพ (ม.ศ. ๔ - ๕ - ๖ และโรงเรียนวิชาชีพอย่างอื่น)

อาชีพที่นักเรียนเลือกเรียนต่อสายอาชีพ (ม.ศ. ๔ - ๕ - ๖ และโรงเรียน

วิชาชีพอย่างอื่น) ปรากฏว่า นักเรียนโรงเรียนมัธยมแบบประสมเลือกเรียนวิชาเลขานุการมากที่สุด และนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิมเลือกเรียนวิชาช่างยนต์มากที่สุด ซึ่งต่างจากการวิจัยของเฉลิมชัย อุบลพงศ์ ที่ปรากฏว่า นักเรียนที่เลือกเรียนต่อสายอาชีพ (ม.ศ. ๔ - ๕ - ๖ และโรงเรียนวิชาชีพอย่างอื่น) เลือกเรียนครูมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างอยู่ในแหล่งธุรกิจและอุตสาหกรรม คือในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา นอกจากนั้นผลของการวิจัยครั้งนี้ยังต่างจากการวิจัยของ กอดลาโซ ที่ปรากฏว่า นักเรียนที่อยู่ในแหล่งอุตสาหกรรมในเมือง บิดาประกอบอาชีพชั้นสูงหรือรับราชการมักจะเลือกอาชีพชั้นสูงอีกด้วย

อาชีพที่นักเรียนเลือกเรียนต่อสายสามัญ (ม.ศ. ๔ - ๕) ทั้งนักเรียนโรงเรียนมัธยมแบบประสมและโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิมเลือกเรียนวิชาแพทย์มากที่สุด ซึ่งสนับสนุนผลการวิจัยของเฉลิมชัย อุบลพงศ์ ชวรัชย์ ชัยจิรฉายากุล และเพ็ญใจ พึ่งพระเกียรติ ที่ปรากฏว่า นักเรียนที่เลือกเรียนสายสามัญ (ม.ศ. ๔ - ๕) เลือกเรียนแพทย์มากที่สุด เพราะนักเรียนเชื่อว่า เป็นอาชีพที่มีเกียรติและมีรายได้

การที่นักเรียนในกลุ่มตัวอย่างเลือกเรียนสายอาชีพมากกว่าสายสามัญนี้ คงเนื่องมาจากนักเรียนมองเห็นความต้องการบุคคลที่มีความรู้และแขนงเข้าทำงานในหน้าที่ต่าง ๆ ในสังคมที่เศรษฐกิจกำลังขยายตัวขึ้น โรงเรียนมัธยมศึกษาโดยทั่วไปในปัจจุบัน รัฐยังจัดเป็นรูปโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิมอยู่ กล่าวคือ ยังมุ่งสอนเน้นหนักในด้านวิชาการมากกว่าวิชาชีพ ถ้านักเรียนต้องการเรียนวิชาชีพก็ต้องไปเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา แต่ทั้งนักเรียนและผู้ปกครองไม่นิยมโรงเรียนอาชีวศึกษา ทั้งนี้ ถ้ารัฐได้หันมาสนใจความต้องการของนักเรียนมัธยมศึกษา โดยการช่วยเตรียมนักเรียนให้คุ้นเคยกับการเรียนสายอาชีพตั้งแต่ นักเรียนยังเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ก็จะทำให้ นักเรียนได้คุ้นเคยกับวิชาชีพที่ตนสนใจ และออกไปเป็นกำลังด้านเศรษฐกิจของประเทศชาติมากยิ่งขึ้น เพราะฉะนั้นผลของการวิจัยนี้จึงน่าจะเป็นการยืนยันและเสนอแนะให้รัฐหันมาสนใจและส่งเสริมการสอนวิชาชีพแขนงต่าง ๆ ตามความต้องการของสังคมในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพิ่มขึ้น ด้วยวิธีการลงทุนสร้างโรงฝึกงาน และจ้างครูที่มีความรู้ความชำนาญในแต่ละแขนงของวิชาชีพไปสอนใน

โรงเรียนมัธยมเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการกำลังคนตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจ
ของประเทศอีกด้วย

๒. นักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสมสามารถเลือกเรียนต่อ และเลือก
อาชีพได้เหมาะสมถูกต้องตรงตามความเป็นจริงมากกว่านักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบ
เดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งยอมรับสมมติฐานของการวิจัยข้อที่ ๑ และนักเรียนทั้งใน
โรงเรียนมัธยมแบบประสมและโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิม ส่วนใหญ่เลือกเรียนได้ตรงตาม
ความเป็นจริง ซึ่งขัดแย้งกับผลการวิจัยของเฉลิมชัย อุบลพงศ์ ที่ปรากฏว่า นักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ ๓ ในจังหวัดชัยนาทส่วนใหญ่จะเลือกเรียนได้ไม่ตรงตามความเป็นจริง ที่เป็น
เช่นนั้นเนื่องจากมาจากนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างอยู่ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา นักเรียนมีประสบการณ์
เกี่ยวกับวิชาชีพทั้งในและนอกโรงเรียนมากกว่านักเรียนมัธยมในจังหวัดชัยนาท

การที่นักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสมสามารถเลือกเรียนได้ตรงตามความเป็น
จริงมากกว่านักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิมนั้น คงเนื่องมาจากว่า ในโรงเรียน
มัธยมแบบประสมมีบริการแนะแนว ซึ่งโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิมยังไม่มีบริการแนะแนว จึง
ประจักษ์ชัดว่า บริการแนะแนวมีประโยชน์และช่วยเหลือนักเรียนได้มาก นอกจากนี้ ใน
โรงเรียนมัธยมแบบประสมยังได้เปิดสอนวิชาเลือก ทั้งวิชาสามัญและวิชาชีพ (ศิลปปฏิบัติ) ให้
นักเรียนทดลองเลือกเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ เมื่อนักเรียนได้เลือกเรียนตามความถนัด
แล้ว ก็ย่อมมองเห็นคุณค่าในวิชาที่ตนเรียนและถนัด ผลที่ได้จากการเรียนตามความสามารถ
และความถนัด ย่อมทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้นอีกด้วย ดังนั้นเมื่อพิจารณา
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ จะพบว่า นักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสม
มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิมอีกด้วย

เมื่อพิจารณาความเข้าใจในลักษณะวิชาชีพที่นักเรียนเลือก ปรากฏว่านักเรียน
โรงเรียนมัธยมแบบประสมมีความเข้าใจในลักษณะวิชาชีพที่ตนเลือกเรียนมากกว่านักเรียน
โรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิม จากการวิจัยยังพบอีกว่า นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบ
เดิมมากกว่าครึ่งที่ไม่ทราบว่าวิชาชีพที่ตนเลือกเรียนนั้น ตนควรจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ระดับใดจึงจะสอดคล้องเลือกเข้าเรียนได้ และไม่ทราบอีกว่า อาชีพที่คนเสื้อถนนกำลังเป็นที่
ต้องการของสังคมหรือไม่ ที่เป็นเช่นนี้ คงเนื่องมาจากโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิมขาดการ
แนะแนวคึงกล่าวแล้วนั่นเอง นอกจากนี้การดำเนินการสอนในโรงเรียนยังขาดการส่งเสริม
ให้นักเรียนได้เรียนตามความถนัดของตน ตลอดจนการฝึกฝนอย่างจริงจังอีกด้วย เพราะฉะนั้น
การที่โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย ซึ่งเป็นโรงเรียนมัธยมแบบประสมที่ได้นำมาดำเนินการตามโครงการ
พัฒนาการศึกษาโรงเรียนมัธยมแบบประสม (กมส.๑) (ดูรายละเอียดที่ภาคผนวก) มาเป็นเวลา
๓ ปีแล้ว และปีนี้อาจเข้าเป็นปีที่ ๔ จึงเป็นโรงเรียนมัธยมแบบประสมที่ดำเนินการได้บรรลุ
วัตถุประสงค์ของโครงการคึงกล่าวโรงเรียนหนึ่ง เพราะได้ทำให้เกิดความแตกต่างคึงผล
การวิจัยคึงกล่าวมาในตอนต้นแล้ว

๓. เมื่อพิจารณาจำนวนนักเรียนที่ไม่ประสงค์จะเรียนต่อ ปรากฏว่า นักเรียน
ในโรงเรียนมัธยมแบบประสมที่ไม่ประสงค์เรียนต่อจะออกประกอบอาชีพเลยมีจำนวนมากกว่า
นักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิมถึงเท่าตัว กล่าวคือ นักเรียนโรงเรียนมัธยมแบบ
ประสมมีจำนวนร้อยละ ๔.๕๕ ส่วนนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิมมีจำนวนเพียงร้อยละ
๒.๐๖ ที่เป็นเช่นนี้คงเนื่องจาก นักเรียนโรงเรียนมัธยมแบบประสมรู้สภาพและความสามารถ
ของตนเองคึงกว่า และอาจจะมีความพร้อมที่จะออกประกอบอาชีพมากกว่านักเรียนโรงเรียน
มัธยมศึกษาแบบเดิม อย่างไรก็ตาม นักเรียนที่ไม่ประสงค์จะเรียนต่อทั้งหมดนี้ ส่วนใหญ่ยังมี
ความต้องการจะเรียนต่อ จะเห็นได้จากนักเรียนคึงกล่าวนั้นแจ้งความประสงค์ว่า ต้องการเรียน
พิเศษเพิ่มเติมนอกเวลาทำงาน และมีนักเรียนส่วนน้อยที่ไม่แจ้งความประสงค์จะออกไปทำ
อะไร ซึ่งผลการวิจัยนี้สนับสนุนผลการวิจัยของเฉลิมชัย อุบลพงศ์ ที่ปรากฏว่า นักเรียนที่
ไม่ประสงค์จะเรียนต่อส่วนใหญ่จะออกประกอบอาชีพส่วนตัว นักเรียนที่ไม่แจ้งความประสงค์
มีน้อยมาก

๔. เพศไม่มีความสำคัญต่อการเลือกเรียนได้โดยเหมาะสมตรงตามความเป็น
จริง กล่าวคือ นักเรียนหญิงและชาย ทั้งในโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิมและโรงเรียนมัธยม
แบบประสม มีความสามารถในการเลือกเรียนต่อแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่ง
ปฏิเสธสมมุติฐานข้อที่ ๒ และผลของการวิจัยนี้ ปฏิเสธผลการวิจัยของเฉลิมชัย อุบลพงศ์ ที่

ปรากฏว่า นักเรียนหญิงโรงเรียนมัธยมจังหวัดชัยนาทสามารถเลือกเรียนต่อ และเลือกอาชีพ ได้ตรงตามความเป็นจริงมากกว่านักเรียนชายโรงเรียนเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อายุก็ไม่มีผลสำคัญต่อการเลือกเรียนอย่างเหมาะสมตรงตามความเป็นจริง กล่าวคือ นักเรียนกลุ่มที่มีอายุมาก (๑๖ - ๑๘ ปี) และนักเรียนกลุ่มที่มีอายุน้อย (๑๓ - ๑๕ ปี) ทั้งในโรงเรียนมัธยมแบบประสมและโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิม มีความสามารถในการเลือกเรียนต่อแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งปฏิเสธสมมุติฐานข้อที่ ๓ ของการวิจัย และผลของการวิจัยนี้สนับสนุนผลการวิจัยของเฉลิมชัย อุบลพงศ์ ที่ปรากฏว่า อายุไม่มีความสำคัญต่อการเลือกเรียนต่อของนักเรียน

อนึ่ง เมื่อพิจารณาผลของการวิจัย จะพบว่า เพศและอายุของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสมเกือบจะไม่มีความแตกต่างกันในด้านการเลือกเรียนต่อและเลือกอาชีพ เมื่อหาความแตกต่างของอัตราร้อยละ ส่วนนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิม จะมีความแตกต่างกันในด้านการเลือกเรียนต่อและเลือกอาชีพ เมื่อหาความแตกต่างของอัตราร้อยละ ที่เป็นเช่นนี้อาจกล่าวได้ว่าเนื่องจากผลของการแนะแนวในโรงเรียนมัธยมแบบประสมนั่นเอง

๕. ในด้านบทบาทของโรงเรียน การจัดกิจกรรมของการแนะแนว ปรากฏว่าโรงเรียนมัธยมแบบประสมได้จัดทำกิจกรรมดังต่อไปนี้แล้ว ได้แก่

- ก. การให้การประเมินพิเศษ
- ข. การทำระเบียบสันและระเบียบอื่น ๆ
- ค. การจัดให้มีชุมนุมต่าง ๆ
- ง. การจัดบริการสนเทศ และการเชิญวิทยากรมาบรรยาย
- จ. การให้คำปรึกษาแก่นักเรียน
- ฉ. กิจกรรม Home-room
- ช. การจัดครูไปเยี่ยมบ้านนักเรียน
- ซ. การติดตามผลนักเรียน

นอกจากจัดกิจกรรมดังกล่าวนี้แล้ว ทางโรงเรียนยังบรรจุชั่วโมงแนะแนวไว้

ในตารางสอน เรียกว่า ชั่วโมงกิจกรรมสำรวจ สัปดาห์ละ ๑ ชั่วโมง และมีแผนกแนะแนว เป็นแผนกหนึ่งของโรงเรียน โดยมีห้องแนะแนวเป็นเอกเทศอีกด้วย มีครูทำหน้าที่แนะแนว ๔ คน มีวุฒิทางการแนะแนว ๓ คน ผ่านการอบรมระยะสั้นจากวิทยาลัยวิชาการศึกษา ๑ คน

สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิม ในด้านการจัดกิจกรรมของการแนะแนว ปรากฏว่า ได้จัดทำกิจกรรมดังต่อไปนี้แล้ว

- ก. การให้การประณามิเทศ
- ข. การจัดให้มีชุมนุมต่าง ๆ (มีเฉพาะโรงเรียนยานนาวา)
- ค. กิจกรรม Home-room

และจากผลของการสัมภาษณ์ พบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิมที่ทำการวิจัย ยังไม่มีแผนกแนะแนวในโรงเรียน เพราะยังขาดครูที่มีวุฒิทางแนะแนวดำเนินการ อย่างไรก็ตาม ก็ที่ อาจารย์ใหญ่และผู้อำนวยการใหญ่มองเห็นความสำคัญของการแนะแนว และต้องการให้มีแผนกแนะแนวในโรงเรียน สำหรับโรงเรียนยานนาวา กำลังจะจัดให้มีแผนกแนะแนวขึ้นใน ภาคกลางปีการศึกษา ๒๕๑๓ นี้ ส่วนโรงเรียนพระโขนงยังขาดครูแนะแนวที่มีวุฒิคำเนินงาน ในโรงเรียน

เมื่อพิจารณาบทบาทของโรงเรียนในการแนะแนว และเมื่อนำไปเปรียบเทียบกับ การเลือกเรียนของนักเรียน ผลของการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนมัธยมแบบ ประสมยังไม่สู้จะได้ผลเต็มที่นัก เพราะจำนวนนักเรียนที่สามารถเลือกเรียนต่อ และเลือก อาชีพได้ตรงตามความเป็นจริงควรมีจำนวนสูงมากกว่านี้ อย่างไรก็ตาม จากการสัมภาษณ์ ครูแนะแนวในโรงเรียนนี้ ได้ทราบว่า ทางโรงเรียนกำลังปรับปรุงวิธีการดำเนินงานให้มี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และกำลังวางโครงการที่จะช่วยนักเรียนทุกวิถีทางอยู่แล้ว

๖. สำหรับวิชาที่ให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง เลือกเรียนทั้งนักเรียนโรงเรียนมัธยม แบบประสมและโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิมเลือกนั้น แบ่งได้เป็น ๒ พวกใหญ่ ๆ ดังนี้

- ก. วิชาที่พหุชั้นสูง หมายถึงวิชาที่พหุต้องเรียนในมหาวิทยาลัย หรือ

วิทยาลัยชั้นสูง วิชาชีพที่นักเรียนเลือกเรียนมากที่สุดได้แก่ วิชาแพทย์ รองลงไปได้แก่ วิชาชีพที่เกี่ยวกับการทหาร ตำรวจ งานธุรกิจ วิศวกรรม – สถาปัตยกรรม ครู และ นักกฎหมาย – นักปกครอง ตามลำดับ

ข. วิชาชีพระดับกลาง หมายถึงวิชาชีพที่ต้องเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา และโรงเรียนฝึกหัดครู รวมทั้งโรงเรียนวิชาชีพอื่น ๆ วิชาชีพที่นักเรียนเลือกเรียนมากที่สุดได้แก่ วิชาช่างต่าง ๆ รองลงไปได้แก่ วิชาที่เกี่ยวข้องกับพนักงาน – เลขานุการ ครู ทหาร – ตำรวจ และพยาบาล ตามลำดับ

จากผลการวิจัยนี้ จะเห็นว่าความนิยมในวิชาชีพชั้นสูงของคนไทยยังไม่มี การเปลี่ยนแปลง ส่วนวิชาชีพระดับกลางเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงบ้างแล้ว ซึ่งเดิมนิยมเรียนครู แต่ปัจจุบันได้เปลี่ยนเป็นช่างยนต์ (โรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิม) และเลขานุการ (โรงเรียนมัธยมแบบประสม) เมื่อความนิยมในอาชีวะระดับนี้เริ่มมีการเปลี่ยนแปลง จึงน่าจะเป็นนิมิตที่ดีของโรงเรียนอาชีวศึกษา

บทที่ ๖

สรุปผลการวิจัย และขอเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการตัดสินใจของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสม และโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิมในด้านต่อไปนี้ :-

๑.๑ การเลือกเรียนต่อในสถานศึกษาใด และในอาชีพประเภทใด และผู้ที่จะไม่เรียนต่อ เมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ แล้วมีความประสงค์จะทำอะไร

๑.๒ เฉพาะนักเรียนที่เลือกเรียนต่อในข้อ ๑.๑ นั้น สามารถเลือกได้อย่างเหมาะสมถูกต้องแก่ตนเองตามความเป็นจริงหรือไม่

๒. เพื่อศึกษาว่า เพศ และอายุของนักเรียนที่แตกต่างกัน จะมีความสำคัญต่อความสามารถในการเลือกเรียนต่อของนักเรียนหรือไม่ เพียงไร

๓. เพื่อต้องการทราบว่านักเรียนที่เลือกเรียนต่อนั้น จะเลือกเรียนต่อในสายสามัญ หรือ สายอาชีพ มากกว่ากัน และความแตกต่างนี้จะเป็นข้อมูลส่วนหนึ่งที่จะนำมาใช้ทำนายแนวโน้มของการจัดโรงเรียนมัธยมศึกษาในอนาคต

๔. เพื่อศึกษาบทบาทของโรงเรียนในการจัดทำกิจกรรมของการแนะแนวว่าได้จัดทำหรือไม่ อย่างไร

สมมติฐานของการวิจัย

๑. นักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสมจะเลือกเรียนต่อ และเลือกอาชีพได้เหมาะสมถูกต้องตรงตามความเป็นจริงมากกว่านักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิม

๒. นักเรียนหญิงจะเลือกเรียนใดเหมาะสมถูกต้องตรงตามความเป็นจริงมากกว่านักเรียนชาย

๓. นักเรียนกลุ่มที่มีอายุมากกว่า จะเลือกเรียนใดเหมาะสมถูกต้องตรงตามความเป็นจริงมากกว่ากลุ่มที่มีอายุน้อยกว่า

วิธีดำเนินการ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ที่สุ่มมาจากโรงเรียนมัธยมแบบประสม ๑ โรง คือโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย โรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิม ๒ โรง คือโรงเรียนพระโขนงและโรงเรียนยานนาวา รวมนักเรียนที่นำมาวิจัยครั้งนี้ ๔๐๐ คน

เครื่องมือรวบรวมข้อมูล แบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือสำหรับรวบรวมข้อมูล แบ่งเนื้อหาของการทราบบน ๓ ตอน

ตอนที่ ๑ เกี่ยวกับรายละเอียดส่วนตัวของนักเรียน ได้แก่ เพศ อายุ สุขภาพ ความสนใจ สภาพครอบครัว วิชาที่ชอบ - ไม่ชอบ วิชาที่ไต่คะแนนดี คะแนนหรือเกรดเฉลี่ย ที่สอบได้ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ และ ๒ และการสอบครั้งสุดท้าย

ตอนที่ ๒ เกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกเรียนต่อ แบ่งออกเป็น ๓ หมวด ได้แก่

หมวดที่ ๑ เลือกเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ - ๕ (สายสามัญ) และอุดมศึกษา มีรายชื่ออาชีพให้นักเรียนเลือก ๔๐ อาชีพ

หมวดที่ ๒ เลือกเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ - ๕ - ๖ (สายอาชีพ หรือโรงเรียนฝึกหัดครู รวมทั้งโรงเรียนที่สอนวิชาชีพอย่างอื่น) มีรายชื่ออาชีพให้นักเรียนเลือก ๒๐ อาชีพ

หมวดที่ ๓ ไม่เรียนต่อ จะออกประกอบอาชีพเลย มีคำถามให้

นักเรียนตอบว่า ประสงค์จะทำอะไร หรือจะปฏิบัติอย่างไรในการที่จะออกประกอบอาชีพ

ตอนที่ ๓ เกี่ยวกับเหตุผล ความรู้ ความเข้าใจในวิชาชีพที่นักเรียนตัดสินใจเลือกเป็นอันดับหนึ่ง

การวิเคราะห์ข้อมูลและทดสอบสมมติฐาน

๑. วิเคราะห์ผลของการวิจัยจากแบบสอบถามตอนที่ ๑ ๒ และ ๓ ด้วยคำ
ร้อยละ

๒. ทดสอบสมมติฐานข้อที่ ๑ ๒ และ ๓ ด้วยการทำ Critical Ratio
Test จากความแตกต่างระหว่างการร้อยละ

ผลของการวิจัยแบ่งออกเป็น ๕ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ เกี่ยวกับสภาพทั่วไปของโรงเรียนที่ทำการวิจัย

ก. ครูในโรงเรียนที่ทำการวิจัย ครูชายมีจำนวนราวครึ่งหนึ่งของจำนวนครูหญิง และนักเรียนหญิงมีจำนวนราวครึ่งหนึ่งของนักเรียนชาย

ข. วุฒิของครูในโรงเรียนที่ทำการวิจัย ส่วนใหญ่เป็นวุฒิปริญญาตรีหรือสูงกว่า รองลงไปเป็นวุฒิดูปริญญาและประกาศนียบัตรต่ำกว่าอนุปริญญา ตามลำดับ

ค. จำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ในโรงเรียนที่ทำการวิจัย ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนชาย นักเรียนหญิงมีจำนวนราวครึ่งหนึ่งของนักเรียนชาย

ตอนที่ ๒ เกี่ยวกับสภาพทั่วไปของนักเรียนและการตัดสินใจเลือกเรียนของนักเรียนที่ทำการวิจัย

ก. นักเรียนโรงเรียนมัธยมแบบประสม ส่วนใหญ่มีพ่อแม่หรือผู้ปกครองมีอาชีพรับราชการ ส่วนนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิม ส่วนใหญ่มีพ่อแม่หรือผู้ปกครองประกอบอาชีพส่วนตัว

ข. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ทั้งโรงเรียนมัธยมแบบประสม และโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิม ส่วนใหญ่อยู่ในระดับผ่าน

(๑.๐๐ - ๑.๕๕ หรือ ๕๐ - ๕๕%) แต่มีข้อยกเว้นว่า นักเรียนโรงเรียนมัธยมแบบ
ประสมที่มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในขั้นดีมาก (๓.๐๐ ขึ้นไป หรือ ๙๐% ขึ้นไป) มีจำนวนถึงร้อยละ
๑๖.๔๔ ส่วนนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิมมีเพียงร้อยละ ๐.๕๑ เท่านั้น

ค. การตัดสินใจเลือกเรียนต่อของนักเรียนโรงเรียนมัธยมแบบ
ประสมและโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิมมีลักษณะคล้ายคลึงกัน กล่าวคือ เลือกเรียนต่อ
อาชีวศึกษา (ม.ศ. ๔ - ๕ - ๖ หรือโรงเรียนฝึกหัดครู หรือโรงเรียนที่สอนวิชาชีพอย่างอื่น)
มากที่สุด ร้อยละ ๕๕.๖๓ และ ๕๕.๑๖ ตามลำดับ รองลงไปเลือกเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่
๔ - ๕ (สายสามัญ) ร้อยละ ๓๔.๓๔ และ ๔๖.๓๔ ตามลำดับ และไม่เรียนต่อเพียงร้อยละ
๔.๕๕ และ ๖.๐๖

ง. นักเรียนโรงเรียนมัธยมแบบประสมที่ไม่เรียนต่อส่วนใหญ่
ต้องการทำงานที่เสมียนของทางราชการหรือเอกชน ส่วนนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา
แบบเดิม ส่วนใหญ่ต้องการทำงานทำและเรียนพิเศษนอกเวลาทำงาน

ตอนที่ ๓ เกี่ยวกับการเลือกเรียนต่อและเลือกอาชีพของนักเรียนที่ทำการวิจัย

ก. นักเรียนที่เลือกเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ
นักเรียนโรงเรียนมัธยมแบบประสมเลือกเรียนแพทย์มากที่สุด รองลงไปได้แก่ งานธุรกิจ
นายร้อยตำรวจ นายร้อยทหารบก และวิศวกรก่อสร้างตามลำดับ ส่วนนักเรียนโรงเรียน
มัธยมศึกษาแบบเดิมเลือกเรียนแพทย์มากที่สุด รองลงไปได้แก่ นายร้อยทหารบก นักกฎหมาย
ครูปริญญา และวิศวกรก่อสร้างตามลำดับ

ข. นักเรียนที่เลือกเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สายอาชีพ หรือ
โรงเรียนฝึกหัดครู หรือโรงเรียนที่สอนวิชาชีพอย่างอื่น นักเรียนโรงเรียนมัธยมแบบประสม
เลือกเรียนวิชาเลขานุการมากที่สุด รองลงไปได้แก่ ช่างยนต์ ช่างซ่อมวิทยุ - โทรทัศน์
พนักงานธนาคาร ช่างไฟฟ้า ครู และช่างเขียนแบบ - ออกแบบ ตามลำดับ ส่วนนักเรียน
โรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิมเลือกเรียนช่างยนต์มากที่สุด รองลงไปได้แก่ ครู ช่างก่อสร้าง
ช่างออกแบบ - เขียนแบบ พยาบาล และเลขานุการ ตามลำดับ

ค. นักเรียนโรงเรียนมัธยมแบบประสมมีความรู้ในลักษณะวิชาชีพที่

คนเลือกได้เป็นอันดับหนึ่งมากกว่านักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิม

ตอนที่ ๔ เกี่ยวกับการเปรียบเทียบความสามารถในการเลือกเรียนต่อนักเรียน และการทดสอบสมมุติฐานของการวิจัย

ก. นักเรียนที่เลือกเรียนต่อ ๓๗๗ คน เลือกเรียนต่อตรงตามความเป็นจริง ๒๑๕ คน หรือร้อยละ ๕๘.๐๕

ข. นักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสมสามารถเลือกเรียนต่อและเลือกอาชีพได้เหมาะสมถูกต้องตามความเป็นจริงมากกว่านักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิมร้อยละ ๑๑.๐๑ และมากกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ จึงยอมรับสมมุติฐานของการวิจัยข้อที่ ๑

ค. นักเรียนหญิงในโรงเรียนมัธยมแบบประสมสามารถเลือกเรียนต่อและเลือกอาชีพได้เหมาะสมถูกต้องตามความเป็นจริงมากกว่านักเรียนชายโรงเรียนเดียวกันร้อยละ ๒.๘๓ ซึ่งแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงปฏิเสธสมมุติฐานของการวิจัยข้อที่ ๒

ง. นักเรียนหญิงในโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิมเลือกเรียนต่อตรงตามความเป็นจริงมากกว่านักเรียนชายโรงเรียนแบบเดียวกันร้อยละ ๑๐.๑๔ ซึ่งแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงปฏิเสธสมมุติฐานของการวิจัยข้อที่ ๒

จ. นักเรียนหญิงในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเลือกเรียนต่อตรงตามความเป็นจริงมากกว่านักเรียนชายในกลุ่มตัวอย่างร้อยละ ๒.๒๗ ซึ่งแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงปฏิเสธสมมุติฐานของการวิจัยข้อที่ ๒

ฉ. นักเรียนกลุ่มอายุมาก (๑๖ - ๑๘ ปี) ในโรงเรียนมัธยมแบบประสมเลือกเรียนต่อตรงตามความเป็นจริงมากกว่านักเรียนกลุ่มอายุน้อย (๑๓ - ๑๕ ปี) โรงเรียนเดียวกันร้อยละ ๕.๘๐ ซึ่งมากกว่าอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงปฏิเสธสมมุติฐานของการวิจัยข้อที่ ๓

ช. นักเรียนกลุ่มอายุมาก (๑๖ - ๑๘ ปี) ในโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิมเลือกเรียนต่อตรงตามความเป็นจริงมากกว่านักเรียนกลุ่มอายุน้อย (๑๓ - ๑๕ ปี)

โรงเรียนแบบเดียวกันร้อยละ ๒.๒๒ ซึ่งมากกว่าอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงปฏิเสธสมมติฐานของการวิจัยข้อที่ ๓

ข. นักเรียนกลุ่มอายุมาก (๑๖ - ๑๘ ปี) ในกลุ่มตัวอย่าง เลือกเรียนไ้ตรงตามความเป็นจริงมากกว่านักเรียนกลุ่มอายุน้อย (๑๓ - ๑๕ ปี) ร้อยละ ๒.๔๔ ซึ่งมากกว่าอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงปฏิเสธสมมติฐานของการวิจัยข้อที่ ๓

ตอนที่ ๕ เกี่ยวกับบทบาทของโรงเรียนที่ทำการวิจัยในการจัดทำกิจกรรมแนะแนว

ก. กิจกรรมการประเมินพิเศษ หรือการแนะนำนักเรียนเกี่ยวกับโรงเรียน โรงเรียนมัธยมแบบประสมและโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิมทุกโรงเรียนที่ทำการวิจัยได้จัดกระทำไปแล้ว โดยกระทำตอนเปิดเรียนภาคต้น

ข. กิจกรรมเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลของนักเรียนโรงเรียนมัธยมแบบประสมได้จัดทำระเบียบสะสมและสรุปรายงานแล้ว ส่วนโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิมได้จัดทำแต่เพียงสรุปประจำวันและสรุปรายงาน

ค. กิจกรรมเกี่ยวกับชุมนุมต่าง ๆ ของนักเรียน โรงเรียนมัธยมแบบประสมได้จัดชุมนุมต่าง ๆ ในรูปคณะ ส่วนโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิมที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนจัดเป็นรูปชุมนุม อีกโรงเรียนมิได้จัดให้มีชุมนุมใด ๆ

ง. กิจกรรมเกี่ยวกับบริการสนเทศ (Information Service) โรงเรียนมัธยมแบบประสมได้จัดทำแล้ว ส่วนโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิมกำลังอยู่ในขั้นริเริ่มดำเนินการ

จ. กิจกรรมเกี่ยวกับการให้บริการให้คำปรึกษา โรงเรียนมัธยมแบบประสมได้จัดกระทำแล้ว ส่วนโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิมไม่ได้จัด

ฉ. กิจกรรม Home-room ทั้งโรงเรียนมัธยมแบบประสม และโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิมได้จัดกระทำแล้ว

ช. กิจกรรมเกี่ยวกับการเยี่ยมบ้านนักเรียน โรงเรียนมัธยมแบบประสมจัดกระทำแล้ว โรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิมไม่ได้จัด

ซ. กิจกรรมเกี่ยวกับการติดตามผล (Follow-up) นักเรียน

โรงเรียนมัธยมแบบประสมจักรกระทำแล้ว โรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิมไม่ได้จัด

๓. อาจารย์ใหญ่ หรือผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ในโรงเรียนที่ทำการวิจัยทุกโรงเรียน มองเห็นความสำคัญของการแนะแนว และความจำเป็นที่จะต้องมีการแนะแนวในโรงเรียน

๔. ทุกโรงเรียนที่ทำการวิจัย ต้องการมีแผนกแนะแนวขึ้นในโรงเรียน แต่โรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิมโรงเรียนหนึ่งทำการวิจัยกำลังประสบปัญหาการขาดบุคลากรในการดำเนินงาน

สรุปผลของความมุ่งหมายของการวิจัย

ทั้ง ๕ ตอนของผลการวิจัยที่กล่าวมานี้ จะสนองความมุ่งหมายของการวิจัยที่ได้ตั้งไว้ข้างต้น ๔ ข้อ ดังต่อไปนี้

๑. นักเรียนโรงเรียนมัธยมแบบประสม และนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิมตัดสินใจเลือก และไม่เลือกเรียนตอ ดังนี้

๑.๑ ทั้งนักเรียนโรงเรียนมัธยมแบบประสม และนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิม ส่วนใหญ่เลือกเรียนต่อในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ หรือโรงเรียนฝึกหัดครู หรือโรงเรียนที่สอนวิชาชีพ อย่างอื่นมากกว่าเลือกเรียนต่อในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ส่วนนักเรียนที่ไม่เลือกเรียนต่อ โรงเรียนมัธยมแบบประสม ส่วนใหญ่นักเรียนต้องการทำงานในหน้าที่เสมียนของทางราชการหรือเอกชน และโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิม ส่วนใหญ่นักเรียนต้องการทำงานทำและเรียนพิเศษนอกเวลางาน

๑.๒ นักเรียนที่เลือกเรียนต่อในข้อ ๑.๑ นั้น นักเรียนโรงเรียนมัธยมแบบประสมสามารถเลือกเรียนต่อได้ตรงตามความเป็นจริงมากกว่านักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิม

๒. เพศและอายุของนักเรียนที่แตกต่างกัน ไม่มีความสำคัญต่อความสำเร็จในการเลือกเรียนต่อ

๓. นักเรียนที่เลือกเรียนตอ นั้น เลือกเรียนต่อในสายอาชีพมากกว่าสายสามัญ ดังนั้นแนวโน้มของการจัดมัธยมศึกษาของประเทศไทยในอนาคต โดยเฉพาะระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จึงน่าจะเป็นการจัดเพื่อให้ นักเรียนมีพื้นฐานทางอาชีพ เพื่อยึดไว้เป็นหลักสำหรับประกอบอาชีพ และการศึกษาต่อในโรงเรียนอาชีวศึกษา มากกว่าจะมุ่งให้นักเรียนเรียนต่อในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ หรือมหาวิทยาลัย นั่นคือ รัฐบาลจะพิจารณาถึงความสำคัญเรื่องการสอนวิชาชีพต่าง ๆ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาให้มากขึ้น

๔. โรงเรียนมัธยมแบบประสมมีการจัดทำกิจกรรมแนะแนวอย่างเป็นทางการแล้ว ส่วนโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิมยังอยู่ในขั้นริเริ่มเท่านั้น

ข้อเสนอแนะ

จากผลของการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนมัธยมแบบ ประสม สามารถเลือกเรียนต่อได้อย่างถูกต้องตรงตามความเป็นจริงมากกว่านักเรียนโรงเรียน มัธยมศึกษาแบบเดิม เพราะเหตุว่า นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิมยังขาดความรู้และ ความเข้าใจในลักษณะวิชาชีพ ตลอดจนการตัดสินใจเลือกเรียนวิชาชีพต่าง ๆ นั้นเอง การ ที่นักเรียนขาดความรู้และความเข้าใจดังกล่าว ก็คงเนื่องมาจากโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิม ขาดการแนะแนว และไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนวิชาต่าง ๆ ทั้งวิชาสามัญ (Academic) และวิชาชีพ (Vocational) ตามความสนใจและความถนัดของนักเรียนเอง นอกจากนี้ โรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิมยังขาดโรงฝึกงานสำหรับนักเรียนที่เรียนวิชาศิลปปฏิบัติอีกด้วย แต่การที่จะปรับปรุงโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิมทุกโรง ให้เป็นโรงเรียนมัธยมแบบประสม ทั้งหมดนั้นเป็นเรื่องเหลือวิสัยของรัฐ เพราะจะต้องลงทุนมาก ดังนั้น ข้อเสนอแนะต่อไปนี้ จึงเป็นข้อเสนอแนะในการดำเนินงานมัธยมศึกษาโดยทั่วไปที่ น่าจะเป็นไปได้ และเหมาะสม กับสภาพเศรษฐกิจของประเทศไทยในปัจจุบัน ดังนี้

๑. โรงเรียนมัธยมศึกษาโดยทั่วไปควรมีครูแนะแนว ทำหน้าที่ประสานงาน และจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของการแนะแนวในโรงเรียน โรงเรียนใดเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ มีนักเรียนตั้งแต่ ๕๐๐ คนขึ้นไป ควรจัดให้มีแผนกแนะแนวขึ้นในโรงเรียน เพื่อเป็นศูนย์กลาง จัดบริการแนะแนวสำหรับนักเรียนในโรงเรียนนั้น การมีครูแนะแนว ๑ คนต่อจำนวนนักเรียน ๓๐๐ คน ในปัจจุบันปัญหาการขาดแคลนครูแนะแนวคงจะค่อย ๆ หมดไป เพราะนอกจาก วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร และคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งผลิตครู แนะแนวระดับสูงกว่าปริญญาตรีแล้ว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และคณะ ศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ก็ได้ผลิตผู้มีความรู้ทางจิตวิทยาและการแนะแนวระดับ ปริญญาตรีอีกด้วย จึงหวังได้ว่าอีกไม่กี่ปีข้างหน้าคงมีครูแนะแนวเพียงพอกับโรงเรียนมัธยม- ศึกษาโดยทั่วไป

๒. โรงเรียนมัธยมศึกษาโดยทั่วไปควรเพิ่มวิชา "กิจกรรมสำรวจ" ขึ้นใน ชั่วโมงที่สอนตามปกติสัปดาห์ละ ๑ ชั่วโมง เช่นเดียวกับโรงเรียนมัธยมแบบประสม โดย

เริ่มสอนตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ถึง ๓ วิชานี้จะช่วยให้นักเรียนไ้รู้รายละเอียดของ วิชาชีพและสถานศึกษาต่าง ๆ ตลอดจนช่องทางและโอกาสที่จะประกอบอาชีพ หรือศึกษาต่อ ในสถาบันต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ ยังช่วยให้นักเรียนได้สำรวจและเข้าใจตนเอง ได้อย่างถูกต้อง ซึ่งจะมีผลต่อการเลือกเรียนต่อ หรือเลือกอาชีพของนักเรียนให้เหมาะสม ถูกต้องตรงตามความเป็นจริงอีกด้วย และผู้ที่สอนวิชากิจกรรมสำรวจนี้ ก็ ครูแนะแนว ในโรงเรียนนั่นเอง ทั้งนี้ อาจเป็นปัญหาทางค่านกำหนดเวลาเรียนตามหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. ๒๕๐๓ ที่ได้กำหนดอัตราเวลาเรียนของแต่ละหมวดวิชาไว้ ในเมื่อจะต้องเพิ่มวิชากิจกรรมสำรวจขึ้นในหลักสูตร เรื่องนี้ ผู้บริหารหรือผู้บริหารการศึกษาอาจจะ พิจารณากำหนดอัตราเวลาเรียนตามความเหมาะสมต่อไป

๓. โรงเรียนมัธยมศึกษาโดยทั่วไปถ้าไม่มีครูแนะแนว ทางโรงเรียนควรจัด บริการสนเทศขึ้นในโรงเรียน บริการนี้ได้แก่การจัดหาเอกสาร หรือรายละเอียดทางการ ศึกษาและการประกอบอาชีพ ซึ่งจะขอได้จากหน่วยราชการเป็นประจำ เพื่อให้เหตุการณ์เป็น **ปัจจุบัน**เสมอ เช่น กองเผยแพร่การศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ กรมแรงงาน กรมประชาสัมพันธ์ กระทรวงมหาดไทย เป็นต้น หรือติดต่อกับโรงงาน อุตสาหกรรมต่าง ๆ ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ อาจขอความร่วมมือจากครูบรรณารักษ์ รวบรวม เอกสารที่ได้นำมาแสดงไว้ในห้องสมุด นอกจากนี้ โรงเรียนควรหาโอกาสจัดนิทรรศการ เกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ ตามควรแก่โอกาส เพื่อชักจูงใจให้นักเรียนสนใจสนใจหาความรู้ เกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ หรือโรงเรียนจัดค่ายนิเทศเกี่ยวกับการเปิดรับสมัครเข้าศึกษาต่อใน สถาบันต่าง ๆ โดยมีรายละเอียดของระเบียบการนั้นอย่างสมบูรณ์อีกด้วย

๔. การเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยทั่วไป ควรเปิดโอกาสให้ นักเรียนได้เลือกเรียนวิชาต่าง ๆ ตามความสนใจและความถนัดของนักเรียน ทั้งวิชาสามัญ (Academic) และวิชาชีพ (Vocational) ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับความมุ่งหมาย ข้อ ๑ ของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. ๒๕๐๓ * ที่ว่า " เพื่อให้ได้มาซึ่งการศึกษาทั่วไปอัน เหมาะสมแก่วัยและสภาพของสังคมในปัจจุบัน รวมทั้งให้ได้มีโอกาสสำรวจหาความสนใจหรือ ความถนัดพิเศษ และส่งเสริมไปในทางนั้น ๆ "

* หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๐๓

การเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เลือกเรียนตามความสนใจและความถนัดนี้ เชื่อว่าจะทำให้การเรียนของนักเรียนดีขึ้น และยังเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนได้สำรวจตนเองอีกด้วย และนอกจากนี้ ยังเชื่อว่า เมื่อนักเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ไปแล้ว ก็อาจจะได้เรียนต่อในสาขาวิชาที่ตนสนใจและถนัด หรือแม้จะมีได้เรียนต่อ พวกเขาก็สามารถจะเป็นกำลังทางเศรษฐกิจของประเทศได้เป็นอย่างดีอีกด้วย

๕. จากผลของการวิจัยพบว่า โรงฝึกงานวิชาศิลปปฏิบัติมีส่วนช่วยให้นักเรียนได้เข้าใจและสนใจวิชาชีพต่าง ๆ มากขึ้น แต่โรงเรียนมัธยมศึกษาโดยทั่วไปมักจะขาดแคลนโรงฝึกงานวิชาศิลปปฏิบัติ ข้อนี้เป็นข้อสำคัญมากข้อหนึ่งที่จะทำให้นักเรียนมีโอกาสคุ้นเคยกับวิชาชีพที่ตนสนใจ รัฐควรจะให้ความสนใจโดยการลงทุนสร้างโรงฝึกงานขนาดพอเหมาะกับโรงเรียน โดยคำนึงถึงอาชีพที่ชุมชนนั้นสนใจประมาณ ๒-๓ อาชีพ เช่น โรงเรียนที่อยู่ในย่านอุตสาหกรรม ทางโรงเรียนอาจสร้างโรงฝึกงานวิชาช่างยนต์ ช่างไฟฟ้า ช่างก่อสร้าง และวิชาชีพเกี่ยวกับการอุตสาหกรรมนั้น ๆ หรือโรงเรียนใดที่อยู่ในย่านเกษตรกรรม ทางโรงเรียนอาจสร้างแปลงทดลองปลูกพืช ผัก สวนครัว และเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น พร้อมกันนี้ควรบรรจุครูที่มีวุฒิตรงตามวิชาชีพที่เปิดสอนนั้น ๆ ขึ้นได้แก่ผู้สำเร็จจากวิทยาลัยครูพระนคร วิทยาลัยเทคนิค และวิทยาลัยเกษตรกรรม อนึ่ง การสร้างโรงฝึกงานให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง ๆ เช่นนี้จะช่วยให้นักเรียนเข้าใจอาชีพนั้น ๆ ได้อย่างแท้จริง และจะทำให้นักเรียนสามารถเลือกเรียนต่อได้อย่างถูกต้องตรงตามความเป็นจริง หรือในกรณีที่นักเรียนไม่สามารถจะเรียนต่อได้ พวกเขาก็สามารถจะประกอบอาชีพตามที่ได้เรียนไปจากโรงเรียนได้อีกด้วย

๖. โรงเรียนมัธยมศึกษาโดยทั่วไป ควรเชิญวิทยากรหรือผู้มีความสำเร็จในอาชีพต่าง ๆ มาบรรยายถึงวิชาชีพ หรือความสำเร็จในอาชีพของตนให้นักเรียนฟังอย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง และถ้ามีโอกาสควรจัด "วันอาชีพ" ขึ้นในโรงเรียนสักวันหนึ่ง โดยการเชิญบุคคลในอาชีพต่าง ๆ ที่นักเรียนสนใจในชุมชนนั้นมาพู่กันให้นักเรียนฟัง หรือให้สัมภาษณ์แก่นักเรียน การได้เห็นตัวอย่างบุคคลที่มีความสำเร็จในอาชีพต่าง ๆ จะเป็นแรงผลักดันให้นักเรียนสนใจค้นหาหาความรู้ในอาชีพเหล่านั้นยิ่งขึ้น นอกจากนี้ โรงเรียนควรนำ

นักเรียนไปรวมโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ หรือไปเยี่ยมสถานศึกษาชั้นสูงตามควรแก่โอกาส

๗. ครูที่สอนวิชาต่าง ๆ ทั้งวิชาสามัญและวิชาชีพ (ศิลปปฏิบัติและศิลปศึกษา) ในโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยทั่วไป ควรมีส่วนในการให้รายละเอียดทางการศึกษาต่อและการเลือกอาชีพแก่นักเรียน โดยการสอศแทรกความรู้ในวิชาชีพต่าง ๆ เข้าไว้ในเนื้อหาวิชาที่ตนสอนอยู่ด้วย เช่น ครูวิทยาศาสตร์อาจสอศแทรกความรู้เกี่ยวกับแพทย์หรือวิศวกร ครูสอนภาษาอังกฤษ (ศิลปปฏิบัติ) อาจสอศแทรกความรู้เกี่ยวกับช่องทางในการประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อในโรงเรียนอาชีวศึกษาแผนกช่างยนต์ เป็นต้น

สำหรับในโรงเรียนมัธยมแบบประสม จากผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนยังไม่ได้รับประโยชน์จากการแนะแนวอย่างเต็มที่นัก สืบเนื่องจากจำนวนนักเรียนที่เลือกเรียนต่อหรือเลือกอาชีพ ยังเลือกอาชีพได้ตรงตามความเป็นจริงน้อยไป ซึ่งถ้าการแนะแนวได้ดำเนินการอย่างจริงจังเต็มตามโครงการแล้ว ควรจะมีจำนวนนักเรียนที่เลือกเรียนต่อและเลือกอาชีพได้ตรงตามความเป็นจริงมากกว่านี้ เพื่อให้โครงการแนะแนวในโรงเรียนมัธยมแบบประสมมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงน่าจะมีการปรับปรุงโครงการแนะแนวให้ดีขึ้น ดังนี้

๑. บริการให้คำปรึกษา เนื่องจากผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนประมาณ ๑ ใน ๓ ยังเลือกเรียนต่อและเลือกอาชีพได้ไม่ตรงตามความเป็นจริง ดังนั้น ในการให้คำปรึกษาคานาอาชีพแก่นักเรียน ไม่ควรจะเป็นกลุ่มหรือรายบุคคล ผู้ให้คำปรึกษาควรจะทำให้ นักเรียนเข้าใจและยอมรับความถนัดและความสนใจ ตลอดจนสภาพของตนเองเป็นอย่างดี หรือจะกล่าวอีกอย่างหนึ่งก็คือ ควรเน้นให้นักเรียนเข้าใจตนเองมากที่สุดนั่นเอง นอกจากนี้ โรงเรียนควรเชิญผู้ปกครองของนักเรียนมาประชุมที่โรงเรียนอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง เพื่อให้ผู้ปกครองได้เข้าใจถึงวิธีการพิจารณาเลือกอาชีพ และธรรมชาติของวิชาชีพที่นักเรียนจะเลือกอีกด้วย

๒. บริการจัดวางตัวบุคคล (Placement) เนื่องจากนักเรียนจำนวนหนึ่งที่สำเร็จการศึกษาออกไปแล้วจะออกประกอบอาชีพเลย นักเรียนพวกนี้อาจพบปัญหาไม่มี

งานทำ โรงเรียนควรจะวางแผนเตรียมไว้ โดยการสำรวจหรือสอบถามไปยังโรงงาน อุตสาหกรรมต่าง ๆ ว่า ที่ไหนต้องการคนทำงานประเภทใด จำนวนเท่าไร ทางโรงเรียน จะได้ประกาศให้นักเรียนทราบ และให้นักเรียนที่ไม่ประสงค์จะเรียนต่อมาขึ้นความจำแนกไว้ แล้วทางโรงเรียนจะได้คัดเลือกนักเรียนนั้นให้แก่ผู้ว่าจ้างต่อไป ถ้าปรากฏว่านักเรียนสำเร็จ รั้วมัธยมศึกษาปีที่ ๓ จากโรงเรียนมัธยมแบบประสมแล้วไม่มีงานทำ ก็จะทำให้เกิดจุดอ่อนใน โครงการพัฒนาการศึกษาโรงเรียนมัธยมแบบประสมขึ้น

๓. การให้ความร่วมมือในการดำเนินงานแนะแนว อาจารย์ใหญ่จะต้องเห็น ความสำคัญของการแนะแนว เพราะการแนะแนวเป็นหัวใจของการดำเนินงานโรงเรียน มัธยมแบบประสม อาจารย์ใหญ่ควรสร้างความเข้าใจเรื่องการแนะแนวแก่ครู อาจารย์อื่น ๆ ในโรงเรียน เพื่อครู อาจารย์ทุกคนของโรงเรียนจะได้ให้ความร่วมมือพร้อมเพรียงในกาน งานแนะแนวของโรงเรียน ผลที่ได้รับนั้นจะตกแก่แก่นักเรียนในโรงเรียน ซึ่งเป็นงานส่วนรวม ของครู อาจารย์ทุกคนในโรงเรียนนั่นเอง

สรุปข้อยุติ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พบข้อบกพร่องและอุปสรรคในการดำเนินงานตั้งแต่ เริ่มต้นจนยุติ ดังต่อไปนี้:-

๑. แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย อาจไม่เข้าเกณฑ์มาตรฐานที่แน่นอน (standardized) หากได้มีการปรับปรุงให้เหมาะสมแล้ว ก็อาจใช้เป็นแบบสอบถามทดสอบ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ทั่วไปได้ ทั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมแนะแนว อาชีพให้กับนักเรียนในโรงเรียนมัธยมโดยทั่วไป

๒. การดำเนินการทดสอบนักเรียน ผู้วิจัยไม่สามารถที่จะทดสอบให้สำเร็จ ในเวลาอันสั้นได้ เพราะการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยต้องทำงานคนเดียวโดยตลอด และการทดสอบ ก็ต้องขึ้นอยู่กับตัวโรงเรียนของนักเรียนอีกด้วย แม้ว่าโรงเรียนที่เกี่ยวข้องของทุกโรงจะให้ ความร่วมมืออย่างใกล้ชิดก็ตาม

๓. การสัมภาษณ์อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ และครูแนะแนวนั้น ผู้วิจัยไม่สามารถจะทำการสัมภาษณ์บุคคลดังกล่าวให้ครบทุกคน เพราะทุกคนต่างมีงานในหน้าที่รับผิดชอบตลอดเวลา ดังนั้นผลจากการสัมภาษณ์ที่ได้รับจึงเป็นเพียงทัศนกว้าง ๆ ไม่ลึกซึ้งเท่าที่ควร อย่างไรก็ตาม ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือก็ได้อธิบายมาให้รายละเอียดแก่ผู้วิจัยไปตามสภาพที่เป็นอยู่อย่างเต็มที่แล้ว

อย่างไรก็ดี การวิจัยครั้งนี้พอจะเป็นตัวชี้ (Indicator) ให้เห็นลักษณะของการจัดการมัธยมศึกษาของประเทศไทยได้เป็นอย่างดี สมควรที่ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องจะสนใจและทำการวิจัยเพิ่มเติมอีก เพื่อจะได้หาทางส่งเสริมและแก้ไขความควรแก่กรณีต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่จะทำการวิจัยต่อไป

๑. ควรจะได้อีกศึกษาวิจัยเรื่องนี้อีก โดยให้นักเรียนโรงเรียนมัธยมแบบประสมทุกโรง กับโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิมทุกโรง แล้วนำผลที่ได้มาเปรียบเทียบกับผลการวิจัยครั้งนี้

๒. ควรจะได้อีกศึกษาเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเลือกเรียนต่อและเลือกอาชีพของนักเรียนระหว่างโรงเรียนมัธยมทั้งสองแบบนี้ เพื่อจะได้ทราบว่านักเรียนในโรงเรียนมัธยมทั้งสองแบบมีแรงจูงใจแตกต่างกันอย่างไร และค่านิยมบาง

๓. ควรจะได้อีกศึกษาเปรียบเทียบสภาพและความรู้สึกของครู ในด้านการปฏิบัติงานในโรงเรียนมัธยมทั้งสองแบบนี้ เพื่อจะได้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาการมัธยมศึกษาเป็นส่วนรวมอีกด้วย

บรรณานุกรม

- เฉลิมชัย อุบลพงศ์ การศึกษเกี่ยวกับความสามารถในการเลือกเรียนต่อของนักเรียน
ม.ศ. ๓ และบทบาทของโรงเรียนในการแนะแนวในโรงเรียนมัธยมในจังหวัด
ชัยนาท ปรวิญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร
๒๕๑๑, ๑๐๘ หน้า
- ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล การศึกษาองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจ ในการเลือกเรียนวิชา
สายสามัญและสายอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ในโรงเรียนมัธยม
แบบประสม ปีการศึกษา ๒๕๑๒ ปรวิญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัย
วิชาการศึกษา ประสานมิตร ๒๕๑๓, ๑๔๐ หน้า
- เพ็ญใจ พึ่งพระเกียรติ การสำรวจความสนใจของนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
วิทยานิพนธ์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๐๐, ๖๓ หน้า
- ไพโรลิก, คลิฟฟอร์ด พี. และ ฮอยท์, เคนเนธ บี. การทดสอบเพื่อการแนะแนว
ละม้ายมาศ ศรีหัตถ์และคนอื่น ๆ แปล หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู
๒๕๑๐, ๔๗๕ หน้า
- ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมวิสามัญศึกษา โครงการพัฒนาการศึกษาโรงเรียนมัธยมแบบ
ประสม (กมส. ๑) ฉบับแก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ ๑ กรมวิสามัญศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๑๑, ๔๓ หน้า
- ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมวิสามัญศึกษา ประมวลบทความเกี่ยวกับการมัธยมศึกษา
กรมวิสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๑๓, ๒๑๐ หน้า
- ศึกษาธิการ, กระทรวง กองวางแผนการศึกษา รายงานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
๒๕๑๑ กองวางแผนการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๑๒, ๑๕๖ หน้า

ศึกษาริการ, กระทรวง สำนักงานวางแผนการศึกษา รายงานการวิจัยนักเรียนสอบ
คัดเลือกเข้าศึกษาในชั้นอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๐๕-๒๕๐๘ สำนักงานวางแผน
 การศึกษา กระทรวงศึกษาริการ ๒๕๑๐, ๓๐๐ หน้า

ศึกษาริการ, กระทรวง กองเผยแพร่การศึกษา: แผนการศึกษาแห่งชาติ เอกสารการ
 ศึกษาฉบับที่ ๖ กองเผยแพร่การศึกษา กระทรวงศึกษาริการ ๒๕๐๔,
 ๙๔ หน้า

สุคใจ เหล่าสุนทร การศึกษาเพื่ออาชีพในโรงเรียนชั้นมัธยม วิทยานิพนธ์ วิทยาดัษ
 ปดงกันวารอาษาจักร ๒๕๐๘-๒๕๑๐, ๑๕๖ หน้า

Boonthung Nannar, Occupational Choices Compared with Occupational
Opportunities of Selected Students from Cholburi, Master
 Thesis, Indiana University, 64 pp.

Collazo, Jenaro Collazo, "Occupational Plans of Puerto Rican Youth"
 in Dissertation Abstracts, 28(4) : 1534-1535, October, 1967

Dobbins, Loy Hendersen, "Educational and Occupational Aspirations
 and Expectations of High School Senior Boys in Five
 Louisiana Parishes" in Dissertation Abstracts, 29(9) :
 2958, March, 1969.

Dresden, Katherine W., "Vocational Choices of Secondary Pupils"
 in Occupations, 27:104-106, 1948

Eaddy, Vanik Silas, "The Influence of Selected Factors on the
 Vocational Choices of Vocational Agricultural Students
 in Louisiana" in Dissertation Abstracts, 29(9):2958-2959,
 March, 1969.

Erdman, Robert Lee, "Vocational Choices of Adolescent Mentally
 Retarded Boys" in Dissertation Abstracts, 17(11):2497
 November, 1957

Ezell, Lonnie B., and Tate, Henry H., "High School Students Look
 to the Future" in The Journal of Educational Research,
 49:217-222, November, 1955.

Galler, E. H., "Influence of Social Class on Children's Choices
 of Occupation", Elementary School Journal, 51:439-445,
 1951.

- Garrett, Henry E., Statistics in Psychology and Education, Longmans Green and Co., New York, 1961, 478 pp.
- Ginzberg, M. J., "Occupational Choices", An Approach to a General Theory, Columbia University Press, New York, 1951.
- Moser, W. E., "Vocational Preference as Related to Mental Ability" in Occupations, 27: 460-461, April, 1965.
- Strong, Edward K., Vocational Interest of Men and Women, Stanford University Press, Stanford, California, April, 1954, 746 pp.
- Super, Donald, The Psychology of Careers, Harper, New York, 1957, 362 pp.
- Thailand, Ministry of Education, Current and Projected Secondary Education Program for Thailand, Publication No. 9, Educational Planning Office, 1966, 257 pp.

ภาคผนวก ก.

โครงการพัฒนาการศึกษาโรงเรียนมัธยมแบบประสม

โครงการพัฒนาการศึกษาโรงเรียนมัธยมแบบประสม

กรมวิสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อปรับปรุงคุณภาพทางวิชาการให้สูงขึ้น
๒. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเจริญเติบโตไปตามความสามารถ ความสนใจ และความถนัดตามธรรมชาติของแต่ละบุคคลให้มากที่สุด
๓. เพื่อวางพื้นฐานทางอาชีพให้แก่เด็ก เพื่อยึดไว้เป็นหลักสำหรับประกอบอาชีพ
๔. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีอุปนิสัยอันดีงามอันเป็นอุปนิสัย และคุณลักษณะที่สำคัญในการส่งเสริมการประกอบอาชีพ
๕. เพื่อสร้างคนให้ตรงกับแผนพัฒนาการศึกษาและเศรษฐกิจของประเทศไทยในปัจจุบัน

โครงการพัฒนาการศึกษาโรงเรียนมัธยมแบบประสม (คมส.)

โครงการพัฒนาการศึกษาโรงเรียนมัธยมแบบประสม เป็นโครงการเงินกู้เพื่อพัฒนาการมัธยมศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ โครงการนี้กำหนดจะจัดโรงเรียนมัธยมแบบประสมเพิ่มขึ้น ๒๐ โรงเรียน โดยอาศัยผลสำเร็จจากการทดลองจัดโรงเรียนประเภทนี้ที่โรงเรียนสุรนารีวิทยาลัย จังหวัดนครราชสีมา ค่าใช้จ่ายของโครงการรวมทั้งสิ้นประมาณ ๔๔๘.๕ ล้านบาท ในระยะเวลา ๗ ปี (พ.ศ. ๒๕๑๐ - ๒๕๑๖) ได้รับความช่วยเหลือจากธนาคารแห่งประเทศไทย และต่างประเทศ คือ สหรัฐอเมริกา และแคนาดา ในการให้กู้เงินเพื่อการก่อสร้างอาคารเรียนและโรงฝึกงาน วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน ทุนแก่คณะครูของโรงเรียนในโครงการ และศึกษานิเทศก์ เพื่อศึกษาและไปปฏิบัติงานในต่างประเทศ

หลักการ

๑. จะขยายหลักสูตรการสอนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อให้นักเรียนมีโอกาสเลือกเรียนตามความสามารถ ความสนใจ และความต้องการของท้องถิ่น โดยที่เด็กแต่ละคนจะต้องเรียนวิชาบังคับเหมือนกัน แต่จะตองเรียนวิชาเลือกต่างกัน

๒. ในระยะแรก จะปรับปรุงในระดับชั้น ม.ศ. ๑ - ๒ - ๓ ก่อน และจะขยายไปจนถึงระดับชั้น ม.ศ. ๔ - ๕ ในภายหลัง

๓. เปิดโอกาสให้นักเรียนสามารถเรียนต่อไปอีกได้ตามความสามารถ ทั้งนี้โดยอาศัยวิธีการแนะแนวที่ดีของโรงเรียน

๔. การพัฒนา จะรวมถึงการปรับปรุงอาคาร สถานที่ อุปกรณ์การศึกษา ครู และผู้บริหารโรงเรียน

รายชื่อโรงเรียนในโครงการ

โครงการปีที่ ๑ เริ่มปีการศึกษา ๒๕๑๐

๑. โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย	(พระนคร)
๒. โรงเรียนพิบูลวิทยาลัย	(ลพบุรี)
๓. โรงเรียนนครสวรรค์	(นครสวรรค์)
๔. โรงเรียนราชสีมาวิทยาลัย	(นครราชสีมา)
๕. โรงเรียนแก่นนครวิทยาลัย	(ขอนแก่น)
๖. โรงเรียนร้อยเอ็ดวิทยาลัย	(ร้อยเอ็ด)

โครงการปีที่ ๒ เริ่มปีการศึกษา ๒๕๑๑

๗. โรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎิ์	(ฉะเชิงเทรา)
๘. โรงเรียนอุครพิทยานุกูล	(อุดรธานี)
๙. โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย	(เชียงใหม่)

โครงการปีที่ ๓ เริ่มปีการศึกษา ๒๕๑๒

๑๐.	โรงเรียนนิยามหาราชดิย	(นครพนม)
๑๑.	โรงเรียนหาคีใหญ่	(สงขลา)
๑๒.	โรงเรียนคณะราษฎรบำรุง	(ยะลา)
๑๓.	โรงเรียนสามัคคีวิทยาคม	(เชียงใหม่)

โครงการปีที่ ๔ เริ่มปีการศึกษา ๒๕๑๓

๑๔.	โรงเรียนชลราษฎรอำรุง	(ชลบุรี)
๑๕.	โรงเรียนสระบุรี	(สระบุรี)
๑๖.	โรงเรียนบุญวาทย์วิทยาลัย	(ลำปาง)
๑๗.	โรงเรียนเบ็ญจะมะมหาราช	(อุบลราชธานี)

โครงการปีที่ ๕ เริ่มปีการศึกษา ๒๕๑๔ (เปิดจริงในปีการศึกษา ๒๕๑๓)

๑๘.	โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี	(พิษณุโลก)
๑๙.	โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย	(พระนครศรีอยุธยา)
๒๐.	โรงเรียนเบญจมราชูทิศ	(นครศรีธรรมราช)

หลักสูตรและการจัดสายการเรียน

จัดวางหลักสูตรใหม่ให้สอดคล้องกับความเหมาะสมและความสนใจของเด็กวัยรุ่น ตลอดจนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น มีกำหนดดังนี้ คือ

วิชาบังคับ

๑. ภาษาไทย	๕. ภาษาอังกฤษ
๒. คณิตศาสตร์	๖. วิทยาศาสตร์
๓. สังคมศึกษา	๗. พลานามัย
๔. ศิลปศึกษา	๘. กิจกรรมสำรวจ

วิชาเลือก

๑. อุตสาหกรรมศิลป์

๑. งานเขียนแบบ	๗. งานช่างพิมพ์
๒. งานโลหะ	๘. อุตสาหกรรมพื้นเมือง
๓. งานไม้	ก. ปั่นกินเผา
๔. งานก่อสร้าง	ข. ถักทอ
๕. งานช่างยนต์	ค. เครื่องถม
๖. งานไฟฟ้า	ด. อื่นๆ

๒. คหกรรมศิลป์

๑. การจักสาน	๕. อาหารและโภชนาการ
๒. แม่และเด็ก	๖. ผ้าและเครื่องแต่งกาย
๓. งานช่างปรับปรุงบ้าน	๗. ถักทอ
๔. งานประดิษฐ์	

๓. เกษตรกรรมศิลป์

๑. สัตวบาล
๒. กสิกรรม
๓. งานช่างเกษตร

๔. ธุรกิจศิลป์

๑. ธุรกิจทั่วไป	๓. เลขานุการ
๒. พิมพ์กิจ	๔. บัญชี

๕. วิชาสามัญ

๑. ภาษาไทย	๒. คณิตศาสตร์

๓. สังคมศึกษา	๔. ศิลปศึกษา
๕. ภาษาอังกฤษ	๖. วิทยาศาสตร์
๗. พลานามัย	

หมายเหตุ

การจัดสายการเรียนให้นักเรียนเป็นรายบุคคลโดยมุ่งคำนึงถึงเอกลักษณ์บุคคลเป็นสำคัญ ทั้งนี้จะอาศัยเทคนิคและวิธีการแนะแนว छात्र

แนวทางศึกษาต่อของนักเรียนที่จบ ม.ศ. ๓ จากโรงเรียนมัธยมแบบประสม

๑. เข้าศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ - ๕ แผนกวิทยาศาสตร์ แผนกศิลปะ หรือ แผนกทั่วไป ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญอื่น ๆ
๒. เข้าศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ - ๕ - ๖ ในโรงเรียนอาชีวศึกษาในโครงการพัฒนาอาชีวศึกษา โดยกรมอาชีวศึกษาให้โควตาเข้าศึกษาโดยไม่ต้องสอบคัดเลือกเป็นจำนวนประมาณ ๒๐% ของจำนวนนักเรียนที่กรมอาชีวศึกษารับได้ทั้งหมด
๓. สอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญ สายอาชีพ และโรงเรียนประเภทอื่น ๆ เช่นเดียวกับนักเรียนที่เรียนจบชั้น ม.ศ. ๓ จากโรงเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญอื่น ๆ

ผลที่คาดว่าจะได้รับจากโครงการ

๑. ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ

๑. เพิ่มปริมาณนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาขึ้นอีกประมาณ ๑๐,๐๐๐ คน
๒. ลดอัตรานักเรียนออกกลางคันลง
๓. ช่วยเปลี่ยนทัศนคติของผู้ปกครองและนักเรียนทอวิชาชีพ ให้เป็นไปในทางที่ดี

๔. สนองความต้องการการกำลังคนของประเทศ
๕. ช่วยให้เด็กเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ แล้วได้ไปเรียนต่อในสาขาที่จะเป็นประโยชน์แก่ประเทศเพิ่มขึ้น
๖. ช่วยผลิตนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ที่ไม่เรียนต่อ ให้สามารถออกไปประกอบอาชีพหรือใหม่พื้นฐานพอที่จะมีงานอีกเพียงเล็กน้อยได้

๒. ผลประโยชน์ทางสังคม โรงเรียนมัธยมแบบประสม จะปลูกฝังความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันระหว่างประชาชน เพราะเป็นโรงเรียนที่นักเรียนจากท้องถิ่นส่วนมากจะเข้าเรียนได้ เป็นโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเอกลักษณ์ของแต่ละบุคคล และเป็นโรงเรียนที่นักเรียนที่ภูมิรูต่าง ๆ กันมีโอกาสเรียนด้วยกัน

หากโครงการนี้สามารถดำเนินงานสำเร็จตามโครงการแล้ว ก็จะสนองความต้องการการกำลังคนระดับกลางของประเทศ โดยเฉพาะช่วงฝีมือโคมมาก นอกจากนี้จะช่วยลดจำนวนนักเรียนสอบตกซ้ำชั้น ช่วยให้เห็นไปนิยมการประกอบอาชีพอื่นนอกจากการเข้ารับราชการ และจะช่วยลดจำนวนผู้เข้ามาหาวิทยาลัยจนลดความต้องการอีกด้วย

สำนักงานโครงการพัฒนาการศึกษา โรงเรียนมัธยมแบบประสม

ประกอบด้วยคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ทำหน้าที่รับผิดชอบ และร่วมมือกันดำเนินงานของโครงการในจนต่าง ๆ ไ้บรรลุถึงเป้าหมายที่ไ้วางไว้ คือ

รับผิดชอบในคานต่าง ๆ คือ

๑. ฝ่ายธุรการ	๘. ฝ่ายนิเทศอบรม
๒. ฝ่ายอาคารสถานที่	๙. ฝ่ายพิมพ์เอกสาร
๓. ฝ่ายวัสดุอุปกรณ์	๑๐. ฝ่ายติดต่อต่างประเทศ
๔. ฝ่ายการเงิน	๑๑. ฝ่ายวัดผล
๕. ฝ่ายแนะแนว	๑๒. ฝ่ายถือปฏิบัติ
๖. ฝ่ายบุคลากร	๑๓. ฝ่ายเงินกู้ธนาคาร
๗. ฝ่ายวิชาการ	

ภาคผนวก ข.

เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถาม

นักเรียนที่รักทั้งหลาย

ข้าพเจ้าใคร่ขอความร่วมมือ โดยขอให้นักเรียนตอบข้อคำถามนี้ตามที่เป็นจริง เพื่อนำผลที่ได้ไปเป็นประโยชน์ในการศึกษาคนทั่วๆ ไป สิ่งที่นักเรียนตอบมานี้จะถือเป็นความลับทั้งสิ้น ไม่ต้องลงนามตอบ จึงไม่ทราบว่าเป็นคำตอบของใครโดยเฉพาะ

แบบสอบถามนี้มี ๓ ตอน ตอนที่ ๑ เป็นคำถามทั่วไปเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวของท่าน ตอนที่ ๒ เป็นคำถามเกี่ยวกับการทัศนคติของเด็กเรียนต่อของท่าน พยายามอ่านคำถามให้เข้าใจเสียก่อนแล้วจึงตอบ และตอนที่ ๓ เป็นเหตุผลส่วนตัวของท่านในการเลือกเรียนต่อวิชาชีพนี้ ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในครั้งนี้

ตอนที่ ๑

โปรดกรอกข้อความตามที่เป็นจริงลงในช่องว่างต่อไปนี้

๑. โรงเรียน
๒. เพศ อายุ ปี ส่วนสูง ซม. น้ำหนัก กก.
๓. สุขภาพของท่านในปัจจุบันอยู่ในขั้น (โปรดเขียน ✓ ลงใน ☐)

☐

ดีมาก

☐

พอใช้

☐

เลว

ท่านเคยเจ็บป่วยบ่อย ๆ หรือไม่ ถ้าเคยโปรดระบุว่าเป็นโรคอะไร เจ็บอยู่นานที่สุดกี่วัน

.....

สายตาของท่าน

☐

ปกติ

☐

ไม่ปกติ

หูของท่าน

☐

ได้ยินชัดเจนนิด

☐

ไม่ใคร่ชัดเจนนัก

ความไม่สมประกอบหรือจุดอ่อนของร่างกายของท่าน (โปรดระบุว่ามีอะไรบ้าง เช่น โรคกระเพาะ โรคปอด อัมพาตที่แขน เป็นต้น)

๔. ความสนใจของท่านเมื่อจบการศึกษาไปแล้ว ท่านต้องการจะประกอบอาชีพอะไร (โปรดบอกตามที่ท่านต้องการจะเป็น หรือต้องการประกอบอาชีพ)

๕. ท่านมีพี่น้องทองเดียวกันกับท่าน คน ท่านเป็นคนที่

อาชีพของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง ถ้าบิดาทำงานอย่างหนึ่ง มารดาทำงานอีกอย่างหนึ่ง โปรดระบุลงไปด้วย

☐ รับราชการ ☐ ประกอบอาชีพส่วนตัว ☐ ทำนาทำสวน

ดาบิดาราชการ

ก. มีตำแหน่ง

ข. มีรายได้ประมาณเดือนละ บาท

ค. รายได้อื่น ๆ อีกประมาณเดือนละ บาท

ดาประกอบอาชีพส่วนตัว

ก. โปรดบอกจะทำอะไร

ข. มีรายได้ประมาณเดือนละ บาท

ค. รายได้อื่น ๆ อีกประมาณเดือนละ บาท

ดาทำนา

ก. มีนาประมาณ ไร่

ข. ใช้นาทำประมาณ ไร่

ค. มีรายได้ทั้งหมดประมาณปีละ บาท

ดาทำสวน

ก. มีสวนประมาณ ไร่

ข. ใช้นาสวนทำประมาณ ไร่

ค. มีรายได้ทั้งหมดประมาณปีละ บาท

ผู้ปกครองในด้านการเงินของท่านได้แก่ (โปรดเขียน ✓ ลงใน ☐)

☐ บิดา ☐ มารดา ☐ บิดามารดา ☐ ญาติหรือผู้ปกครอง

๖. วิชาที่ท่านชอบมากที่สุด เสนอมา (บอกสัก ๑ วิชา)

๗. วิชาที่ท่านชอบน้อยที่สุด เสนอมา (บอกสัก ๑ วิชา)

๘. วิชาที่ท่านทำคะแนนได้ดี เสนอมาทุกปี

ก.

ข.

ค.

๕. คะแนนที่สอบได้ปลายปี

ก. ชั้น ม.ศ. ๑ ได้ เปอร์เซนต์

ข. ชั้น ม.ศ. ๒ ได้ เปอร์เซนต์

ค. สอบซ่อมครั้งสุดท้าย ม.ศ. ๓ ได้ เปอร์เซนต์

จบตอนที่ ๑

ไปรคตบตอนที่ ๒ หนาคต่อไป

ตอนที่ ๒

ขณะนี้ท่านกำลังเรียนชั้น ม.ศ. ๓ แล้ว อีกไม่ช้าท่านก็สำเร็จ และต่อไปท่านก็จะต้องออกไปประกอบอาชีพ หรือศึกษาต่อเพื่อเตรียมตัวประกอบอาชีพในอนาคต โปรดบอกที่ท่านต้องการอย่างไร โดยกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐

๑. ในขณะนี้ท่านคิดว่า เมื่อจบ ม.ศ. ๓ แล้ว ท่านจะ

- ☐ ก. เรียนต่อ ม.ศ. ๔-๕
- ☐ ข. เรียนต่อโรงเรียนเตรียมทหาร เพื่อจะได้เข้าเรียนต่อในโรงเรียนนายร้อย จ.ป.ร. หรือโรงเรียนนายเรือ หรือโรงเรียนนายร้อยตำรวจ (สำหรับนักเรียนชาย)
- ☐ ค. เรียนต่อในโรงเรียนที่สอนอาชีพต่าง ๆ เช่น โรงเรียนอาชีวศึกษา (ม.ศ. ๔-๖) หรือวิทยาลัยเทคนิค หรือโรงเรียนฝึกหัดครูและวิทยาลัยครู
- ☐ ง. ท่านจะไม่เรียนต่อ ออกไปประกอบอาชีพเลย

เฉพาะผู้ที่เรียน ม.ศ. ๔-๕ (คือข้อ ก และข้อ ข) โปรดตอบข้อ ๒, ๓, ๔, ๕ และ ๘ สำหรับนักเรียนที่ไม่เลือกเรียนต่อ ม.ศ. ๔-๕ (คือข้อ ก และข้อ ข) โปรดข้ามไปตอบข้อ ๖ และ ๘

๒. ท่านต้องการเรียน ม.ศ. ๔-๕ นั้น เพื่อ

- ☐ ก. เข้าเรียนต่อในมหาวิทยาลัย
- ☐ ข. ประคับความรู้เท่านั้น

๓. สมมุติว่าท่านเข้าเรียนต่อในชั้น ม.ศ. ๔-๕ ได้แล้ว ท่านอาจสอบไม่ผ่านชั้น ม.ศ. ๕ เพราะนักเรียนในชั้นนี้สอบตกปีหนึ่ง ๆ เป็นจำนวนมาก ถ้าท่านสอบไม่ได้ ท่านจะ

- ☐ ก. เลิกเรียน หรือเปลี่ยนไปเรียนวิชาชีพอื่น
- ☐ ข. พยายามสอบต่อไปจนกว่าจะได้ เพราะคิดว่าถ้าสอบ ม.ศ. ๕ ไม่ได้ จะเป็นที่ยกย่องยากเกินไป

๔. เมื่อท่านสอบ ม.ศ. ๕ ได้แล้ว และเข้าเรียนต่อในมหาวิทยาลัย หรือวิทยาลัยชั้นสูงจนได้รับปริญญาตรีแล้ว ท่านออกมารับราชการจะได้เงินเดือน ๑,๒๕๐ บาท หรือถ้าท่านจะทำงานกับเอกชนตามสาขาวิชาที่ท่านเรียนมา ท่านอาจจะได้เงินเดือนมากกว่านั้น ทั้งนี้แล้วแต่ความสามารถของตัวเอง

แต่ถ้าท่านไม่เรียน ม.ศ. ๔-๕ ไปเรียนวิชาอื่น ซึ่งใช้เวลาและค่าใช้จ่ายน้อยกว่าเข้าเรียนในมหาวิทยาลัย แล้วออกมาทำงานเอกชนโดยไม่ต้องรับราชการจะได้เงินเดือนพอ ๆ กัน (ตามรายงานของกรมอาชีวศึกษา และกรมแรงงาน) ท่านคิดว่าท่านจะเลือก

- ☐ ก. เข้าเรียนในมหาวิทยาลัย หรือวิทยาลัยชั้นสูง
☐ ข. เข้าเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา หรือวิทยาลัยที่เกี่ยวกับวิชาชีพโดยตรง

๕. เมื่อท่านคิดว่าท่านจะเข้าเรียนในมหาวิทยาลัย หรือวิทยาลัยชั้นสูง โปรดบอกว่าคุณต้องการเรียนวิชาใดเป็นอันดับที่ ๑, ๒ และ ๓ โดยเขียนเลข ๑, ๒ และ ๓ ลงในช่อง ☐ ที่อยู่หน้าอาชีพนั้น ๆ โปรดอ่านให้ตลอดเสียก่อนและตั้งใจให้ดีแล้วจึงค่อยตอบ

☐ ๑. เกษตร	☐ ๑๑. นักปกครอง
☐ ๒. ครูปริญญา	☐ ๑๒. นักวิทยาศาสตร์
☐ ๓. งานธนาคาร	☐ ๑๓. นักวิทยาศาสตร์-การแพทย์
☐ ๔. งานธุรกิจ	☐ ๑๔. นักเศรษฐศาสตร์
☐ ๕. จิตกรรรม-ประติมากรรม	☐ ๑๕. นักสถิติ นักวิจัย
☐ ๖. ทันตแพทย์	☐ ๑๖. นักสังคม-สงเคราะห์
☐ ๗. นักกฎหมาย	☐ ๑๗. นักหนังสือพิมพ์
☐ ๘. นักการทูต	☐ ๑๘. นักอักษรศาสตร์
☐ ๙. นักจิตวิทยา	
☐ ๑๐. นักโบราณคดี	

☐ ๑๕. นายร้อยตำรวจ	☐ ๓๐. พัฒนาการ
☐ ๒๐. นายร้อยทหารบก	☐ ๓๑. แพทย์
☐ ๒๑. นายเรือ	☐ ๓๒. เกษตรกร
☐ ๒๒. นายเรืออากาศ	☐ ๓๓. วิศวกรก่อสร้าง
☐ ๒๓. บรรณารักษ์	☐ ๓๔. วิศวกรเครื่องยนต์
☐ ๒๔. ผู้ตรวจบัญชี	☐ ๓๕. วิศวกรชลประทาน
☐ ๒๕. ผู้พิพากษา	☐ ๓๖. วิศวกรไฟฟ้า
☐ ๒๖. พนักงานประมง	☐ ๓๗. วิศวกรโยธา
☐ ๒๗. พนักงานป่าไม้	☐ ๓๘. วิศวกรเหมืองแร่
☐ ๒๘. พนักงานสหกรณ์	☐ ๓๙. สถาปนิก
☐ ๒๙. พยาบาลปริญญา	☐ ๔๐. สัตวแพทย์

เฉพาะผู้ต้องการเลือกเรียนวิชาชีพในโรงเรียนอาชีวศึกษาระดับกลาง หรือ ชั้นสูง
โปรดตอบ ข้อ ๖ และ ๘ ผู้ที่ไม่ประสงค์จะเรียนต่อโปรดข้ามไปตอบข้อ ๙ และ ๘

๖. เมื่อท่านคิดว่า จะเรียนวิชาชีพในโรงเรียนอาชีวศึกษา โปรดบอกว่าคุณ
ต้องการเรียนวิชาใดเป็นอันดับที่ ๑, ๒, และ ๓ โดยเขียนเลข ๑, ๒
และ ๓ ลงในช่อง ☐ ที่อยู่หน้าชื่ออาชีพนั้น ๆ อ่านให้ตลอด
เสียก่อนและตั้งใจให้ดีแล้วจึงกดตอบ

ก. หมวดช่าง

☐ ๑. ช่างกลึง	☐ ๒. ช่างเขียนแบบ ออกแบบ
☐ ๒. ช่างก่อสร้าง	☐ ๓. ช่างเครื่องยนต์
☐ ๓. ช่างแกะสลัก	☐ ๔. ช่างเชื่อม
☐ ๔. ช่างซ่อมวิทยุ-โทรทัศน์	☐ ๕. ช่างต่อเรือ
☐ ๕. ช่างซ่อมอุปกรณ์เครื่องไฟฟ้า เวน	☐ ๑๐. ช่างตกแต่งภายใน
เตารีด เครื่องทำความเย็น	☐ ๑๑. ช่างตัดเสื้อผ้า
ตู้เย็น ฯลฯ	☐ ๑๒. ช่างถ่ายรูป

☐ ๑๓.	ร่างคัตมัม, แถงฉม	☐ ๒๖.	ร่างทาสี
☐ ๑๔.	ร่างฉายภาพยนตร์-โทรทัศน์	☐ ๒๗.	ร่างทอผ้า
☐ ๑๕.	ร่างเทคนิคประจำสถานีวิทยุ-โทรทัศน์	☐ ๒๘.	ร่างท่าเพอร์นิเจอร์
☐ ๑๖.	ร่างโทรศัพท์-โทรคมนาคม	☐ ๒๙.	ร่างบั๊กกรี
☐ ๑๗.	ร่างปั้น	☐ ๓๐.	ธงปูน
☐ ๑๘.	ร่างพิมพ์-เรียงพิมพ์	☐ ๓๑.	ร่างไฟฟ้า
☐ ๑๙.	ร่างเย็บหนัง	☐ ๓๒.	ร่างโลหะ
☐ ๒๐.	ร่างสำรวจ - รังวัด	☐ ๓๓.	ร่างวาดรูป
☐ ๒๑.	ร่างเสริมสวย	☐ ๓๔.	ร่างหล่อ
		☐ ๓๕.	ร่างออกแบบเครื่องแต่งกาย

ข. หมวดพนักงาน

☐ ๓๖.	พนักงานเกษตรกรรม	☐ ๔๘.	พนักงานขนส่ง (ขับรถ)
☐ ๓๗.	พนักงานขายของบริษัท	☐ ๔๙.	พนักงานรถเลข
☐ ๓๘.	พนักงานธนาคาร	☐ ๕๐.	พนักงานบัญชี
☐ ๓๙.	พนักงานประมง	☐ ๕๑.	พนักงานป่าไม้
☐ ๔๐.	พนักงานไปรษณีย์	☐ ๕๒.	พนักงานพิมพ์ดีด
☐ ๔๑.	พนักงานโรงแรม		

ค. อาชีพอื่น ๆ

☐ ๕๓.	ครู ป.กศ., ป.กศ.สูง
(รวมทั้งครูพลศึกษา)	☐ ๕๔.	คนหาประกันชีวิต
☐ ๕๔.	โฆษกวิทยุ - โทรทัศน์	☐ ๕๕.	ตำรวจ (พลหารือนายสิบ)
☐ ๕๕.	ทหารบก (นายสิบ)	☐ ๕๖.	ทหารเรือ (จา)
☐ ๕๖.	นักประพันธ์, นักแต่งเพลง	☐ ๕๗.	ทหารอากาศ (จา)
☐ ๕๗.	นักแสดง, นักกายกรรม	☐ ๕๘.	นักพากย์ภาพยนตร์
☐ ๕๘.	นายหน้า, คนเดินตลาด	☐ ๕๙.	นักร้อง, นักดนตรี
		☐ ๖๐.	นักธุรกิจ

- ☐ ๕๖. บุรุษพยาบาล, บุรุษพยาบาล ☐ ๕๘. พยาบาล
☐ ๕๗. เลขานุการ ☐ ๖๐. อื่น ๆ
☐ ๕๘. ศัลการักษ์

เฉพาะผู้ไม่ประสงค์เรียนอะไรเลยเมื่อจบ ม.ศ. ๓ แล้ว โปรดตอบข้อ ๗ และ ๘

๗. ท่านคิดว่าท่านจะปฏิบัติอย่างไร โปรดอธิบายโดยย่อ

๑.
 ๒.
 ๓.

ข้อนี้โปรดตอบทุกคน

๘. เท่าที่ท่านตอบคำถามมาทั้งหมดนี้ ถ้าคิดอย่างรวม ๆ แล้ว ท่านตอบด้วย

- ☐ ก. มีความมั่นใจเป็นที่สุด
☐ ข. มีความมั่นใจพอควร
☐ ค. มีความตั้งใจอยู่มากที่ตอบไปเช่นนั้น

จบตอนที่ ๒

โปรดตอบตอนที่ ๓ ต่อไป

ตอนที่ ๓

ท่านที่เลือกเรียนวิชาอาชีพในข้อ ๕ หรือ ข้อ ๖ ตอนที่ ๒ ไว้แล้ว โปรดเขียน
ชื่ออาชีพที่ท่านเลือกไว้เป็นหมายเลข ๑ ลงในช่องว่างข้างล่างนี้

อาชีพที่ข้าพเจ้าเลือกไว้เป็นหมายเลข ๑ คืออาชีพ

ท่านทราบไหมว่า ท่านเลือกอาชีพเป็นหมายเลข ๑ นั้น ท่านรู้เรื่องราว
อย่างละเอียดถี่ถ้วนเกี่ยวกับอาชีพนั้นหรือไม่ โปรดเขียน ✓ ลงในช่อง ☐ ที่ท่านเห็น
ว่าเป็นความจริงมากที่สุด

ทราบ ไม่ทราบ

๑. ท่านทราบหรือไม่ อาชีพที่ท่านเลือกจะเรียนต่อทั้งใน
มหาวิทยาลัยและโรงเรียนอาชีวศึกษา หรือโรงเรียน
อาชีพประเภทอื่น ๆ นั้น นักเรียนที่สอบคัดเลือกเข้า
เรียนต่อได้ ควรจะมีคะแนนสอบปลายปีชั้น ม.ศ. ๓ ☐ ☐
ประมาณกี่เปอร์เซ็นต์
๒. ท่านทราบหรือไม่ อาชีพนั้นต้องทำอะไรบ้าง เช่น
ถ้าท่านเลือกวิศวกรโยธา หรือ ครู อาชีพนั้น ๆ จะ ☐ ☐
ต้องทำอะไรบ้าง
๓. ท่านทราบหรือไม่ ความต้องการบุคคลในอาชีพที่ท่าน ☐ ☐
เลือกในอนาคตจะมากขึ้น หรือลดลง
๔. ท่านทราบหรือไม่ คนที่ประกอบอาชีพนั้นจะต้องมี ☐ ☐
ร่างกายเป็นอย่างไร มีสติปัญญาสูง คำ เพียงใด
มีความรู้ขั้นไหน และมีความชำนาญทางใด
๕. ท่านทราบไหมว่า คนที่จะประกอบอาชีพนั้นจะต้อง ☐ ☐
เรียนจบทางใด ใ้เวลาเรียนนานเท่าไร สถานที่
ที่สอบคัดเลือกเข้าเรียน ตลอดจนสถานที่ที่เรียนตั้ง
อยู่ที่ไหน

	ทราบ	ไม่ทราบ
๖. ท่านทราบหรือไม่ว่า คนในอาชีพนั้นมีรายได้ มาก ปานกลาง หรือต่ำเพียงใด	☐	☐
๗. ท่านทราบหรือไม่ว่า อาชีพที่ท่านเลือกนั้น เป็น อาชีพที่มีเกียรติ หรือ ท่านมีความคิดเห็นส่วนกันว่า จะทำให้ท่านพบความสำเร็จในการประกอบอาชีพนั้น	☐	☐
๘. ท่านทราบหรือไม่ว่า อาชีพที่ท่านเลือกนั้น เป็น อาชีพที่ทำประโยชน์ให้กับสังคม ประเทศชาติ ตลอดจนครอบครัวของท่านเอง	☐	☐
๙. ท่านทราบปัญหาต่าง ๆ ของคนที่ประกอบอาชีพที่ท่านเลือกบางหรือไม่ เช่นต้องเลี้ยงชีวิต ต้องออกจากบ้านนาน ๆ ต้องทำงานกลางคืน	☐	☐
๑๐. ท่านทราบหรือไม่ว่า เมื่อท่านได้เรียนวิชาชีพที่ ท่านเลือกไว้แล้ว ทางบ้านจะส่งเงินให้ท่านเรียนวิชาชีพนั้นได้จนจบ	☐	☐
๑๑. เหตุผลส่วนตัวของท่าน ที่ท่านเลือกเรียนวิชาชีพนี้ (โปรดอธิบายย่อ ๆ ตามความรู้สึกของท่าน)		

.....

.....

.....

จบตอนที่ ๓

ขอขอบคุณในความร่วมมือ

แบบสัมภาษณ์

ครูแนะแนวและอาจารย์ใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษา

๑. ผู้ให้คำสัมภาษณ์ ตำแหน่ง
 ๒. วันสัมภาษณ์
 ๓. จำนวนนักเรียนทั้งหมดของโรงเรียนในปีนี้ คน ชาย คน หญิง คน
 ๔. จำนวนนักเรียน ม.ศ. ๓ ของโรงเรียนในปีนี้ คน ชาย คน หญิง คน
 ๕. จำนวนครูของโรงเรียนในปีนี้ คน ชาย คน หญิง คน
- แยกตามวุฒิที่ไ้ดังนี้
- ก. ปริญญาตรีหรือสูงกว่า คน
 - ข. ป.กศ.สูง, อ.กศ., พ.ม., ป.วส. คน
 - ค. ป.กศ., ป.ป., พ.กศ., พ.ป., อาชีวชั้นสูง คน
 - ง. ประกาศนียบัตรอื่น ๆ คน
๖. โรงเรียนได้จัดให้มีการประเมินทัศนคติแก่นักเรียนเข้าใหม่ หรือ แจกเอกสารที่เกี่ยวกับเรื่องราวของโรงเรียน ให้แก่นักเรียนในระยะไหนของปีการศึกษาบ้าง
 - ปีละกี่ครั้ง
 ๗. โรงเรียนจัดให้มีการทำระเบียบสะสมของนักเรียนบ้างหรือไม่ ใครเป็นผู้ทำ
 ๘. โรงเรียนจัดทำในเรื่องต่อไปนี้อย่างไรบ้าง
 - ก. จัดหนังสือ หรือเอกสารเกี่ยวกับรายละเอียดในปีการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพต่าง ๆ หรือไม่ และหนังสือนั้นทันสมัยหรือไม่
 - ข. มีการเชิญวิทยากร หรือผู้รู้ในวิชาชีพต่าง ๆ มาให้ความรู้เกี่ยวกับอาชีพบ้างหรือไม่ ถ้ามี จัดขึ้นปีละกี่ครั้ง เมื่อใด
 - ค. มีป้ายอุทิศสำหรับนิคมประกาศเกี่ยวกับเหตุการณ์ใหม่ ๆ ที่น่าสนใจบ้างหรือไม่ ถ้ามี ได้รับความสนใจจากนักเรียนเพียงใด
 ๑๐. มีบริการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนหรือไม่ ถ้ามี มีนักเรียนมาขอรับบริการนี้

มากหรือไม่

๑๑. โรงเรียนมีแผนกแนะแนวหรือไม่ และมีบุคคลที่ทำหน้าที่แนะแนวกี่คน
มีห้องแนะแนวและอุปกรณ์ที่จะทำการแนะแนวมากน้อยเพียงใด
๑๒. โรงเรียนมีชั่วโมงโฮมรูมเพื่อชี้แจงเรื่องราวต่าง ๆ แก่นักเรียนหรือไม่
ใครเป็นผู้ทำ กระทำในตอนใด
๑๓. โรงเรียนมีโครงการจัดให้ครูไปเยี่ยมบ้านของเด็กหรือไม่ กระทำในโอกาส
ใดบ้าง
๑๔. ท่านทราบไม่ว่า นักเรียนที่สำเร็จ ม.ศ. ๓ จากโรงเรียนเมื่อปีก่อน ๆ และเมื่อปี
กลายนี้ ส่วนใหญ่ไปเรียนต่อ หรือไปประกอบอาชีพอะไรบ้าง
๑๕. ตัวท่านเองและครูในโรงเรียนของท่านเคยได้รับการอบรม หรืองานแนะแนว หรือ
สำเร็จการศึกษาตามการแนะแนวมามากี่คน และทุกคนที่ผ่านงานมาแล้วทำ
หน้าที่อะไรในปัจจุบัน
๑๖. ท่านรู้สึกว่าการเรียนในโรงเรียนของท่านที่จะสำเร็จตามนโยบาย ของการความช่วยเหลือ
ในเรื่องการศึกษาต่อ การเลือกประกอบอาชีพ และอื่น ๆ ซึ่งเป็น เรื่องของการแนะแนว
เป็นประการใด
๑๗. ท่านมองเห็นความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้องมีงานแนะแนวขึ้นในโรงเรียนของท่าน
หรือไม่ อย่างไร
๑๘. ท่านรู้สึกว่าการที่ครูในโรงเรียนของท่านพร้อมที่จะให้ความร่วมมือในการดำเนินงานแนะแนว
มากน้อยเป็นประการใด
๑๙. โรงเรียนของท่านมีโรงฝึกงานวิชาศิลปปฏิบัติ พร้อมทั้งเครื่องมือในการฝึกหรือไม่ ...
..... มากน้อยเพียงใด และนักเรียนมีความสนใจวิชาเหล่านี้
มากน้อยเพียงใด
๒๐. ท่านมีโครงการที่จะทำต่อไป หรือมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการแนะแนวอย่างไรบ้าง ..
.....

ภาคผนวก ค.

สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล

การคำนวณหาความแตกต่างระหว่างอัตราส่วนรอย จากสูตร

$$(๑) \quad P = \frac{N_1 P_1 + N_2 P_2}{N_1 + N_2}$$

$$(๒) \quad Q = 1 - P$$

$$(๓) \quad \sigma_{P_1 - P_2} = \sqrt{PQ \left(\frac{1}{N_1} + \frac{1}{N_2} \right)}$$

$$(๔) \quad C.R. = \frac{P_1 - P_2}{\sigma_{P_1 - P_2}}$$

ตัวอย่าง การคำนวณในตาราง ๑๗

$$P = \frac{187 \times 63.69 + 190 \times 52.63}{187 + 190}$$

$$= \frac{21900.38}{377}$$

$$= 58.0912$$

$$Q = 100 - 58.0912$$

$$= 41.9088$$

$$\sigma_{P_1 - P_2} = \sqrt{58.0912 \times 41.9088 \left(\frac{1}{187} + \frac{1}{190} \right)}$$

$$= \sqrt{2434.5325 \times 0.0106}$$

$$= \sqrt{25.806}$$

$$= 5.0799$$

$$C.R. = \frac{63.64 - 52.63}{5.0799}$$

$$= \frac{11.01}{5.0799}$$

$$= 2.1673$$

ประวัติย่อของผู้เขียน

ชื่อ

: นาวิน รุ่งรส

เกิด

๑๓ มิถุนายน ๒๔๘๘

การศึกษา:

ประถมศึกษา : โรงเรียนวัดลาดคาว (เทพยงบุญยงบุญด) ต.บางเกตุ
อ.บางปะกง จ.ฉะเชิงเทรา ปีการศึกษา ๒๔๙๔

มัธยมศึกษา : โรงเรียนบางปะกงบวรวิทยายน ปีการศึกษา ๒๕๐๐

ฝึกหัดครู : โรงเรียนฝึกหัดครูฉะเชิงเทรา
ได้รับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๐๒

วิทยาลัยครู : วิทยาลัยครูจันทระเกษม
ได้รับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง ปีการศึกษา ๒๕๐๔

วิทยาลัยวิชาการศึกษา : วิทยาลัยวิชาการศึกษาบางแสน
ได้รับปริญญาการศึกษาบัณฑิต สาขาประถมศึกษา
ปีการศึกษา ๒๕๐๘
วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ได้รับปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการแนะแนว ปีการศึกษา ๒๕๑๓

วุฒิพิเศษ : ประกาศนียบัตรประโยคครูพิเศษมัธยม (พ.ม.) พ.ศ. ๒๕๑๒

หน้าที่การงานปัจจุบัน : ครูโรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา
กรมวิสามัญศึกษา